

I02-1994

23
rd

international filmfestival
rotterdam

Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

jaarverslag 1994

23

rd

**international filmfestival
rotterdam**

Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

Naast dit jaarverslag is er met betrekking tot de activiteiten van het International Film Festival Rotterdam een detailverslag verschenen over het Hubert Bals Fonds. Op verzoek is dit verslag evenals een door de accountant goedgekeurde jaarrekening van de stichting verkrijgbaar bij het festivalbureau.

Stichting International Film Festival Rotterdam
Postbus 21696
3001 AR Rotterdam
tel. 010 4118080
fax. 010 4135132

jaarverslag 1994

VOORAF

In 1994 heeft het International Film Festival Rotterdam zijn positie spectaculair verstevigd. Nationaal is het veruit het meest populaire culturele evenement geworden dat jaarlijks terugkeert. Ruim 60.000 personen gingen samen bijna een kwart miljoen keer naar de bioscoop tijdens de tiendaagse festivalperiode.

Internationaal wordt het festival nu in één adem genoemd met toppers als Berlijn en Sundance. Onder de kop 'Battle of the film fests' schreef de *New York Post*: 'There are the Big 3 of European film festivals - Cannes, Berlin and Venice. Then there's Rotterdam, which people in the know say beats all three hands down'.

méér dan een showcase

The Hollywood Reporter kopt: 'Rotterdam Festival, shangri-la for indies'. En het vakblad *Variety* noemt Rotterdam en het Sundance festival van Robert Redford '(...) the two world events most closely identified with independents'.

Overall in de wereld waardeert men nu het speciale karakter van Rotterdam: een festival, dat méér is dan een *showcase*; het zet zich daadwerkelijk in voor de produktie en distributie van kunstzinnige en excentrieke films, voor films uit andere culturen, voor de *independents*. Ook kent men Rotterdam als de beste plek om zaken te doen met de *low budget*-produktie (tot 2 miljoen dollar) en om in een informele sfeer contacten te leggen.

Van grote waarde zijn festivalinstrumenten als de CineMart, het Hubert Bals Fonds (HBF) en FilmFree, alle drie organisaties die gedurende het hele jaar beroepsmatig samenwerken met de internationale filmvakwereld. Het afgelopen jaar heeft het HBF een forse financiële injectie ontvangen en is een begin gemaakt met de professionalisering van het fonds en de CineMart. FilmFree is door het festival ondergebracht in een onafhankelijke stichting. Ook de formele band met distributeur IAF (International Art Film) vergroot de professionele slagkracht en reputatie.

De internationale gastenlijst telde dan ook ruim zeven honderd namen uit de filmvakwereld, terwijl daarnaast honderden buitenlanders het festival informeel bezochten (waaronder bijvoorbeeld Bernardo Bertolucci).

kleurrijk

'Rotterdam (...) is one of Europe's least white festivals', constateerde het Amerikaanse blad *The Independent Film & Video*. Zijn multi-culturele gezicht krijgt het festival door de programmatische invulling en het accent dat wordt gelegd op niet-westerse filmculturen.

Filmmakers en andere festivalgasten uit niet-westerse landen zijn daardoor in Rotterdam sterk vertegenwoordigd.

Maar het festival geeft ook aandacht aan zijn multi-culturele karakter bij de werving van het publiek en de samenstelling van het personeel.

filmkritiek

De buitenlandse filmkritiek was dit jaar buitengewoon lovend. De vaderlandse pers was goed, maar hier en daar waren klachten te horen over de grootte van het programma, de drukte, de kwaliteit van het China-programma, en het ontbreken van ontdekkingen. Pikant is in dit verband, dat de nationale filmkritiek zich en masse heeft gestort op de meest voor de hand liggende films, terwijl de buitenlandse critici in Rotterdam een keur van nieuwe kunstzinnige films ontdekten (*Variety* publiceerde naar aanleiding van Rotterdam 22 recensies).

nevenactiviteiten

Ook op nationaal en lokaal niveau doet het festival meer dan het organiseren van het tiendaagse festijn. Een paar voorbeelden: de directeur werd door de Minister van WVC benoemd in het bestuur van het Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Omroep-producties en in het voorlopig bestuur ter voorbereiding van het Nederlands Fonds voor de Film. Het festival werkte actief samen met het Aidsfonds bij de samenstelling van een filmprogramma dat door Nederland reisde. Het bemiddelde bij de aankoop van films door Nederlandse distributeurs en televisiezenders. En het entameerde en begeleidde een Intomart onderzoek (met medewerking van de Rotterdamse Kunststichting en het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam) naar de haalbaarheid van een Rotterdams Filmproductiefonds.

imagoprobleem

Het festival mag dan weliswaar zijn uitgegroeid tot het grootste jaarlijkse culturele evenement in Nederland, bij het Nederlandse publiek zijn de dimensies van Rotterdam echter nog niet doorgedrongen. Het festival heeft in Nederland een imagoprobleem, zoals bleek uit een publieksonderzoek dat het festival heeft laten verrichten. De toevoeging *international* aan de naam moet in dit licht worden gezien. De publicitaire en promotie-activiteiten die het festival bij een breder publiek bekend moeten maken, blijken succes te hebben. Bijna 20% van de bezoekers was voor het eerst op het festival en deze nieuwe groep festivalgangers was breder van samenstelling dan het traditionele festivalpubliek. Dat is ongetwijfeld ook het resultaat van de promotiecampagnes die waren gericht op specifieke publieksgroepen, zoals jongeren en de Chinese bevolking in Nederland.

besparingen

In financiële zin is het festival redelijk gezond te noemen. Het draait al jaren zonder verlies, betaalt jaarlijks bijna een ton af van een oude schuld en investeert in verbetering van de faciliteiten. Het festival haalde dit jaar 45% van het budget zelf binnen uit fondsen- en sponsorwerving en uit kaartverkoop, 55% is gesubsidieerd door het Rijk en de Gemeente Rotterdam. De grote afhankelijkheid van de resultaten van fondsen- en sponsorwerving legt een grote druk op de organisatie van het festival. Het geeft veel onzekerheid over de financiering tot kort voor het festival en beperkt de noodzakelijke voorbereidingstijd van de activiteiten.

Om het toestromende publiek te kunnen verwerken en om gelijke tred te houden met de groeiende reputatie moet het festival echter op korte termijn een groot bedrag vinden (f 350.000,-) om de technische faciliteiten op internationaal peil te brengen. Ook verplicht de wet een financiële reserve op te bouwen om arbeidsrechtelijke verplichtingen te kunnen nakomen, bijvoorbeeld bij inkrimping van het personeelsbestand of bij opheffing. Beide eisen dwingen tot een efficiënt beleid en een afslanking van het festival om forse besparingen te realiseren.

bioscoopzalen

Het afgelopen jaar is de onzekerheid toegenomen over de beschikbaarheid van festivallocaties. Het festival draaide in het Luxortheater en vijf MGM-bioscopen, allen aan de Kruiskade, in vijf kleine zalen van het Lantaren/Venstercomplex, in Kriterion, Zaal De Unie en in de Oscar.

Het festival is in zeer grote mate afhankelijk van de bereidwilligheid van het MGM-concern om zalen te verhuren, en dat tegen een betaalbare prijs. Het is onduidelijk of het festival de komende jaren over voldoende zaalcapaciteit zal kunnen beschikken; uitbreiding om de explosieve groei van het publiek te kunnen opvangen lijkt uitgesloten, mits er nieuwe zalen bijkomen in het centrum van Rotterdam.

tot slot

De positie van Rotterdam mag sterk genoemd worden, maar onkwetsbaar is het festival niet. De toeloop van het publiek en de facilitaire achterstand eisen grote investeringen. De onzekerheid over de beschikbaarheid van zalen is eigenlijk onacceptabel. En het festival blijft natuurlijk afhankelijkheid van de filmpolitieke steun van de overheid.

INHOUD

VOORAF	
1. PROGRAMMA	1
1.1. Inleiding	1
1.2. Hoofdprogramma	4
1.3. Films uit China, Hongkong en Taiwan	8
1.4. Hong Kong Box Office	10
1.5. Master Home Movies	11
1.6. Das kleine Fernsehspiel	13
1.7. Critic's Choice	15
1.8. FilmFree	16
1.9. Zaalgesprekken, discussies en talkshows	18
1.10. Serge Daney-lezing	20
2. CINEMART	21
2.1. Voorbereiding, selectie en programma	21
2.2. Resultaten CineMart	24
2.3. Conclusies	25
3. HUBERT BALS FONDS	26
4. PUBLICITEIT EN PROMOTIE	28
4.1. Inleiding	28
4.2. Communicatie-beleid	29
4.3. Kaartverkoop en resultaten publieksonderzoek	32
4.4. Promotie-activiteiten	33
4.5. Drukwerk	37
4.6. Pers	40
5. SPONSORING	43
6. PERSONEEL	45
7. FINANCIËN	47

BIJLAGEN

I	Filmtitels
II	Gasten
III	Evenementen
IV	Publieks-enquête
V	Bestuur, staf en part-time medewerkers
VI	Sponsors
VII	CineMart projecten

1. PROGRAMMA

1.1. Inleiding

Het festival vertoonde in 1994 meer premières dan ooit tevoren. Meer dan 50 lange films beleefden in Rotterdam hun wereld-, internationale of Europese première, waaronder 6 van Nederlandse origine.

Het filmprogramma omvatte dit jaar zo'n 180 produkties met speelfilmlengte en 160 korte films en video's. De helft van de lange films speelde in het Hoofdprogramma, de andere helft in speciale secties. Van de korte films werden er 72 ondergebracht in het Hoofdprogramma, de rest werd vertoond in het kader van nevenprogramma's.

Het grote filmaanbod werd inzichtelijk gemaakt met behulp van heldere rubrieken, die programma's van zeer uiteenlopende aard aanduiden. In totaal gaven zij een veel omvattend overzicht van de wereldproductie van kunstzinnige films van het voorgaande jaar en kreeg het publiek zicht op de belangrijkste nieuwe ontwikkelingen en talenten.

De programmasecties waren:

- * Hoofdprogramma
- * Films uit China, Hongkong en Taiwan
- * Hong Kong Box Office
- * Das kleine Fernsehspiel
- * Master Home Movies
- * FilmFree
- * Critic's Choice
- * Dutch Perspective
- * Hubert Bals Fonds voorstellingen

Met deze rubricering zijn natuurlijk niet alle mogelijkheden aangegeven voor het vinden van samenhang tussen films. De programmering in het Hoofdprogramma suggereerde nog tal van lijnen, die door vele bezoekers en critici ook zijn ontdekt.

Voor iedereen waren de twee hoofdlijnen duidelijk, die de laatste jaren door de hele programmering heen lopen: aandacht voor maatschappelijke en politieke aspecten, en voor het compromisloos individualisme. De spanning tussen deze aandachtsvelden blijft het festival belangrijk vinden, al begrijpt de filmers niet altijd dat deze twee polen in één festival passen.

Daarnaast blijft de goede televisiefilm een vast element. Vorig jaar werd deze nog ondergebracht in de aparte sectie Cinema made by Television, nu is dit produkt geïntegreerd.

andere programma-onderdelen

Naast het filmprogramma organiseerde het festival nog een groot aantal openbare en besloten evenementen, waarvan op de volgende pagina's verslag zal worden gedaan.

- * de CineMart voor internationale co-producties
- * coördinatie van 400 afspraken voor de vakwereld
- * de Volkskrantdag
- * de VPRO Preview
- * de Nacht van de Pers
- * de jaarlijkse Serge Daney-lezing
- * oprichtingsvergadering MONDIAL
- * dagelijkse talkshows
- * televisie-journaals
- * satellietweergave Arte thema-uitzending
- * persvoorstellingen

Deze elementen, elk gericht op hun eigen specifieke doel, bevorderen ook de informele interactie, waar Rotterdam beroemd om is. Rotterdam heeft zich geprofileerd als het actieve festival voor de *low budget*-film, en de daarmee verbonden *professionals* kunnen in Rotterdam makkelijker en aangenamer dan elders met elkaar in gesprek raken. Het festival is compact en men heeft hier meer tijd voor elkaar dan in onoverzichtelijke markten als Cannes en Berlijn.

Voor het publiek, en voor de hele sfeer, is het prettig dat de vakwereld niet gescheiden leeft van de rest: in het Hilton Festivalcentrum is het eenvoudig om de bezoekende festivalregisseurs te ontmoeten.

berlijn

Tijdens het filmfestival van Berlijn schreef de *Tagesspiegel*: 'Man reist (aus Übersee) nach Rotterdam, dann nach Deutschland: 'See you in Berlin'.

Het artikel bekritiseert de pogingen van het Berlijnse festival om films uit Rotterdam weg te houden en vraagt van de Duitse festivalleiding wat meer flexibiliteit. Concurrentie om premières is begrijpelijk. Maar er is geen sprake meer van *fair play* als Berlijn producenten verbiedt (op straffe van uitsluiting uit het Berlijnse programma) films in Rotterdam te vertonen die al te zien waren op andere festivals, of zelfs op televisie en in de bioscoop in meerdere landen.

Tagesspiegel: 'Weniger Nervosität würde selbstbewußter wirken. Dann könnte man von der Nähe profitieren, wie Filmschaffende und Fußvolk es schon tun.'

New York Post: 'As Rotterdam becomes more important and more successfull, at least one other fest seems to be growing nervous. Berlin, which opens just four days after Rotterdam closes, has taken to telling filmmakers that they can't have their works shown in Berlin if they first unspool in Rotterdam.'

onverkwikkelijk getouwtrek

Het afgelopen jaar heeft Berlijn de concurrentie met Rotterdam inderdaad op de spits gedreven. De Berlijnse directie fabriceerde een waarschuwingsbrief, gericht aan producenten, met de mededeling dat zij Rotterdam uit hun agenda dienen te schrappen, willen zij in aanmerking komen voor selectie in Berlijn.

De directie van de Forum-sectie stuurde een fax naar Rotterdam met het verzoek om begrip: Rotterdam trekt nu zoveel internationale belangstelling, dat Berlijn meer exclusiviteit moet eisen om het programma fris te houden. Deze opstelling van Berlijn leidde tot onverkwikkelijk getouwtrek. Rotterdam verloor tien films en won er zes.

Maar in feite verloren deze zestien films de mogelijkheid om op beide grote festivals een publiek te vinden.

De Rotterdamse festivalleiding kan weinig anders doen dan laconiek en met extra energie de begeerde films binnenhalen.

1.2. Hoofdprogramma

een jong festival

De selectie van 1994 kenmerkte zich door de sterke vertegenwoordiging van jonge filmmakers en nieuwe namen.

Het Hoofdprogramma verwelkomde eveneens een aantal oude bekenden met mooi nieuw werk: Olivier Assayas, Tonino de Bernardi, Hartmut Bitomski, Philippe Garrel, Robert Kramer, Chris Marker, Manoel de Oliveira en Frans van de Staak. Ook Alain Cavalier is geen nieuwe naam; maar zijn LIBERA ME is een bijzonder eigenzinnige film, gemaakt met een compromisloze bezieling die men jongere filmers soms zou toewensen.

HÉLAS POUR MOI van Jean-Luc Godard werd tot de selectie toegelaten uit educatieve overwegingen, als service aan het in Godard geïnteresseerde publiek. Bij hem leidt eigenzinnigheid hier tot obscurantisme en pedanterie, maar het festival kon programmering van deze film billijken vanwege de te verwachten discussies die hij zou oproepen. Het entameren van het publieke debat over film rekent het festival tenslotte ook tot zijn taak.

fear and loathing

Vooraf de jonge filmers uit Japan, de Verenigde Staten en Frankrijk logenstrafden de mediamythe dat twintigers en dertigers de passie missen om boeiende produkten te maken.

Opvallend is overigens dat zij in hun films dat media-beeld niet bestrijden. Integendeel, over de hele wereld lijkt de lusteloosheid, de existentiële leegte waarin de eigen generatie zich bevindt, het favoriete thema van jeugdige regisseurs en regisseuses. De films van Amerikanen als Craig Schlattman (GROUND ZERO), Steven Okazaki (THE LISA THEORY), Adrian Velicescu (THE SECRET LIFE OF HOUSES), Ray Lein (BAD APPLES) en John Moritsugu (TERMINAL USA) hadden gemakkelijk gerangschikt kunnen worden onder de kop 'fear and loathing in the USA'.

Maar begrippen uit het existentialisme als *Angst* en *La Nausée* zijn ook van toepassing op IMAGE IN THE RAIN van de Japanner Ito Nobuyuki, op THE ROOM van zijn landgenoot Sion Sono en op de films van de Fin Christian Lindblad (RIPA HITS THE SKIDS) en de Kazachstaanse regisseur Timor Suleimenov (STRANGER).

Dezelfde thematiek valt overigens ook te ontdekken in de andere secties van het festival, bijvoorbeeld bij de jonge Chinezen.

continuïteit

Bij de zes Japanse films in het hoofdprogramma zat een opmerkelijk duo, waarin de hoofdrol gespeeld werd door Kitano Takeshi, een van de beroemdste tv-personages in het Land van de Rijzende Zon. Voor beide films schreef hij ook het script. De regie van MANY HAPPY RETURNS (internationale première) liet hij over aan een vriend, maar bij SONATINE zwaaide hijzelf weer de scepter. Het festival gaf met deze twee nieuwe Takeshi-films blijk van continuïteit in de aandacht voor het werk van dit bijzondere talent. In voorgaande jaren werden in Rotterdam zijn films VIOLENT COP en A SCENE AT THE SEA vertoond.

Continuïteit in de selectie viel vanzelfsprekend ook waar te nemen bij de programmering van de bovengenoemde 'oude bekenden'. Een bijzonder accent kreeg de presentatie van Robert Kramer's filmisch essay over Vietnam STARTING POINT. Het festival verzorgde de aankoop

voor distributie en programmeerde eveneens de korte films die Kramer in Vietnam heeft gemaakt met filmstudenten.

Van de Iraanse regisseur Moshen Makhmalbaf, vorig jaar present met twee prachtige films, werd nu THE ACTOR vertoond. Ook deze regisseur blijft het festival volgen en steunen. Het werken in Iran wordt hem vrijwel onmogelijk gemaakt; wij hebben hem en zijn producent naar Rotterdam gehaald voor een snelle introductie in de mechanismen van de internationale co-productie.

vondsten uit hollywood

Daarnaast vroeg het festival opnieuw aandacht voor de Amerikaan Abel Ferrara, aan wiens werk vorig jaar een spraakmakend retrospectief werd gewijd. Zijn films BODYSNATCHERS en DANGEROUS GAMES (weer met zijn vriend Harvey Keitel) werden gemengd ontvangen. Maar in de ogen van de festivalleiding blijft hij blijk geven van een zeer oorspronkelijk talent, dat kans ziet de normen en restricties van de Amerikaanse filmindustrie op te rekken. Ook het werk van Hal Hartley blijft het festival volgen (ditmaal de korte film FLIRT en een nieuw project in de CineMart).

De Amerikaanse aanwezigheid was dit jaar bijzonder avontuurlijk. Debuutfilms gemaakt op 16mm, en zelfs op Hi8-video, werden gezelschap gehouden door de *director's cut* van de moderne klassieker THE ABYSS van James Cameron en van festivalvondsten uit Hollywood als THE POSITIVELY TRUE ADVENTURES OF THE ALLEGED TEXAS CHEERLEADER van Michael Ritchie, met een fabelachtige Holly Hunter in de hoofdrol (zij ontving hiervoor de Emmy Award).

televisie

Een ander programma-onderdeel, dat de schijnwerpers richtte op jonge Amerikanen was de serie TV-FAMILIES, geproduceerd door ITVS (Independent TeleVision Service, een organisatie die door het Amerikaanse parlement in leven is geroepen om het bestaande tv-aanbod aan te vullen met kunstzinnige en eigenzinnige fictiefilms, documentaires en experimenteel werk).

Deze serie paste uitstekend in het programmeringsbeleid van Rotterdam, dat er sinds drie jaar op gespist is de goede televisiefilm op te nemen in de filmcultuur. THE POSITIVELY TRUE ADVENTURES etc... was voor Rotterdam nog nergens te zien geweest op het grote doek, omdat de film geproduceerd was voor de tv-zender Home Box Office.

Het festival moedigde ook de filmversie aan van de Nederlandse TV-serie OUDE TONGEN. Het Hoofdprogramma bevatte daarnaast tv-documentaires van uitzonderlijke kwaliteit: DIE UFA van Hartmut Bitomski, THE ASHES OF PASOLINI van Pasquale Misuraca, en THE WONDERFUL, HORRIBLE LIFE OF LENI RIEFENSTAHL van Ray Muller.

In andere secties is dit beleid ten aanzien van televisieproducties, of deze nu gemaakt zijn op film of op video, ook zichtbaar. Tussen de films uit China, Hongkong en Taiwan treft men bijvoorbeeld het videodrama KING CHAU AND LADY YU van Alex Law aan, gebaseerd op hetzelfde boek dat het scenario inspireerde van FAREWELL TO MY CONCUBINE, een van de twee Gouden Palmwinnaars van Cannes '93.

Het duidelijkst manifesteerde deze festivalpolitiek zich dit jaar in de hommage aan het ZFD-programma *Das kleine Fernsehspiel*. Daaraan werd een retrospectief gewijd, dat verderop in dit verslag wordt besproken.

de russen blijven komen

Een onverwacht fenomeen is de goede kwaliteit van de nieuwe Russische film en van de films uit andere GOS-republieken. Na de val van de muur, die luid werd toegejuicht door vele Russische intellectuelen en kunstenaars, leek het paradoxaal genoeg gedaan met de relatieve vrijheid en macht van de kunstzinnige filmer in dat deel van de wereld. Het communisme had weliswaar censuur gekend, maar toch ook de filmproductie en -vertoning op grote schaal gesteund. De regisseurs waren lieden van nationale importantie, de grote studio's stonden tot hun beschikking, en hun werk werd vertoond door het ganse rijk. Ook de dissidenten werden serieus genomen.

Onder het primitief kapitalisme, dat na 1989 volgde, stortten de studio's in, verdween de staatssubsidie en werd de kunstzinnige film in één klap gemarginaliseerd. In de GOS-bioscopen is hij vrijwel niet meer te zien. Des te opmerkelijker is het, dat er nog steeds filmkunstenaars zijn die erin slagen persoonlijke films te maken van grote kwaliteit. De markt voor hun werk ontbreekt, maar met een onvoorstelbare hardnekkigheid produceren zij door, met schaarse middelen en met groot talent.

Veel waardering oogstten in Rotterdam *TWO CAPTAINS TWO* van Sergey Debizhev, *PRESENCE* van Andrej Dobrovolski, *NICOTINE* van Evgeni Ivanov, *HAPPY NEW YEAR MOSCOW* van Natalia Piankova, *LIVING WITH AN IDIOT* van Alexandr Rogozhkin (allen uit Rusland), *KOSH BA KOSH*, de tweede film van Bakhtyar Khudoynazarov (Tadjikistan, zijn eersteling *BRATAN* was in 1992 in Rotterdam), *THE PLACE ON THE TRICORNE* van Ermek Shinarbaev, en *STRANGER* van Timor Suleimenov (beide uit Kazachstan).

De film *LIVING WITH AN IDIOT* werd bekroond als de favoriet van de Kring van Nederlandse Filmjournalisten (KNF).

films als evenement

In Rotterdam waren niettemin enkele interessante, zij het zeer marginale Italiaanse films te zien. Geheel in de geest van *independent* Rotterdam was het optreden van Tonino de Bernardi, die de eerste uren van zijn film-in-wording *BIRDS THAT GO & BEGGAR BIRDS* liet begeleiden door een muzikaal ensemble en zangers die met hem waren meegereisd vanuit Turijn. Deze voorstelling zal later dit jaar in Nederland worden herhaald.

Het festival heeft ook gezorgd voor de aankoop van de laatste film van de Engelsman Derek Jarman, *BLUE*. Deze film bestaat uit slechts één beeld, een blauw vlak, waarbij een *sound-track* ten gehore wordt gebracht. *BLUE* is een meditatie op de naderende dood, op het verlies van het gezichtsvermogen en andere lichamelijke en geestelijke faculteiten als gevolg van aids. De film werd geprogrammeerd op zaterdagavond, in de grote Thalia-bioscoop. Het begrip *Saturday night at the Movies* kreeg die avond een andere kleur. Zeshonderd mensen leken vijf kwartier lang in gebed verzonken. Jarman kon zelf niet bij de voorstelling aanwezig zijn, kort na het festival overleed hij aan de ziekte. Het festival publiceerde de tekst van de geluidsband in een fraai boekje.

de nederlanders

De Nederlandse bijdrage aan het hoofdprogramma was niet bijster sterk. De liefhebbers kregen KLADBOEKSCÈNES, de nieuwe Van de Staak. Ook hier toont het festival continuïteit, en dat moet ook: buiten Rotterdam is het werk van deze ingetogen en zeer geconcentreerde filmer nauwelijks te zien.

Het meeste opzien baarde de controversiële filmversie van de tv-serie OUDE TONGEN van Gerardjan Rijnders en de Toneelgroep Amsterdam. Het maken van een filmversie was gestimuleerd door het festival, in de volle overtuiging dat er weliswaar geen uitgebalanceerd produkt zou ontstaan, maar wel een film die op vele plekken blijf geeft van gedrevenheid, bijtende spot, een voor Nederland ongekend snelle en zwierige verteltrant, en fraai camerawerk.

Tegen de festivalvertoning werd tevoren geprotesteerd door inwoners van Oude Pekela, enkele hulpverleners en de mediageile mediadeskundige van de Universiteit van Groningen. Achteraf nam niemand hun protest nog serieus.

zwakke plekken

Opvallend afwezig waren, op een enkeling na, de films uit Afrika en Latijns-Amerika. Het vorige jaar was een uitgesproken mager jaar in de filmproductie van beide continenten. Het ziet er naar uit dat het volgend festival een betere oogst kan tonen. Op het festival van Cannes '94 waren drie Afrikaanse films geprogrammeerd, die tot stand kwamen met steun van het Hubert Bals Fonds. Ook Mexico, Argentinië, Brazilië en Chili beloven met goede produkties voor de dag te komen.

In Europa blijft het tobben geblazen met Italië. De filmgigant van gisteren is opgevreten door de televisie, 's-lands belangrijkste opdrachtgever die middelmaat en melodrama eist.

stilte

Het Hoofdprogramma telde helaas een aantal schitterende films, die naar het oordeel van het festival te weinig aandacht hebben gekregen. Om er maar één te noemen: zeer onterecht was de bijna complete stilte rond the film THE COW van de Tsjech Karel Kachyna. Deze oude meester, die vorig jaar in Rotterdam was met zijn schitterende film LONG LIVE THE REPUBLIC, is in Nederland nog steeds onbekend. Gelukkig heeft het festival de programmeurs van diverse andere internationale festivals en van het Museum of Modern Art voor THE COW weten te enthousiasmeren.

De festivalleiding bezint zich op stappen om dergelijke ontdekkingen in het vervolg beter onder de aandacht te brengen.

1.3. Films uit China, Hongkong en Taiwan

Het besluit tot deze speciale sectie was onvermijdelijk: het werd gedictieerd door de opvallende kwaliteiten van de Chinese regisseurs in deze landen.

Chinese films hebben de afgelopen twee jaar de grote prijzen gewonnen van alle belangrijke festivals. Bovendien hebben zij het grote publiek bereikt, zelfs in de VS waar de ondertitelde film vrijwel geen kans op vertoning maakt. Ook in Nederland was de Chinese film tot voor kort aangewezen op kleine bioscoopjes; maar nu bieden distributeurs soms meer dan US\$ 100.000 voor de Benelux-rechten.

Bij al deze successen bleef het echter gaan om incidenten, het westers publiek kreeg nog geen zicht op het filmklimaat waaruit deze winnaars voortkwamen. Rotterdam is er dit jaar in geslaagd die context te verschaffen en een goed beeld te geven van de recente filmproductie in China, Hongkong en Taiwan. De selectie bevatte in totaal 32 titels, waaronder één wereldpremière, elf internationale premières (eerste vertoningen buiten het land van herkomst) en acht Europese premières.

De herkomst was goed gespreid: acht uit China, negen uit Taiwan en eveneens negen uit Hongkong, vier films betroffen co-producties tussen China en Hongkong, één tussen China en Taiwan en één tussen China en Japan. Daarbij moet worden aangetekend, dat de regisseurs van enkele films uit Hongkong en Taiwan in China wonen en daar ook werken.

puriteinse moraal

Niet alleen de kwaliteit maakte de selectie boeiend, ook de politieke omstandigheden waaronder filmmakers in dit deel van de wereld werken. De economische liberalisering die Deng Xiaoping heeft ingezet heeft de filmproductie en -vertoning in de hele regio veranderd. De co-producties en *joint ventures* tussen Chinezen uit Taiwan, Hongkong en China zijn inmiddels aan de orde van de dag. De communistische machthebbers die hun onderdanen nog steeds een puriteinse moraal opdringen, geven nu ruim baan aan de import van sex- en geweldfilms uit Hongkong. De bioscopen in China vertonen inmiddels weinig anders. Maar ook kunstzinnige films worden nu veelal gecoproduceerd tussen het vasteland en de filmbedrijven in Taiwan en de Kroonkolonie. De in het westen gelauwerde films van Zhang Yimou (RAISE THE RED LANTERN) en Chen Kaige (FAREWELL TO MY CONCUBINE) werden gemaakt met harde valuta's uit het buitenland. Toch werken zij niet in vrijheid. De censuur is actief en onberekenbaar. De dag voor de opening van het festival maakte de Chinese autoriteiten een aanscherping van de censuur bekend.

Bij de niet controversiële Chinese openingsfilm FOR FUN van regisseuse Ning Ying waren vertegenwoordigers van de Chinese ambassade in Den Haag aanwezig.

chinees protest

Voorafgaand aan de film protesteerde de festivalleiding tegen de hernieuwde inperking van de vrijheden van Chinese filmers. De Chinese ambassade stoorde zich hier niet aan. Direct na de officiële festivalopening ging er een fax van Den Haag naar Peking met het volledige programma van Chinese films erin vermeld. Dat had een reden. In Rotterdam gaf een nieuwe generatie Chinese filmers acte de présence. Zij zijn afgestapt van wat zij 'de

mooifilmerij' noemen van hun succesvolle voorgangers. In stijl en thematiek lijken zij beïnvloed door de Italiaanse neo-realisten. Deze jonge filmmakers presenteren geen legendes of historische films, spelend in fraaie landschappen en bevolkt met kleurrijke types. Zij willen een onopgesmukt beeld geven van het bestaan in de grote stad in het China van nu. Hun films zijn veelal gemaakt zonder officiële toestemming; sommige zijn zelfs het land uitgesmokkeld. In China zijn zij verboden.

Na ontvangst van de ambassade-fax poogde de Chinese regering de vertoning van zes films en video's in Rotterdam tegen te houden. Het officiële protest bereikte het festival echter te laat; de omstreden producten waren grotendeels al vertoond.

De officiële Chinese reactie op het Rotterdamse filmprogramma zorgde voor krantekoppen in Nederland en in vele andere landen. Ook de tv-nieuwsbulletins overal in de wereld maakten gewag van deze poging tot censuur.

Enige tijd na terugkeer in China werden zeven regisseurs, die Rotterdam hadden bezocht, geconfronteerd met een *Berufsverbot*. Studio's, laboratoria, vakbonden en televisiezenders hebben de oekaze ontvangen niet met deze zeven te werken.

De aan Rotterdam gelieerde Stichting FilmFree werkt samen met Asia Watch om het lot van deze filmmakers in de gaten te houden. Ook via andere kanalen probeert Rotterdam hen te helpen.

de films

Het filmaanbod was panoramisch. Het bevatte een nieuw meesterwerk van de in Rotterdam geadopteerde Taiwanese Hou Hsiao Hsien (*THE PUPPETMASTER*), een Hongkong vechtkoreografie als *FONG SAI-YUK* (van Yuen Kwai), een traditionele Chinesees (*STORY OF XINGHUA* van Yin Li), en uitdagend werk als de documentaire *DISCUSSIONS CAUSED BY A FILM'S FILMING BEING STOPPED* van Ning Dai, over de censuur van de nieuwe film van haar echtgenoot Zhang Yuan. Hij was eerder op het festival met twee niet geautoriseerde films, waarvan de laatste (*BEIJING BASTARDS*) werd ondersteund door het Hubert Bals Fonds. Zowel Ning Dai als Zhang Yuan zijn nu getroffen door het beroepsverbod.

De aanwezigheid van de nieuwe tegendraadse garde ('noem ons maar Chinese *independents*') was even wennen voor de critici en het publiek, dat meer films verwachtte in de stijl van *RAISE THE RED LANTERN*. Overigens waren dergelijke films in het Rotterdamse programma wel te vinden: *THE WOODEN MAN'S BRIDE* bijvoorbeeld, een Taiwanese productie met Huang Jianxin (afgestudeerd aan de filmacademie in Peking) als regisseur, beleefde in Rotterdam zijn première.

Dit klassiek vormgegeven woestijndrama werd in Rotterdam verkocht aan diverse distributeurs, waaronder de Nederlandse Meteor.

Maar het was toch een representant van de nieuwe generatie, die door de jury van de federatie van internationale filmjournalisten (FIPRESCI) werd bekroond: *RED BEADS* van He Yi.

1.4. Hong Kong Box Office

Het brede overzicht werd aangevuld met een scherpe selectie van nieuwe kassuccessen uit Hongkong. Dit land slaagt erin het eigen publiek te winnen voor het lokaal geproduceerde werk, en het aandeel van de Amerikaanse commerciële film blijft beperkt. In het buitenland kent men vooral de vechtfilms. In de Rotterdamse selectie waren ook minder bekende genres opgenomen.

Zeer succesvol was het melodrama *C'EST LA VIE, MON CHÉRIE* van Yee Tungshing, dat nu een tournee maakt langs andere festivals.

Met dit programma-onderdeel vervolgde het festival zijn politiek van de laatste jaren om niet alleen aandacht te schenken aan het artistieke produkt, maar ook aan de kassuccessen in andere culturen. In 1992 werd een selectie gepresenteerd van Russische Hits en in 1993 gaven de Komedies uit Iran en Egypte een verrassende kijk op de humor in de islamitische cultuur.

Het festival heeft inmiddels een stevige relatie ontwikkeld met een aantal producenten en regisseurs in deze regio, en is met het Hubert Bals Fonds en de Cinemart betrokken bij de opzet van nieuwe films. Het ligt in de lijn der verwachtingen, dat de Chinese films ook in de volgende jaren goed vertegenwoordigd zullen zijn in Rotterdam.

Het Nederlandse publiek zal de ontwikkelingen in de cinematografie van deze belangrijke filmlanden dus kunnen blijven volgen.

1.5. Master Home Movies

Dit programma-onderdeel belichaamde een vaste prioriteit van het festival: aandacht voor de individualistische filmer, die de thema's dicht bij huis zoekt en ver weg blijft van de druk van het grote geld en de universele formules van Hollywood. In voorgaande jaren werd deze preoccupatie vormgegeven in de programma's Cinema Narcissus en Grandeur Locale.

intimiteit

Met de opmars van de professionele Hi8-video neemt ook het enthousiasme toe van professionele regisseurs om met deze eenvoudige en goedkope apparatuur persoonlijke films te maken. Het festival vertoonde een aantal films op 35mm en 16mm, waarin Hi8-materiaal buitengewoon lucratief verwerkt was.

Gebruik van kleine, wendbare apparatuur brengt ook een andere filmesthetiek voort. Er kan sneller besloten worden tot opnames en de intimiteit tussen filmer en 'acteurs' is groter. Spraakmakende filmmakers als Richard Leacock, George Kuchar en Jonas Mekas werpen zich al jaren met groot enthousiasme op de prikkelende nieuwe mogelijkheden.

Het Master Home Movie-programma bedoelde een lans te breken voor deze onbekommerde manier van filmen. Tegelijkertijd werden de nieuwe mogelijkheden bestudeerd en kritisch onder de loupe genomen. Ook wilde het festival de *home movie* historisch verankeren. Er werd dus zowel vooruit gekeken als achterom.

De research van het festival leverde uniek materiaal op van cineasten als Atom Egoyan, Clemens Klopfenstein, Michael Pilz, Stephen Dwoskin, Jorg Buttgerit, Joe Gibbons, Johan van der Keuken, Kees Hin en vele anderen.

In het programma werd ook een subcultuur van de filmgeschiedenis zichtbaar met gedenkwaardige films, die de speciale eigenschappen van 8mm en 16mm materiaal hebben uitgebuit. Door het enthousiasme van de nieuwe generatie filmmakers, die met Hi8 werkt, hebben de klassiekers van Peter Kubelka, Chris Marker en Jonas Mekas een hernieuwde urgentie gekregen.

home movie masters

Het programma viel ruwweg uiteen in twee delen. De grote nieuwe producties met speelfilmlengte en de speciale presentaties van een aantal meesters van dit genre, de Home Movie Masters. De grote films werden vertoond in de reguliere festivalzalen aan de Kruiskade en in Lantaren/Venster en trokken veel publiek.

Een aantal films oogstte veel kritische waardering. Amerikaanse films als *TIME INDEFINITE* van Ross McElwee, *I DON'T HATE LAS VEGAS ANYMORE* van Caveh Zahedi en *TOTALLY F***ED UP* van Greg Araki waren zelfs voor de Amerikaanse vakwereld belangrijke ontdekkingen.

Daarnaast werd in Zaal De Unie dagelijks een speciaal programma gepresenteerd, gewijd aan het werk van één Home Movie Master. In nauw overleg met het festival hadden negen regisseurs een hoeveelheid materiaal samengesteld en vaak ook voor deze gelegenheid gemonteerd. De voorstellingen werden ingeleid door programma-adviseur Gertjan Zuilhof, en begeleid door de regisseurs zelf.

In aanmerking genomen, dat het hier een kleinschalig programma betrof met een deels experimenteel karakter, was de respons opvallend goed. De voorstellingen werden goed bezocht, ook door collega-filmmakers en andere professionele gasten van het festival. De urgentie en de onderzoekende aard van het programma hebben buitenlandse programmeurs nieuwsgierig gemaakt en sommige van hen verleid om dit initiatief over te nemen. Het enige minpunt, dat het festival aangerekend moet worden, is het ontbreken van een goede begeleidende publikatie. Om budgettaire redenen moest daar te elfder ure van afgezien worden. Een spijtige zaak, omdat de esthetische en actuele aspecten van dit programma duidelijk om reflectie vroegen.

1.6. Das kleine Fernsehspiel

In 1962 werd de Duitse televisie verrijkt met een nieuw programma, Das kleine Fernsehspiel. Dit inmiddels legendarische ZDF-programma geeft nu al meer dan dertig jaar blijk van een bijzondere passie voor vernieuwende film en televisie. Van meet af aan heeft Das kleine Fernsehspiel ervoor gekozen zijn betrokkenheid in daden om te zetten. Het heeft een actieve rol gespeeld en als producent of co-producent aan de wieg gestaan van honderden bijzondere films, video's en tv-drama's.

Ook bij de ontwikkeling van de Nieuwe Duitse Cinema van de jaren zestig en zeventig was Das kleine Fernsehspiel een factor van belang. In de annalen van dit programma zijn dus vele grote namen uit deze periode terug te vinden: Rainer Werner Fassbinder, Werner Schroeter, Alexander Kluge, Peter Lilienthal, en Hans Jürgen Syberberg bijvoorbeeld. En bij de vrouwelijke regisseurs: Helke Sander, Jutta Bruckner, Ulrike Ottinger, Elfi Mikesch, Helma Sanders-Brahms en Ulla Stöckl.

Toch heeft Das kleine Fernsehspiel zich nooit beperkt tot Duitsland. Ook regisseurs als Jim Jarmusch, Beth B., Stephen Dwoskin en Chantal Akerman werden al vroeg in hun loopbaan gesteund. Bovendien heeft het programma zich steeds ingespannen om bijzondere producties in de Derde Wereld van de grond te krijgen.

eckhart stein

De band tussen het filmfestival en Das kleine Fernsehspiel stamt al uit het midden van de jaren zeventig. Festivaldirecteur Huub Bals vond in programmaleider Eckhart Stein een collega met een verwante smaak en ideologie. In de loop der jaren heeft Rotterdam derhalve tientallen films vertoond uit de stal van Eckhart Stein.

Na de dood van Bals was Stein niet meer in Rotterdam geweest, hoewel er nog wel enkele films werden vertoond die door zijn staf waren gecoproduceerd.

Dit jaar besloot het festival de oude banden niet alleen aan te halen, maar ook feestelijk kracht bij te zetten.

Twee werkgroepen, een Duitse en een Nederlandse, hebben zich gebogen over de productiegeschiedenis van Das kleine Fernsehspiel. Uit de overweldigende hoeveelheid films hebben zij uiteindelijk een retrospectief samengesteld, dat een avontuurlijk karakter draagt. Zij hebben de grote namen en de succesfilms grotendeels vermeden en juist onbekend en verrassend werk uit de schatkist van het programma opgediept.

De hommage aan Das kleine Fernsehspiel vond plaats in het Lantaren/Venster-complex. Daar zat Europa's meest hardnekkige tv-programmaleider dagelijks beschikbaar te zijn voor nieuw talent.

omroep politiek

Een andere belangrijke reden voor deze hommage was van omroep politieke aard: zoals overal in Europa voelen ook de Duitse publieke zenders zich genoodzaakt de concurrentie om de kijkcijfers aan te gaan met de commerciële omroepen. Het ZDF overwoog tot voor kort het programma van Eckhart Stein en de zijnen te schrappen. Stein was begin 1994 nog volop aan het lobbyen en het paste in zijn overlevingsstrategie dat een respectabel instituut

als het International Film Festival Rotterdam een eerbetoon organiseerde. De politieke kruistocht voor het behoud van Das kleine Fernsehspiel werd gesteund door de publikatie, die het festival maakte. Deze ligt op de burelen van alle Duitse cultuur- en omroepbonzen. Twee maanden na afloop van het festival werd het bestaan van het programma weer voor twee jaar gegarandeerd, zij het op een iets bescheidener basis.

Het belang van deze tijdelijke overwinning overschrijdt de Duitse grenzen: één van de weinige bronnen voor artistieke co-producties met de televisie blijft toegankelijk. En in Rotterdam zullen de vruchten daarvan in de toekomst ongetwijfeld te zien zijn. En, maar dat is wellicht een te vrome wens, de Nederlandse publieke omroep behoudt zijn kans om zich te laten inspireren door dit legendarische instituut.

1.7. Critic's Choice

De films in deze sectie vormen een aanvulling op de selectie van de festivalstaf.

Dit jaar maakten acht Nederlandse filmjournalisten gebruik van de gelegenheid een film te programmeren, die naar hun inzicht niet aan het publiek moet worden onthouden.

De films werden, als in voorgaande jaren, ingeleid door de betrokken journalisten en trokken weer veel publiek. De aanwezigheid van de journalisten zorgde voor een vleugje dialectiek met de officiële selectie. Maar over het algemeen kon de festivalleiding constateren, dat de critici geen krankzinnig vreemde keuzes hadden gemaakt. In feite waren er weinig verrassingen. Het festival was er erg tevreden over dat Hans Beerekamp van *NRC Handelsblad* een onderschatte film van Dusan Makavejev programmeerde, *GORILLA BATHES AT NOON* (1992). Blij verrast was het festival ook met FRANÇOIS TRUFFAUT, *PORTRAITS VOLÉS*, aangedragen door Ab Zagt van het *Algemeen Dagblad*. Het was een prettige coïncidentie, dat één van de makers van deze documentaire, Serge Toubiana, elders in het festival een belangrijke rol speelde: hij was uitgenodigd om de jaarlijkse Serge Daney-lezing te houden. Hans Kroon van het dagblad *Trouw* koos een korte film, de latere Oscar-winnaar *THE WRONG TROUSERS* (Nick Park, Engeland), die overigens ook al op de officiële selectielijst prijkte.

Andere critici die hun medewerking verleenden waren Mieke Bernink (*Skrien*), Mark Duursma (*De Filmkrant*), Peter van Bueren (*De Volkskrant*), Erik Koch (*De Telegraaf*), en Pieter van Lierop (*Utrechts Nieuwsblad/GPD*).

1.8. FilmFree

Drie jaar geleden is het festival begonnen met het nevenprogramma *The Limits of Liberty*. Daarin werden films vertoond die hinder hadden ondervonden van de censuur.

Dit festivalonderdeel werd al snel spraakmakend en is inmiddels door enkele andere festivals overgenomen, overigens steeds in goed overleg met Rotterdam.

Vanaf het begin lag het in de bedoeling, dat het festival zijn bekommernis met onderdrukte films en filmers zou omzetten in praktische steun (waar mogelijk). In de voorgaande jaren is een uitgebreid netwerk opgezet van contacten in de filmwereld en bij mensenrechtenorganisaties, met het doel om informatie te vergaren over het lot van filmmakers die werken in een repressief klimaat, die informatie te verifiëren, en eventueel actie te kunnen ondernemen. Sinds eind 1993 is dit initiatief ondergebracht in de Stichting FilmFree. Bij FilmFree, dat gevestigd is in De Balie in Amsterdam (waar ook verwante organisaties als Index on Censorship kantoor houden) werkt nu een parttimer.

Dit jaar bood het festival ruimte aan FilmFree voor de presentatie van een aantal films en voor het houden van discussies. Het programma *Limits of Liberty* kwam hiermee te vervallen. Het FilmFree-programma van dit jaar is inmiddels overgenomen door het filmfestival van Göteborg (Zweden), door het nieuwe internationale filmfestival van Sotchi (Georgië) en het Human Rights Film Festival in New York.

festivalcensuur

De ironie wilde dat één film uit dit programma uiteindelijk niet arriveerde omdat het filmfestival van Berlijn de producent onder druk had gezet: deze diende de film uit het FilmFree-programma terug te trekken op straffe van verbanning uit het Berlijnse programma. Tegen de wens van de regisseur in heeft de producent uiteindelijk toegegeven aan de Berlijnse eisen. Bijgevolg kon het Rotterdamse publiek deze monumentale film, *TESTAMENT L.Z.* (van regisseur Lordan Zafranovic, en verboden in Kroatië), slechts zien op VHS-video. In Berlijn heeft de film overigens gedraaid voor een vrijwel lege zaal, zonder discussie of inleiding.

Deze gang van zaken was voor het bestuur van de Federatie van Internationale Filmjournalisten (FIPRESCI) aanleiding om er schriftelijk bij de Berlijnse festivalleiding op aan te dringen dit soort 'censuur' te stoppen.

Wellicht ten overvloede: het betrof hier geen première, de film was al vertoond in Parijs en op de Viennale.

chickenfeathers on the ground

Tijdens het festival poogden de Chinese overheden een vertoning tegen te houden van een aantal onafhankelijk geproduceerde films, die niet aan de censuur waren voorgelegd. Eén van deze films handelde expliciet over censuur in China, en werd geprogrammeerd door FilmFree. *DISCUSSIONS CAUSED BY A FILM'S FILMING BEING STOPPED* ging in Rotterdam in première en was in China nog door niemand gezien.

Deze documentaire van regisseuse Ning Dai bestudeerde de omstandigheden rond de gedwongen stopzetting van de opnamen voor de film CHICKENFEATHERS ON THE GROUND van haar echtgenoot Zhang Yuan. In de documentaire heeft zij de ruw gemonteerde scènes opgenomen, die al gedraaid waren.

Zhang Yuan is de woordvoerder van de Chinese *independents*, die weigeren de overheid om toestemming voor hun films te vragen. Zijn eerdere films MAMA en BEIJING BASTARDS werden het land uitgesmokkeld, de laatste met hulp van het festival en het Hubert Bals Fonds.

Ning Dai (die overigens ook co-scenariste was van de openingsfilm van het festival) en Zhang Yuan namen op openhartige wijze deel aan de discussies die deze film veroorzaakte.

beruf neonazi

De documentaire BERUF NEONAZI, van de in Parijs wonende Duitser Winfried Bonengel, stuitte eind 1993 op veel verzet. In verschillende Duitse staten en steden werd vertoning verboden, de film werd geschrapt van het Max Ophuls filmfestival en er werden strafklachten ingediend tegen de maker. Begin december besloot FilmFree de film naar Nederland te halen voor vertoning en bijbehorende discussie, dat alles in het kader van het International Documentary Film festival Amsterdam. Ook in Nederland werd tegen de voorgenomen vertoning geprotesteerd, en zoals wel vaker voorkomt, vooral door mensen die de film niet hadden gezien. Ook hier werden strafklachten ingediend. Bommeldingen vermochten uiteindelijk de vertoning niet verhinderen. De discussie na afloop was tam en leidde al snel tot de conclusie dat het hier een anti-nazifilm betrof, die hooguit hier en daar wat onhandig gemaakt was. Verbod vond niemand in het publiek nodig, ook niet de vertegenwoordigers van de joodse organisaties die de moeite hadden genomen om te komen kijken.

Omdat het hier een éénmalige besloten voorstelling betrof, besloot FilmFree BERUF NEONAZI ook in Rotterdam te vertonen. Intussen had justitie besloten geen stappen tegen de film te ondernemen. In Rotterdam is de film gezien door tweeduizend mensen, zonder dat er felle protesten waren. Programmatisch kon het publiek een lijn trekken naar een andere documentaire, THE WONDERFUL, HORRIBLE LIFE OF LENI RIEFENSTAHL.

vietnam

Uit Vietnam had FilmFree, samen met het Filmfestival van Göteborg, kans gezien een ongecensureerde kopie te smokkelen van de speelfilm FORGIVE ME van Luu Tronh Ninh. De overheid had een eerdere kopie danig verminkt. De regisseur kwam tekst en uitleg geven, en besprak in algemene termen de restricties bij het filmen in Vietnam.

FilmFree onderzoekt het lot van vier Vietnamese filmmakers, die nu al twee jaar gevangen zitten op de beschuldiging zich bij de opnamen niet te hebben gehouden aan het door de censuur goedgekeurde scenario.

Het Hubert Bals Fonds heeft intussen de aanschaf bekostigd van Hi8-apparatuur voor de onlangs opgerichte Associatie van Vietnamese Filmers, die buiten de repressieve staatsstudio's om willen werken. Er zijn afspraken gemaakt om het Hi8-materiaal in Parijs over te schrijven naar 35mm film en in Nederland de verdere postproductie te verrichten.

1.9. Zaalgesprekken, discussies en talkshows

Het festival heeft ervoor gekozen om een uitgebreid programma aan te bieden van inleidingen, discussies, lezingen, talkshows, seminars, briefings en persconferenties. Daarmee wordt de gelegenheid geschapen om informatie over te dragen, te debatteren, te analyseren en te leren.

Dit is een vitaal onderdeel van het festival, in feite wordt de lange serie filmvertoningen pas hiermee een festival. Er wordt een sfeer geschapen van verhoogde bereidwilligheid om serieus over film te denken en praten, niet alleen tussen bezoekers onderling, maar ook met deelname van de honderden vaklieden uit binnen- en buitenland die Rotterdam bezoeken. Het publiek waardeert dit; in toenemende mate kan het on-Nederlandse fenomeen worden waargenomen van een publiek dat de mond open doet, dat een vraag of een stelling formuleert of dat zo betrokken is dat het zijn afkeuring onder woorden brengt.

uitnodigingsbeleid

Het uitnodigingsbeleid van het festival wordt in belangrijke mate geleid door de wens de discussie over actuele ontwikkelingen in de cinematografie te bevorderen. In principe worden dus alle regisseurs van premières uitgenodigd en ook alle regisseurs van films die zijn aangekocht voor Nederlandse distributie. Daarnaast wordt nog een grote groep filmmakers geïnviteerd van anderszins bijzondere films. Ook ongenood vinden filmers en andere vaklui de weg naar Rotterdam. Men komt graag, juist vanwege het vooruitzicht dat het festival ook een ontmoetingsplaats is waar men ideeën uitwisselt, gemakkelijk in aanraking komt met een publiek, dat betrokken is maar niet opdringerig.

zaalgesprekken

Een paar jaar geleden stond het festival op het punt de als ongemakkelijk ervaren inleidingen van films in de bioscoopzalen af te schaffen. Ook het voorstellen van de regisseur en de zaalgesprekken na afloop van de vertoning vonden velen niet zo geslaagd.

Op deze kritiek vond de festivalleiding aanval de beste verdediging. In plaats van deze elementen te schrappen heeft het festival zich ertoe gezet om zoveel mogelijk tekst en uitleg te geven in de zaal, in aanwezigheid van de filmmakers. Het publiek blijkt hier in toenemende mate rekening mee te houden en geeft blijk van zijn waardering door in steeds grotere aantallen in de zaal te blijven na de aftiteling.

Om hiervoor tijd in te ruimen heeft het festival vorig jaar het aantal dagelijkse voorstellingen per bioscoop teruggebracht van zeven naar zes. Dit schema voldeed ook dit jaar goed.

talkshows

Dagelijks werden filmmakers en acteurs stevig aan de tand gevoeld in een verscheidenheid van talkshows en discussies.

Op unieke wijze gebeurde dat dit jaar in Zaal De Unie, waar vertoningen en toelichtingen geïntegreerd waren in de presentatie van de Home Movie Masters. In enkele gevallen bedienden regisseurs zelf de projectoren en voorzagen zij hun werk tijdens de projectie van commentaar. Daarvoor en daarna ontlokte de festivalprogrammeur hen ook nog uitspraken.

lunchgesprek

Elke middag, rond de lunch in het Hilton Festivalcentrum, ontving Hans Beerekamp gasten voor een serie vraaggesprekken, die ook werden vastgelegd voor de televisie. Beerekamp kweet zich uitstekend van zijn moeilijke dubbele taak: zowel verstaanbaar te blijven voor het zaalpubliek als zich te richten op de tv-camera, hapklare gesprekjes voor uitzending te maken en daarnaast dieper gravende conversaties te voeren. Hij onderhield zich in de loop van het festival met zo'n dertig gasten.

thema-gesprekken

's Avonds kon het publiek regisseurs en acteurs hun gedachten zien formuleren bij interviewer Theo van Gogh. Daaraan voorafgaand werd dagelijks een thema aangesneden door gespreksleiders Jan Eilander, Jan Heijs, Tony Rayns, Howard Feinstein, Denisa Strbova en Paul Willemen.

Een greep uit de onderwerpen:

- * de relatie van jonge Nederlandse filmers met het festival
- * de nieuwe Chinese film
- * dilemma's bij het maken van een documentaire over Leni Riefenstahl
- * de Russische film na de dood van Lenfilm
- * filmers geven hun visie op Das kleine Fernsehspiel
- * de opkomst van de *west coast independents*
- * de jonge Japanners

Sonja de Leeuw leidde een paneldiscussie met de titel: 'How will quality television survive?'. Dit geanimeerde gesprek werd gevolgd door de presentatie van het boek *Writing for the Medium*, onder redactie van de Amsterdamse hoogleraar Filmkunde Thomas Elzasser.

1.10. Serge Daney-lezing

De tweede Serge Daney-lezing werd gehouden door Serge Toubiana, in 1981 de opvolger van Daney als hoofdredacteur van de *Cahiers du Cinema*. Toubiana heeft jarenlang nauw samengewerkt met Daney en werkt aan een boek over zijn collega. Hij was op het festival bovendien aanwezig als debuterend filmmaker. Samen met Michel Pascal maakte hij FRANÇOIS TRUFFAUT, PORTRAITS VOLÉS (de film draaide toepasselijk in de sectie Critic's Choice).

video-producties

In samenhang met de Serge Daney-lezing in Zaal De Unie werden drie recente video-films over en met Daney worden vertoond. Deze opmerkelijke productie aan nieuwe 'Daney-video's' is misschien te verklaren uit het feit dat Daney, die een begenadigd schrijver was, vooral indruk maakte als spreker. De video's bevatten veel opnamen van nooit eerder vertoonde interviews en registraties van lezingen en forumdiscussies.

CONVERSATION NORD-SUD van Simone Bitton en Cathérine Poitevin is gemaakt op video, maar Toubiana noemde het met nadruk een film: 'Il s'agit bien sur d'un film'. Het is de registratie van een bewust geënceneerde ontmoeting tussen Serge Daney en de Palestijnse historicus Elias Sanbar.

PROPOS D'UN PASSEUR van Philippe Roger is gebaseerd op gesprekken die Roger in 1991 voerde met Daney in Lyon. Daney geeft hierin onder andere commentaar op filmfragmenten. Roger maakte samen met Daney het boek *Devant la recru-descence des vols de sacs à main* over televisie tijdens de Golfoorlog.

DAMNED DANAY II van Bernard Mantelli (in 1990 maakte hij een eerdere video over Daney, vandaar de titel) is bewust gemaakt als een bijdrage in een reeks Daney-video's en concentreert zich op de meer theoretische ideeën van Daney.

2. CINEMART

2.1. Voorbereiding, selectie en programma

Voor het eerst werd vorig jaar structureel aandacht besteed aan de internationale publiciteit en promotie van de CineMart. Ondermeer door advertenties in de vakbladen, artikelen in het eigen *Rotterdam Bulletin*, presentaties op internationale festivals en andere bijeenkomsten van filmmakers en door het voortdurend onder de aandacht brengen van deze kant van het festival in gesprekken en interviews met de buitenlandse pers en vakwereld.

Het meest in het oogspringend was dit jaar wel de samenwerking met de IFP (Independent Feature Project) in New York. De IFP is een belangenorganisatie van onafhankelijke Amerikaanse filmmakers en organiseert jaarlijks o.a. de Independent Feature Film Market. Het festival en de CineMart traden op als sponsor van de International Exchange Day, waar de Amerikaanse *independents* werden voorgelicht over co-productiemogelijkheden met Europa. In *workshop*-sessies en in een afsluitend panel werden de CineMart en het Film Festival Rotterdam onder de aandacht gebracht van de Amerikanen, die eigenlijk nog nooit van Rotterdam hadden gehoord.

Vervolgens maakte de IFP een voorselectie van ongeveer 25 projecten van Amerikaanse *independents* voor deelname aan de CineMart 1994. Het stond de filmmakers overigens vrij om ook rechtstreeks met Rotterdam contact op te nemen. Uit deze voorselectie werden door de CineMart 13 projecten geselecteerd, waarvoor filmmaker en producent werden uitgenodigd met hun project naar Rotterdam te komen. Dat gebeurde op kosten van de IFP, die daarvoor weer gesponsord werd door Agfa.

selectie-criteria

Naast de 13 Amerikaanse projecten, selecteerden we nog 40 andere projecten uit alle delen van de wereld met als belangrijkste criteria de artistieke kwaliteit, de productie-potentie en de financiële onderbouwing van het project. In de selectie werd bovendien rekening gehouden met een gevarieerd aanbod wat betreft stijlen en genres, budgetten en geografische herkomst. Meer dan voorheen is gezocht naar een overlapping van het festival en de CineMart. Dit jaar presenteerde de CineMart 15 projecten van regisseurs die met een film in het Hoofdprogramma zaten.

In december werden de projecten gebundeld in het CineMart-dossier en rondgestuurd naar 500 VIP's (televisie-stations, distributeurs, producenten, financiers, filmfondsen, *sales-agents*) met een intekenlijst, waarop ze moesten aangeven in welke projecten ze geïnteresseerd waren. Voor aanvang van de CineMart kreeg elke deelnemer zijn persoonlijke agenda voor de vier CineMart-dagen thuis gestuurd. In het totaal werden 400 afspraken belegd tussen financiers en filmmakers met een project in ontwikkeling.

privacy

Dit jaar konden voor de eerste keer de vooraf gearrangeerde ontmoetingen plaatsvinden in de besloten omgeving van een hotelkamer of in de Club Room van het Hilton. De CineMart had vijf hotelkamers in het Hilton ter beschikking, die van 's ochtends tot 's avonds volgeboekt waren. Deze faciliteiten boden meer privacy en maakten het risico kleiner dat mensen niet kwamen opdagen. Ontmoetingen die niet vooraf waren gepland, konden worden geregeld via de CineMartbalie en vonden plaats in de Jardin Zaal waar een *meeting point* was gecreëerd.

In het totaal namen dit jaar 316 personen deel aan de CineMart, een stijging van 15% t.o.v. 1993, waaronder veel vertegenwoordigers van omroepen, zoals Channel 4, BBC, Rai Tre, BRT, La Sept, ZDF, Arte, WDR, RTBF en dit jaar ook de NOS, VPRO, KRO, IKON en de NCRV. Belangrijk was ook de aanwezigheid van fondsbeheerders en financiers zoals Filmstiftung Nordrhein-Westfalen, Filmfund Hamburg, British Screen, Eurimages en verschillende bankiers.

Naast de individuele en besloten gesprekken tussen financier en filmmaker vormden de dagelijkse lunches een vast onderdeel van het CineMart-programma. Daarbij waren alle deelnemers aanwezig en zorgde een heen en weer rennend CineMart-team ervoor dat iedereen aan elkaar werd voorgesteld.

Het CineMart-programma omvatte nog een aantal onderdelen:

cinemart-briefings

Elke middag om 15.00 uur was er een informatieve paneldiscussie met diverse bekende en minder bekende filmprofessionals o.l.v. Chris Sievernich (Gray City Films) en Sandra Schulberg (American Playhouse Abroad). Onderwerpen die aan de orde kwamen:

- * Funding in Europe
- * Programming policies television
- * Co-production with television stations
- * The American Illusion or How to get in the US Market
- * The European Dream or the Decline of the European Market

case-study

Het onderwerp van een *case-study* was de film WHEN PIGS FLY van Sara Driver die vertoond werd in het Hoofdprogramma van het festival. Een typisch voorbeeld van hedendaagse co-productie. De financiering van deze film zit als een mozaïek in elkaar: een beetje Duits geld, een Nederlandse producent, een Duitse co-producent, een Japanse financier, een Amerikaanse regisseur, die met een Amerikaans/Duitse crew moest werken. Onder leiding van *Variety*-journalist Len Klady werd het hele financieringsproces stap voor stap doorgeno- men en werden alle voor en nadelen van coproductie belicht.

scriptworkshop

Op initiatief van SOURCES, een onderdeel van het Europese MEDIA-programma, werden de regisseurs en schrijvers van de 53 geselecteerde projecten de mogelijkheid geboden tot individuele *script counseling*. Hoewel de CineMart organisatie eerst een beetje huiverig stonden tegenover dit soort vaak wijsneuzerige sessies, waren de 13 regisseurs die zich hadden ingeschreven voor een minimaal twee-uur durend gesprek met een *script doctor* erg tevreden en vonden ze de bijeenkomsten inspirerend.

films from developing countries

Voor de deelnemers aan de CineMart was een presentatie georganiseerd onder de noemer 'Films from developing Countries'. In de videotheek van de CineMart waren behalve eerder werk van regisseurs met een project op de markt, ook video's aanwezig van de meeste recente films uit ontwikkelingslanden, aangeleverd door nationale filminstututen (o.a. Peru, Cuba, Tunesië, Mexico).

In samenwerking met het Hubert Bals Fonds werden in de Oscar bioscoop voor inkopers en distributeurs speciale vertoningen georganiseerd van films uit ontwikkelingslanden die in het Hoofdprogramma van het festival waren opgenomen. Het betrof hier films, uit o.m. China en Bangladesh, die op nog geen enkel festival of markt onder de aandacht van de internationale vakwereld waren gebracht.

De videotheek was een week lang geopend van 's ochtends 10.00 tot 's avonds 22.00 uur. Ondanks een forse uitbreiding van de openingstijden in vergelijking met voorgaande jaren kon de capaciteit niet voldoen aan de belangstelling. Het volgend jaar zullen de *viewings*-faciliteiten moeten worden uitgebreid.

2.2. Resultaten CineMart

'I have been to the market and festival at Cannes for 8 consecutive years, I have been to MIFED, MIPCOM and the AFM for several years and the Rotterdam CineMart was the very best market.' (David Burton Morris, producent CHECKMAN)

Aan het eind van de CineMart-vierdaagse wordt alle deelnemers gevraagd een enquêteformulier in te vullen. Niet iedereen antwoordt, maar van 33 projecten zijn we inmiddels op de hoogte van de op de CineMart bereikte resultaten. Daarvan zegt 80% een concreet resultaat te hebben geboekt:

- * 45% heeft voor zijn/haar huidige project een *pre-sale*, financiering of co-producent gevonden
- * 35% heeft eerder werk verkocht.

De overige 20%, die geen concreet resultaat hebben geboekt, waren overigens zonder uitzondering tevreden over hun participatie en over de gelegde contacten.

Enkele voorbeelden van internationale co-producties die tot stand zijn gekomen op de CineMart:

- * de Argentijnse filmmaker Agresti heeft samen met zijn Nederlandse producent op de CineMart een co-productie opgezet met de Amerikaanse producent Chris Sievernich en het Duitse televisie-station WDR heeft ter plekke toegezegd een substantieel deel te zullen financieren;
- * de Peruaanse producent Stefan Kaspar heeft een co-productie opgezet met de Amerikaanse cultregisseuse Beth B. en heeft verder films verkocht aan ARTE;
- * regisseur Drissa Touré uit Burkina Faso heeft een Duitse financier voor zijn project gevonden;
- * de Braziliaanse filmmakers Weinfeld en Kogan hebben een partner gevonden in de Noorse producent Age Hoffart (Europa film).

De *hottest projects* op de CineMart waren de Amerikaanse projecten. Vooraf tekende bijna iedereen in op de Amerikanen. Ondanks het luidruchtige verzet van de Europese filmwereld tijdens de GATT-onderhandelingen en het protectionisme van de eigen Europese filmindustrie, bleken de Europese filmfinanciers en producenten op de CineMart vooral geïnteresseerd in het Amerikaanse produkt. Vanzelfsprekend werd er door sommigen kritiek geuit op de CineMart vanwege het grote aandeel Amerikaanse projecten. Aan de andere kant bleek de aantrekkingskracht van deze Amerikaanse projecten nieuwe financiers naar de CineMart te trekken, die ook interesse toonden in de andere projecten.

2.3. Conclusies

De stijgende lijn in het aantal deelnemers en de bereikte resultaten van de CineMart, kortom het succes, heeft zich het afgelopen jaar voortgezet. Tijdens de CineMart-dagen pilde de eerste verdieping van het Hilton uit. Belangrijk voor de toekomst is ervoor te zorgen dat de zo vaak genoemde en geroemde rust en goede ambiance, waarin contacten kunnen worden gelegd bewaard blijft.

De formule van de CineMart is goed, kan op details verbeterd worden maar gelet moet worden op een strenge selectie van projecten en aantal participanten.

Na enkele jaren van herhaling zijn de CineMart-briefings aan revisie toe. Deze informatieve bijeenkomsten dragen een te algemeen karakter, het publiek in de zaal (het merendeel jonge filmmakers op zoek naar geld) is meer geïnteresseerd in zeer praktische informatie.

gesprekken

De vorig jaar gemaakte plannen om de CineMart door het jaar heen te laten functioneren als een fulltime co-productiebureau moeten nu verder worden uitgewerkt.

Daarvoor zullen op korte termijn gesprekken gevoerd moeten worden met o.m.:

- het Nederlands Fonds voor de Film

In eerste gesprekken vlak voor het festival, hebben wij de directie van het fonds voorgesteld het CineMartbureau in te schakelen bij het zoeken van de meestal noodzakelijk buitenlandse co-financiers voor Nederlandse projecten. Het fonds reageerde hierop positief en het plan moet in de komende maanden uitgewerkt worden.

- het Ministerie van Economische Zaken

De kosten voor de CineMart worden nu gedekt uit de algemene middelen van het festival, door een bijdrage van f 150.000,- van het Ministerie van Ontwikkelingssamenwerking en door enkele kleinere fondsen en sponsors waaronder het Nederlands Fonds voor de Film, Haghe Film en IFP/Agfa. Bij uitbreiding van de activiteiten door het jaar heen, zal extra financiering nodig zijn.

Een eerste poging om in samenwerking met bankier Gelderman van Mees & Hope enkele filmbedrijven aan de CineMart te verbinden in een club van *godfathers* is in het najaar gestrand in de voorbereidende werkzaamheden voor de CineMart 1994. Deze gesprekken zullen in 1994 worden gecontinueerd.

De verdere concrete invulling van het fulltime CineMart-bureau hangt overigens nauw samen met andere activiteiten die het festival wenst te ontplooiën en de politieke beslissingen daarover, zoals het Filmfonds Rotterdam (zie projectvoorstel *Filmfonds Rotterdam*) en het streven naar een Internationaal Filmcentrum in Rotterdam (zie notitie *Behuizing Festival*).

3. HUBERT BALS FONDS

In het afgelopen jaar werd met het fonds een belangrijke stap voorwaarts gemaakt. In het voorjaar '93 besloten bestuur en directie van het International Film Festival Rotterdam in het beleid voor de komende jaren prioriteit toe te kennen aan de professionele activiteiten die het festival onderneemt.

Direkte aanleiding was het succes en het aantoonbare effect van zowel de CineMart als het Hubert Bals Fonds. Tegelijkertijd vroeg de veranderende markt (meer en meer gericht op de protectie van de eigen Europese film, steeds stringenter voorwaarden zoals besteding in het subsidieverstrekende land en minder productie-geld bij televisie) een actievere benadering dan tot nog toe het geval was.

In de notitie *Hubert Bals Fonds 1993 -1996; een voorstel voor het actief stimuleren van productie en distributie van Derde Wereldfilms* werden de beleidsvoornemens voor de komende jaren uiteengezet.

Het streven was om naast het ondersteunen van de eerste fase in filmproductie (script- en projectontwikkeling) nu ook geld beschikbaar te stellen ter financiering van de (post)-productiefase en de distributie/verkoop van films uit ontwikkelingslanden. Een relatief kleine investering in geld en arbeidskracht zou een groot rendement moeten opleveren en bovendien door professionele bemiddeling van het fonds ook geld van andere financiers genereren.

Als ideologisch co-producent moet het Hubert Bals Fonds andere financiers over de brug helpen.

extra subsidie

Aan het Ministerie van Ontwikkelingssamenwerking werd een verhoging van de subsidie gevraagd. In een gesprek met Minister Pronk begin juni '93 lichtte de festivaldirectie de plannen toe. De Minister reageerde positief en in juli 1994 was het Hubert Bals Fonds 'nieuwe stijl' een feit.

Naast de f 300.000,- (van het NCO en het Ministerie van Ontwikkelingssamenwerking) die het fonds als sinds 1988 beheert en uitkeert voor script en projectontwikkeling van Derde Wereldfilms, kreeg het Hubert Bals Fund nu ook de beschikking over een extra jaarlijkse subsidie van f 450.000,- van het Ministerie voor Ontwikkelingssamenwerking voor de komende 4 jaar. Het werkkterrein en de professionele slagkracht van het fonds kon daarmee in belangrijke mate worden vergroot.

lopend vuurtje

Dat het Hubert Bals Fund bestaat en het afgelopen jaar over meer geld is gaan beschikken is inmiddels als een lopend vuurtje de wereld doorgedaan. Dit is te danken aan de eigen, bescheiden publiciteit van het fonds, maar vooral aan het feit dat films waarin het fonds heeft geïnvesteerd internationaal naam maakten. Zo gingen er op het afgelopen

filmfestival in Cannes 5 films in première waaraan het fonds heeft bijgedragen. Gevolg van de groeiende internationale bekendheid is dat er dagelijks aanvragen om financiële steun binnenkomen, variërend van telefonische verzoeken tot dikke pakken met scripts, eerder werk van de regisseur op video, gedetailleerde begrotingen en draaischema's.

Het Hubert Bals Fonds ontving het afgelopen jaar ongeveer 200 subsidie-aanvragen. Daarvan konden er 24 gehonoreerd worden.

Het uitgangspunt van het Hubert Bals Fonds is zo min mogelijk te besteden aan overhead en bureaustkosten. Het overgrote deel van het werk (bevestiging en archivering ingekomen aanvragen, administratieve afhandeling, controle naleving contracten) wordt verricht door directie en staf van het International Film Festival Rotterdam. Een bescheiden, eventueel parttime, fondssecretariaat zal op termijn overwogen moeten worden.

selectie-commissie

De selectie-commissie wordt gevormd door Emile Fallaux (directeur Int. Film Festival Rotterdam), Sandra den Hamer (adjunct-directeur Int. Film Festival Rotterdam), Gertjan Zuilhof (programma-adviseur Int. Film Festival R'dam), Wouter Barendrecht (programma-adviseur van het Int. Film Festival R'dam, CineMart-coördinator en tevens werkzaam voor *sales-agent* Fortissimo Film Sales) en Ilse Hughan (ex-NFM/IAF en nu onafhankelijke *sales-agent* Fortuna Film). De commissie laat zich regelmatig bijstaan door externe deskundigen (binnen- en buitenlandse filmmakers, producenten en distributeurs).

Voor een uitgebreid verslag van de activiteiten van het Hubert Bals Fonds en een beschrijving van alle geselecteerde projecten verwijzen naar het *Jaarverslag Hubert Bals Fund 1993/1994*.

4. PUBLICITEIT EN PROMOTIE

4.1. inleiding

Voor de editie 1994 is het festival gestart met een meer systematische en professionele benadering van de publiciteit en promotie-activiteiten. Voor het eerst was er het gehele jaar een medewerker in dienst om een publiciteitsbeleid te ontwikkelen en de afdeling op te zetten en te coördineren. Tijdens het festival was de personeelsbezetting van de afdeling uitgebreid met 3 betaalde tijdelijke medewerkers en zes vrijwilligers.

De belangrijkste taken van de afdeling waren: de informatievoorziening aan het publiek, serviceverlening aan de media, de produktie van het festivaldrukwerk, en de initiëring van promotie-activiteiten.

Naast een structurele publicitaire ondersteuning van het festival moest deze opzet bijdragen aan een verbreding van de bekendheid van het festival bij het Nederlandse publiek.

En hoewel er na dit eerste jaar pas sprake kan zijn van een eerste aanzet, zijn de resultaten van deze nieuwe aanpak over de gehele linie zichtbaar. Het festival was meer dan ooit aanwezig in de Nederlandse en buitenlandse media, voor het derde achtereenvolgend jaar toonden de bezoekerscijfers een forse stijging en de serviceverlening aan de pers kwam op het niveau dat een internationaal festival waardig is.

Gedetailleerde informatie over het beleid, de activiteiten en de resultaten volgen in dit hoofdstuk. Daaruit zal blijken dat het in vele gevallen slechts een eerste stap is tot het bereiken van de noodzakelijke doelstellingen die het festival zich heeft gesteld. De publiciteit verdient daarom ook in de komende jaren extra aandacht en investeringen.

4.2. Communicatie-beleid

In opdracht van het festival heeft het onderzoeksbureau Wemar het afgelopen jaar een publieksonderzoek verricht. Het onderzoek bestond uit twee delen: een imago-onderzoek voorafgaand aan het festival en een onderzoek tijdens het festival naar de samenstelling van het publiek en zijn beoordeling en waardering van het evenement.

In 1990 is voor de laatste keer een vergelijkbaar onderzoek gedaan. Sindsdien heeft het festival een ander gezicht gekregen en is de publiekstoeloop verdubbeld. Er bestond dus dringend behoefte aan nieuwe informatie.

rokerige zaaltjes

Het imago-onderzoek werd uitgevoerd voordat de publiciteit voor de editie '94 op gang kwam en werd verricht onder een meer dan gemiddeld in kunst en cultuur geïnteresseerd publiek dat Rotterdam nog nooit heeft bezocht.

De centrale vragen waren: wat weet dit publiek van het filmfestival, hoe bereikt hun de informatie en waarom heeft het hun niet gemotiveerd het festival te bezoeken? Het resultaat bevestigde de indruk die we zelf al hadden, namelijk dat het festival een imago-probleem heeft en minder prestige geniet dan het verdient.

Opvallende tendensen in de enquête:

- de 'Rotterdamse filmdagen' worden gesitueerd in september,
- er zijn zo'n 40 moeilijke, onscherpe, experimentele films te zien,
- in kleine, rokerige filmzaaltjes,
- het publiek bestaat uit filmfreaks en studentikoze types.

Kortom, een provinciaal gebeuren voor een elitaire club fanaten.

De respondenten die beter op de hoogte waren van de dimensies van het festival, lieten zich afschrikken door het immense aanbod en konden zich nauwelijks een beeld vormen van de films die het festival heeft te bieden.

doelstellingen

Daaruit volgen als belangrijkste doelstellingen voor het publiciteitsbeleid:

- een grotere bekendheid van het festival bij een breed publiek in Nederland
- positionering van het festival als het grootste, jaarlijkse culturele evenement in Nederland, met internationale allure en aandacht voor kwaliteit en vernieuwing.
- de introductie van films en filmmakers bij het publiek

Dit betekent geen platte popularisering, want het festival is zich terdege bewust van het feit dat de gemiddelde bioscoopbezoeker niet gediend is van het Rotterdamse filmaanbod. In de publicitaire en promotionele activiteiten wordt daarom nadrukkelijk het karakter van het festival uitgedragen. Niet iedereen hoeft naar Rotterdam te komen, als men maar weet wat er gebeurt.

concrete informatie

Voor de potentiële bezoekers presenteerde het festival - met zijn onbekende films en filmmakers - zich minder abstract door de films zoveel mogelijk het onderwerp van de publiciteit te laten zijn: meer beelden en concrete informatie in de media.

Het bezoek werd aantrekkelijker en comfortabeler gemaakt door een betere reserverings-service, gemakkelijk te hanteren programma-informatie en het bieden van een helpende hand bij de keuze van de films. In dit kader werden ook een aantal promotie-activiteiten geïnitieerd, zoals gerichte informatie voor specifieke publieksgroepen en hotel-arrangementen in samenwerking met weekbladen en het VVV.

reclamecampagne

De mogelijkheden om middels een reclamecampagne de bekendheid te vergroten zijn door het budget beperkt. Het festival is afhankelijk van de steun van sponsors die hun faciliteiten en media ter beschikking stellen. Op deze wijze kan het festival bijvoorbeeld beschikken over advertentieruimte (*de Volkskrant*, *VPRO Gids*), een Abri-campagne (Mediamax en Javaanse Jongens), bioscoopreclame (VVV, MGM-bioscopen e.a. filmtheaters) en folders (Javaanse Jongens, VVV, *de Volkskrant*). Het heeft in 1994 zeker resultaat gehad, zoals uit het Wemar onderzoek bleek. Het effect zou echter veel groter kunnen zijn wanneer deze middelen zouden worden ingezet voor een omvattende en geïntegreerde campagne. De verschillende initiatieven leverden nu een diffuus beeld op en konden elkaar niet voldoende ondersteunen.

free publicity

Wezenlijk voor een brede bekendheid van het festival is de 'free-publicity' en dan met name op tv. Wat dit laatste betreft heeft het festival dit jaar goed gescored, zelfs beter dan ooit (zie de lijst van tv-programma's in de bijlagen). In de festivalperiode ging geen dag voorbij zonder dat Rotterdam op het scherm was. Een stevige lobby en de uitbreiding van het landelijke tv-aanbod met een commercieel net hebben daaraan bijgedragen. Het festival heeft ook niet te klagen over de publiciteit vooraf via de landelijke dagbladen, die zonder uitzondering uitgebreide voorbeschuivingen op het programma publiceren.

Een groot manco blijft echter, zoals ook in de voorgaande jaren is geconstateerd, het drastisch slinken van de aandacht tijdens het festival zelf. De kritische begeleiding van het filmprogramma is summier en blijft beperkt tot een handjevol films die vaak al vooraf aandacht kregen of tot de distributiefilms behoren. De geïnteresseerde krantenlezer wordt er in ieder geval weinig wijzer van.

afdwingen

Het is bedroevend om achteraf te constateren dat een aantal belangwekkende premières in het hoofdprogramma niet of nauwelijks door de Nederlandse filmcritici zijn opgemerkt. Deze aandacht zal in de toekomst moeten worden afgedwongen, door het nadrukkelijk naar voren schuiven van de kwetsbare films in de benadering van de pers. De voorwaarde is echter dat van de films vooraf een video- of filmkopie en voldoende informatie en kwalitatief goed beeldmateriaal beschikbaar is. En daaraan ontbreekt het juist vaak bij deze films, door gebrek aan geld of doordat de films op het allerlaatste moment uit het laboratorium komen. Het festival zou desnoods kunnen investeren in hun publiciteitsmateriaal en eventueel de regisseurs voor de persvoorstellingen over kunnen laten komen.

internationaal

Op internationale schaal is de vakwereld de belangrijkste publieksgroep. Voor de positionering en aantrekkelijkheid van het festival op de internationale filmmarkt is het essentieel dat festival zich laat zien via de belangrijkste internationale *trade-papers* en vooraanstaande buitenlandse kranten.

Een cruciale rol daarin vervullen de pr-activiteiten van de directie en research-afdeling. Zij zijn veel op reis en kunnen internationale contacten leggen en onderhouden. De publiciteitsafdeling ondersteunt deze pr met het versturen en verzorgen van informatie: persberichten, persmappen, foldermateriaal, advertenties. Het Engelstalig *Rotterdam Bulletin* dat dit jaar gestart is heeft zich bewezen als een uitstekend medium naar de vakwereld. Het *Bulletin* verschijnt een drietal keer per jaar en is een kleurenbrochure van 8 pagina's met informatie over de festivalactiviteiten en -plannen. Het *Bulletin* wordt verzonden naar de binnen- en buitenlandse relaties en is als bijlage ook opgenomen in *Moving Pictures International* (oplage van 10.000).

Een efficiënte service en goede, Engelstalige programma-informatie voor de buitenlandse festivalgasten bevestigen en verstevigen de internationale reputatie van Rotterdam.

4.3. Kaartverkoop en resultaten publieksonderzoek

De betaalde bezoeken stegen met 40% tot 155.000 ten opzichte van 1993. Daarmee boekte het festival opnieuw een record. Dat was niet alleen in de recette-opbrengst merkbaar. Op de traditioneel zeer stille eerste donderdag en maandag van het festival blokkeerden 's ochtends om 9.00 uur de rijen voor de kassa's het verkeer op de Kruiskade. De opvallendste stijgingen vertoonden de verkoop van de dagkaarten en passepartouts. De losse kaartverkoop steeg ook, maar minder spectaculair. Het aantal reserveringen sprong echter van 13.230 naar 20.776.

Uit het onderzoek van Wemar blijkt dat 18% van het publiek nog niet eerder het festival heeft bezocht. Onder die nieuwe bezoekers zijn de ouderen (50+) en lagere sociale klassen (C/D) sterker vertegenwoordigd dan onder het traditionele festivalpubliek. Andere opvallende gegevens uit dit onderzoek zijn:

- ▶ de films, de sfeer en de organisatie wordt door 90% van de bezoekers goed tot zeer goed genoemd;
- ▶ 69% is 20 tot 39 jaar oud, 1% is jonger dan 20, en 29% is 40 en ouder;
- ▶ 43% komt uit Rotterdam of omgeving, de overigen komen uit de rest van Nederland;
- ▶ het overgrote deel van de onderzochten bezocht meerdere voorstellingen, 5% zag slechts een enkele voorstelling
- ▶ 90% beoordeelde de informatie als goed tot erg goed;
- ▶ driekwart van de bezoekers leest regelmatig *de Volkskrant*, de helft het *NRC Handelsblad*;
- ▶ een hoge spontane en geholpen bekendheid van de hoofdsponsors. *De Volkskrant* respectievelijk 87%, Javaanse Jongens 82%, Heineken 71%, VPRO 77%;
- ▶ matige tevredenheid was er over de kaartverkoop en de reserveringen - onbereikbaar en lange wachttijden.

de belangrijkste conclusies

- ▶ het festival heeft met succes een aanzet gedaan tot verbreding van de bekendheid bij het publiek;
- ▶ het publiek heeft zich niet laten afschrikken door de prijsverhogingen van enkele kaartsoorten. Dat blijkt ook uit de enquête: het overgrote deel van de bezoekers vindt het festival niet duur;
- ▶ men bezoekt het festival niet voor één film, maar komt voor het festivalprogramma;
- ▶ er is meer spreiding van het publiek over de hele dag
- ▶ de betalende bezoekers hebben zich zorgvuldig voorbereid en verzekerd van reservering. Die tendens is gestimuleerd door promotie van de passepartouts/dagkaarten en het dagtraject dat daaraan was gekoppeld;
- ▶ de enige kritiek op de informatie was de hoeveelheid en onoverzichtelijkheid en dat had betrekking op de *Volkskrant*-bijlage;
- ▶ de matige tevredenheid over de kaartverkoop en -reservering is natuurlijk verklaarbaar uit de onverwacht grote toeloop. De verbeterde en uitgebreide faciliteiten bleken al niet meer te voldoen.

4.4. Promotie activiteiten

de volkskrantdag

De sinds jaren succesvolste promotiecampagne van het festival is de Volkskrantdag. Na twee advertenties in *de Volkskrant* waren de 3700 kaarten uitverkocht en moesten 700 inschrijvers worden teleurgesteld. Zij kregen het aanbod tegen gereduceerd tarief een dagkaart te kopen en daarvan werd door 200 inschrijvers gebruik gemaakt. Aan deze dagkaart was ook het dagtraject verbonden, waarover hieronder informatie volgt.

Ongetwijfeld zou dit een aantrekkelijker alternatief zijn geweest als de kaart en de reserveringen voor de voorstellingen vooraf thuis ontvangen konden worden, zoals ook bij de Volkskrantdag het geval is. Dat werd organisatorisch niet haalbaar geacht.

Met *de Volkskrant* zal worden bekeken of dit unieke, in de loop van de jaren opgebouwde adressenbestand van de Volkskrantdag-deelnemers effectiever kan worden gebruikt voor zowel het festival als de krant.

Deze logistiek gecompliceerde dag liep uiterst soepel en er was geen wanklank. Het evenement had ook meer aankleding gekregen: het Hilton-festivalcafé stond open voor de bezoekers, *Volkskrant*-filmcritici verzorgden inleidingen op de films en er was een forumdiscussie met Emile Fallaux, Felix Rottenberg en de *Volkskrant*-filmredactie. De afhandeling en mailing van de inschrijvingen verliep vlekkeloos dankzij de ervaring van de festivalmedewerkers.

Op de Volkskrantdag worden de top 5 films van de publieksenquete vertoond. Voor de publiekswerving lijkt dat een ijzersterke formule. Er rijzen echter steeds meer twijfels over de top 5 als invulling van de Volkskrantdag. In de eerste plaats omdat de enquête zeer onbetrouwbaar is. Bovendien staan bijna altijd de 'grote' distributiefilms aan de top, waardoor de Volkskrantdag is verworden tot een *preview* van wat er het komend jaar in de art-houses kan worden verwacht. Voor het festivalprogramma is het nauwelijks representatief. In overleg met *de Volkskrant* zal het festival zich herbezinnen op invulling van de Volkskrantdag.

vpro preview

De VPRO Preview was een nieuwe promotie-actie voor de lezers van de *VPRO Gids* en kwam in de plaats van de door de VPRO ondersteunde Nacht van de Pers.

Het idee achter deze actie was lezers van de *VPRO Gids* een exclusieve voorproef te geven van wat het festival zou gaan bieden. Emile Fallaux en de filmredactie van de VPRO maakten voor dat deze dag een selectie van 6 films uit het festivalaanbod, dat op donderdag, de eerste festivaldag, in Thalia werd vertoond.

De actie kwam laat op gang, maar Thalia raakte niettemin uitverkocht - 800 stoelen. Het publiek was uitermate positief. De VPRO Preview heeft meer potentie en het zou goed zijn daarvoor een locatie met meer comfort en betere voorzieningen - sanitair, horeca - ter beschikking te stellen.

Het festival onderhoudt al jaren een bijzondere band met de VPRO. Het ligt voor de hand dat deze samenwerking ook zichtbaar wordt in de media die de VPRO bedient en dat er ingehaakt wordt op het Preview evenement.

nacht van de pers

Op een vrij laat moment in de voorbereidingen werd besloten toch weer in het laatste festivalweekend een Nacht van de Pers te organiseren. Het evenement kon daardoor niet optimaal publicitair worden ondersteund en moest het vooral hebben van een advertentie in de Volkskrant en de publiciteit op het festival. Het programma bestond zoals gebruikelijk uit de beste 5 films volgens de Nederlandse filmcritici. Althans, voorzover de beschikbaarheid van de films dit toeliet. Toen de keus was gemaakt bleek dit een groot probleem. Dankzij goed overleg rolde er uiteindelijk toch nog een voor alle partijen tevredenstellend programma uit.

Met ruim 600 bezoekers was er een redelijke belangstelling voor de Nacht. In 1993 waren het er 300 meer, maar toen participeerde de VPRO nog in het evenement.

arrangementen

In samenwerking met de Viva, het VVV en *de Volkskrant* bood het festival een aantal hotel-arrangementen aan in combinatie met een bezoek aan het festival.

Het succesvolste was het arrangement van de Viva en hotel Intell. Bijna 200 lezers van de Viva maakten gebruik van het aanbod van een overnachting en drie filmvoorstellingen voor de prijs van f 110,-. De films, 2 overdag en 1 's avonds, waren door het festival geselecteerd en de kaartjes lagen in het hotel klaar. De reacties waren uiterst positief en zowel Intell als de Viva willen ermee doorgaan. Naast de inkomsten levert het voor het festival goede publiciteit op bij een interessante doelgroep.

Het VVV bood in de festivalbijlage van *Vrij Nederland* een arrangement aan voor f 125,- waaraan een dagkaart voor het festival was gekoppeld. Het aanbod kwam een beetje laat en de VVV had de aanmelding voor de klant ingewikkeld gemaakt, waardoor de respons tegenviel. Er zou beter gebruik gemaakt kunnen worden van de lage overnachtingsprijzen (f 67,-!) die het VVV tijdens het festival kan bieden.

Er was iets minder belangstelling voor het Volkskrant-arrangement i.s.m. het Hilton Hotel in vergelijking met 1993. Het arrangement was waarschijnlijk minder aantrekkelijk door het wegvallen van het festivalbal.

dagtraject

De onervaren festivalbezoeker werd de keuze uit het filmaanbod vergemakkelijkt met een dagtraject. Het festival selecteerde voor elke dag een 'route' van zes films die de bezoeker met een dagkaart of passepartout kon volgen. De films van het dagtraject waren gemarkeerd in het programmaschema van *de Volkskrant*-bijlage, de programmagidsen en de *Dagkrant*. In hoeverre dit advies gevolgd is valt moeilijk te zeggen, het werd helaas niet geturfd bij de kassa's. De enorme stijging van de betaalde reserveringen (een verdubbeling t.o.v. 1993) kan een indicatie zijn dat er gebruik van is gemaakt. Na het eerste proefjaar verdient het dagtraject zeker voortzetting.

cinema club card (ccc)

De verkoop van passepartouts met CCC-korting steeg met 50% in vergelijking met vorig jaar, het aantal verkochte dagkaarten aan CCC-houders bleef op het hoge niveau van 1993. Rotterdam steekt daarbij zeer gunstig af bij de andere CCC-participanten, het IDFA en de Nederlandse Filmdagen, waarvoor de CCC-houders geringe belangstelling toonden. Dit heeft te maken met de 'wortel'-campagne die het festival na de zomer heeft gevoerd onder studenten en jongeren en waarmee 1500 nieuwe kaarthouders zijn geworven. De pogingen om de CCC te verzelfstandigen en de activiteiten uit te breiden bleken niet

haalbaar. Opnieuw zal worden bekeken of in het samenwerkingsverband met de andere filmfestivals, de z.g. Samsam-club, een nieuwe invulling aan het CCC-project kan worden gegeven. Het festival overweegt het opgebouwde klantenbestand op een andere wijze te gebruiken, eventueel in combinatie met het bestand van de Volkskrantdag, of voor een vriendenclub van het festival.

cjp-korting/jongeren

De actie met het CJP, 3 films overdag voor f 15,-, sloeg beter aan dan de kortingsactie van vorig jaar: 108 CJP-ers maakten er gebruik van en kochten in totaal 325 kaartjes. De actie werd ondersteund met publikaties in het *CJP Magazine* en de CJP ladder in *de Volkskrant*.

Toch is dit resultaat niet imponerend. Ook de terugval sinds het begin van de jaren '90 van de verkoop van gereduceerde passepartouts en dagkaarten aan CJP-ers is niet tot staan gebracht. Het vraagt om herbezinning op de acties met het CJP en de benadering van de jongerenmarkt. Zowel *de Volkskrant* als de VPRO tonen interesse in een gecombineerde promotie.

studenten

De studenten van de afdelingen op de universiteiten en hogescholen die zich met film bezig houden biedt het festival een passepartout aan tegen een sterk gereduceerde prijs (f 125,-). Voorwaarde is dat tenminste een groep van 10 studenten er gebruik van maakt. Het contact en de aanmelding verloopt via de docenten. Dit jaar werd daar iets minder gebruik van gemaakt dan in 1993. Enkele docenten meldden ons dat het moeite kostte om voldoende aanmeldingen te krijgen, terwijl de studenten wel graag wilden. Het blijft een hoog bedrag en ook studenten kunnen niet zomaar een week vrijaf nemen om er optimaal van te profiteren. De introductie van 5- en 10-rittenkaarten zou een goed alternatief kunnen zijn.

In samenwerking met het Studium Generale van de Erasmus Universiteit werd een programma georganiseerd met de Chinese film als thema. Het festival verzorgde informatiemateriaal voor een speciale folder en engageerde de Azië-kenner Tony Rayns voor een gastcollege. In aansluiting daarop konden studenten tegen een gereduceerd tarief naar een voorstelling in het festival.

chinezen

De Chinese bevolking in Nederland werd met gerichte promotie geïnformeerd over het uitgebreide speciale programma met films uit China, Taiwan en Hongkong. De promotie bestond onder meer uit een folder in het Kantonees en het Engels en *advertorials* in de Chinese kranten die in Nederland populair zijn. De verspreiding verliep via een netwerk van Chinese restaurants, de belangrijkste sociale ontmoetingsplaatsen voor de Chinezen. Een Chinese restauranthouder in Rotterdam, een sleutelfiguur in de Chinese gemeenschap, adviseerde en assisteerde het festival daarbij. De klanten in zijn restaurant maakten veelvuldig gebruik van het diner-arrangement waaraan een filmvoorstelling was gekoppeld.

De promotie was zeer succesvol. Bij de drukbezochte voorstellingen van de films uit Hongkong bestond het publiek merendeels uit Chinezen.

aidsfonds en homo's

In het festivalprogramma waren talrijke films opgenomen die van belang waren voor het homoseksuele publiek. Via de festivalpublicaties en de homo-bladen is dit publiek geattendeerd op deze films. Uit de grote belangstelling bleek dat deze informatie was aangekomen.

In drie films stond het thema aids centraal: de Amerikaanse documentaire SILVERLAKE LIFE, de Canadese musical ZERO PATIENCE en tenslotte BLUE, de laatste film van de Engelse regisseur Derek Jarman. Het waren belangwekkende produkties die elk op een eigen manier de problematiek benaderden. In samenwerking met het Aidsfonds werden deze films aansluitend op het festival vertoond in een aantal filmhuizen. Ter begeleiding van de vertoning van BLUE produceerde het festival met steun van het Aidsfonds een fraaie, tweetalige uitgave van het tekstboek van de film.

4.5. Drukwerk

Een belangrijk instrument bij de sturing van de informatie aan het publiek zijn de eigen publicitaire uitingen van het festival, zoals de affiches, folders, catalogus en programmagidsen en -bijlagen.

Dit jaar heeft het festival aanmerkelijk meer drukwerk geproduceerd dan in andere jaren. Dankzij een goede planning en een medewerkster die speciaal belast was met de taak het publicitaire drukwerk produktioneel te bewaken, zijn alle geplande deadlines gehaald. De catalogus kon zelfs een week voor het begin van het festival worden verstuurd naar de Volkskrantlezers die hem hadden besteld.

catalogus

De opzet van de tweetalige catalogus was iets gewijzigd in vergelijking met voorgaande jaren. De achtergrondartikelen met toelichtingen op de programma-onderdelen waren weggelaten. Daarmee werd de catalogus overzichtelijker en functioneler als naslagwerk en was er meer ruimte voor de filmbeschrijvingen. De omvang bleef gelijk, de oplage was verhoogd naar 3.500 exemplaren, waarvan het overgrote deel werd verspreid onder de gasten, pers en relaties van het festival. Als visite-kaart van het festival naar de filmwereld is het een onmisbaar pr-instrument. Dat rechtvaardigt de intensieve arbeid en de hoge kosten die de produktie van de catalogus vergt.

Dankzij een voor-inteken actie in *de Volkskrant* werden meer exemplaren verkocht aan het publiek.

tijgerreeks

Het 8ste deel van de *Tijgerreeks* was gewijd aan het programma-onderdeel *Das kleine Fernsehspiel*. De vorm en redactionele aanpak bleef week niet af van de laatste drie afleveringen. Evenals de catalogus is ook de *Tijgerreeks* in de eerste plaats bedoeld als documentatie voor de vakwereld. Het publiek toont weinig interesse voor filmpublikaties en dus ook voor de *Tijgerreeks*. De samenwerking met de uitgeverij Film en Theatre Bookshop in Amsterdam, die een betere verspreiding in de boekhandel moest opleveren, bracht daar nauwelijks verbetering in.

folder 'goed voor de ogen'

Folder in een oplage van 25.000, verspreid op de Uitmarkten in Rotterdam en Amsterdam en onder eerstejaars tijdens de introductieweken, in samenwerking met het promotieteam van *de Volkskrant*. De folder werd over het algemeen enthousiast ontvangen en ontlokte goede reacties, waaronder 1500 aanmeldingen voor de Cinema Club Card.

abri-campagne: affiche 'goed voor de ogen'

In 2000 Abri's verspreid over het land, een week voor de opening en tijdens de eerste week van het festival. Een opvallend affiche, inhakend op de slogan 'goed voor de ogen', dat het festival daadwerkelijk publicitair ondersteund heeft, zoals bleek uit de publieksenquête.

tijger-affiches

Het affiche met het jaarlijks nieuwe beeld van het festivalsymbool, de tijger, werd voor de zevende keer ontworpen door Hard Werken. Het werd gedrukt op A0 en A2 formaat en vanaf eind december verspreid in de Randstad en in de filmtheaters in het land.

Hoewel er meer zijn gedrukt dan in andere jaren, was er uiteindelijk toch een tekort tijdens het festival. De oplage en verspreiding mag zeker nog worden uitgebreid als gekozen wordt voor meer landelijke zichtbaarheid.

vrij nederland bijlage

Verscheen als *teaser* een week voor het festival en omvatte 16 pagina's uitgevoerd in kleur, waarvan 5 pagina's advertenties.

De 'festivalspecial' werd verspreid als bijlage van *Vrij Nederland* met een oplage van 90.000. Daarnaast werd een overdruk van alleen de bijlage verspreid in bioscopen, filmtheaters en VVV's in een oplage van 40.000.

De opmaak was aantrekkelijk, kleurrijk en wervend. Redactioneel werden een aantal films uit het festivalprogramma bij het publiek geïntroduceerd. Een dergelijke opwarmer zou echter nog 1 of 2 weken eerder moeten verschijnen om er ook promotionele acties aan te koppelen, zoals voorverkoop en arrangementen.

programmagids

Een novum voor het festival was de uitgave van twee programma-gidsjes - een Nederlandse en een Engelse versie - op A5 formaat en met 48 pagina's. De gidsjes waren bedoeld als een handzaam en gebruiksvriendelijk alternatief voor de programma-informatie in *de Volkskrant*-bijlage.

De Nederlandse versie werd verkocht bij de centrale kassa in het Hilton voor f 2,50. In totaal zijn er een kleine 1000 verkocht. Nederlandse pers en gasten kregen de gids gratis. De Engelstalige versie werd gratis verspreid onder de buitenlandse gasten.

De uitvoering van de gids voldeed volledig en de gebruikers waren enthousiast. Het was natuurlijk doodzonde dat hij niet gratis verspreid mocht worden. Vooral voor de professionele, buitenlandse bezoekers was de gids een onmisbare hulp. De programmagidsen werden gefinancierd door *de Volkskrant*.

folder javaanse jongens

Promotie-drukwerk door het festival geproduceerd in opdracht van Javaanse Jongens en mede-gefinancierd door de Rotterdamse VVV. Uitgevoerd als dubbel A4 en in een oplage van 15.000 verspreid via de tabakshandel en VVV's.

folder chinese film

Een folder met informatie in het Kantonees over het Chinese filmprogramma was gedrukt als dubbel A4 en in een oplage van 4000 exemplaren verspreid via Chinese restaurants in de randstad en gerichte mailing. Naast een advertentie in een Chinees nieuwsblad was de folder de enige informatiebron in een Chinese taal. Geen overbodige luxe, want het festival kon al snel niet meer voldoen aan de navraag.

bioscoop-trailer

De bioscooptrailer was een geactualiseerde versie van de trailer van '93: 'prepare your eyes for something new'. Deze trailer, van het reclamebureau PMSvW/Y&R, was als een van de weinige Nederlandse inzendingen op het reclamefestival in Cannes genomineerd voor een prijs. Met 50 kopieën werd de trailer vertoond in de bioscopen in de randstad en de filmtheaters in het land. Uit het Wemar-onderzoek blijkt dat hij veel gezien is.

rotterdam bulletin

Verscheen in oktober en januari als bijlage van *Moving Pictures International* (oplage 10.000) en een overdruk van 5000 exemplaren werd door het festival verstuurd naar de buitenlandse relaties. Het bulletin omvatte 8 pagina's en was uitgevoerd in kleur. Het *Rotterdam Bulletin* houdt de internationale filmwereld op de hoogte van de actuele ontwikkelingen rond het festival, de CineMart, het Hubert Bals Fonds en de Nederlandse film.

Door de journalistieke aanpak, de vormgeving en het bereik was het *Bulletin* een vooruitgang als vervanging van de *Interval Tidings*. De uitgave van het *Bulletin* zal worden voortgezet.

dagkrant

De Dagkrant werd voor de tweede keer geproduceerd door de uitgeverij van het Rotterdamse blad *Cargo/Circuit*. Zij verzorgde ook de advertentie-exploitatie. De redactie bestond voornamelijk uit freelance filmjournalisten en werd geleid door de Rotterdamse journalist Francisco van Jole. De krant van 12 pagina's werd elke avond in een oplage van 7.000 exemplaren verspreid op het festival. Er was meer ruimte gegeven en zorg besteed aan de Engelstalige sectie, waarvoor 2 Engelstalige redacteurs waren aangetrokken. Over het algemeen was er tevredenheid over de kwaliteit van de krant, die in vergelijking met vorig jaar verbeterd was. Toch voldoet de krant nog altijd niet aan de informatiebehoefte van de buitenlandse gasten. De krant zal moeten meegroeien met de internationale aandacht en positie van het festival. Opnieuw zal bekeken moeten worden of er niet kan worden samengewerkt met een internationaal vakblad.

4.6. Pers

Kwantitatief was er veel meer aandacht, zowel in Nederland als in het buitenland, waarbij de televisie ondanks de sombere verwachtingen in positieve zin opviel (zie de lijst van programma's in de bijlage).

persvoorstellingen en -conferenties vooraf

In totaal organiseerde het festival zes persvoorstellingen voorafgaand aan het festival: een persconferentie met aansluitend filmvoorstelling in december in het Filmmuseum, vier kijkdagen in de eerste week van januari in het Filmmuseum, en een laatste persconferentie en filmvoorstelling in Lantaren/Venster op de vrijdag voor het festival. De mogelijkheid vooraf zoveel films te kunnen zien, in totaal 18, wordt door de pers zeer gewaardeerd. Deze hoeveelheid is ook onmisbaar om een representatief beeld te kunnen geven van het programma. Daardoor zijn de hoge kosten voor de zaal en de catering zeker verantwoord.

De persvoorstellingen in het Filmmuseum werden echter dusdanig druk bezocht, dat het verstandig is de volgende keer een andere locatie in Amsterdam te kiezen.

nederlandse pers

Mede dankzij de uitgebreide persvoorstellingen heeft het festival niet te klagen over de aandacht die het programma vooraf in de dag- en weekbladen krijgt. Op de berichtgeving tijdens het festival is in de inleiding al commentaar gegeven.

De Chinese boycot liet zien dat een goede coördinatie en kanalisering van de informatie via de persafdeling resultaat heeft in de media. De berichten naar buiten zijn eenduidig en de pers wordt tegelijk ingelicht, waardoor het effect in de media groter is. Het hoofdredactioneel commentaar in *De Telegraaf* naar aanleiding van de affaire is een mijlpaal in de festivalhistorie.

Tendensen van de berichtgeving in de Nederlandse pers:

- ▶ de belangrijkste teneur is dat het festival zich waar maakt als evenement van formaat, zowel wat betreft de publiekstoeloop als de organisatorische uitstraling;
- ▶ overmatig veel publikaties over het China-programma en de films van de distributeurs;
- ▶ onderbelichting van het programma-onderdeel *Das kleine Fernsehspiel*;
- ▶ voorzichtige scepsis over de kwaliteit van de selectie in het Hoofdprogramma bij een deel van de critici;
- ▶ veel aandacht voor het actuele nieuws dat door het festival werd gegenereerd, zoals de Chinese boycot, protesten tegen de vertoning van de film *OUDE TONGEN*, het conflict met Berlijn, de bezoekerijfers en het nieuws dat directeur Fallaux over 2 jaar definitief vertrekt!;
- ▶ over de internationale activiteiten op het festival, zoals de CineMart, worden de lezers van de kranten karig geïnformeerd.

buitenlandse pers

Het aantal buitenlandse, geaccrediteerde persvertegenwoordigdes (ca. 120) was gelijk aan het jaar daarvoor. De samenstelling van het pers corps was echter kwalitatief gegroeid: er waren meer belangrijke bladen vertegenwoordigd. Voor de eerste keer was er ook een sterke delegatie uit Azië, met name uit Japan, Taiwan en Hongkong.

Het festival kreeg in het buitenland een hoge waardering en er heerste tevredenheid over

de talrijke premières die het programma bood. De problemen met de Chinese films en de confrontatie met Berlijn werden als nieuwsfeit gebracht in de buitenlandse media.

Rotterdam staat internationaal weer op de agenda en wordt in een adem genoemd met Sundance en Berlijn als de plekken waar men moet zijn voor ontdekkingen op filmgebied. De uitgebreide aandacht in het toonaangevende *Variety* was een doorbraak. Het blad werd vertegenwoordigd door twee redacteurs, waaronder de chef-redacteur Len Klady, die 22 films uit het festivalprogramma recenseerden.

Tot de buitenlandse media die over het festival publiceerden, behoren:

New York Post

New York Times

Tagesspiegel

Frankfurter Allgemeine Zeitung

Der Standard

Libération

El Pais

La Republica

The Guardian

The Sunday Times

San Francisco Chronicle

Variety

Hollywood Reporter

Screen International

Moving Pictures International

fipresci

De jury van de internationale organisatie van filmjournalisten, FIPRESCI, bestond dit jaar uit Peggy Chiao (Taiwan), Conny Voester (Duitsland), Huib Stam (Nederland) en Nenad Dukic (Servië). Zij verleenden de Chinese film RED BEADS van He Yi de jaarlijkse FIPRESCI-prijs op het Rotterdamse filmfestival. De prijs werd bekend gemaakt op de slotavond van het festival.

Namens de FIPRESCI stuurde voorzitter Derek Malcolm tijdens het festival een protestbrief naar de directie van het Berlijnse filmfestival. Het protest was gericht tegen de overtrokken concurrentieslag die Berlijn voerde tegen Rotterdam, waarmee de filmmakers en het publiek worden benadeeld.

televisie

De covering door de landelijke televisie in Nederland laat dit jaar een imposante lijst zien. Op initiatief van de NOS werden 's avonds op het derde net een week lang spotjes vertoond met aankondigingen van de specials over het festival en programma's die er aandacht aan zouden besteden. Cees van Ede reisde voor de NOS naar Taiwan en Hongkong en stelde een indrukwekkende reportage samen van een uur. De VPRO maakte in verschillende programma's, zoals *Lolamoviola* en *Onroerend Goed*, serieus werk van het festival en *Nova* besteedde vier items aan Rotterdam. Ook op de andere netten kwam het festival aan bod. Daarbij viel op dat voor het eerst de op het brede publiek gerichte, informatieve programma's het festival in hun agenda hadden genomen. Het filmprogramma van RTL 5, *Film V*, doorbrak de gewoonlijke festival-boycot door de filmprogramma's van de omroepen en besteedde in drie specials aandacht aan Rotterdam.

Het festival werd dagelijks verslagen op de lokale netten van Rotterdam, Amsterdam,

Den Haag en Utrecht. Dat gebeurde, zoals in Rotterdam, met een eigen festivalprogramma van het lokale net of in de filmprogramma's die op de lokale netten worden uitgezonden, zoals *Filmspot* en *Don't Look Now*.

Het dagelijkse tv-journaal, dat het festival produceert in samenwerking met StaatsTV/Rabotnik, werd behalve op de lokale netten van de grote steden in de randstad uitgezonden in 5 andere steden. Naast reportages, interviews en filmfragmenten, waren in het journaal fragmenten opgenomen uit de dagelijkse talkshow van NRC-journalist Hans Beerekamp.

De buitenlandse televisie was vertegenwoordigd door tv-ploegen uit enkele Oosteuropese landen, een Zuidafrikaans tv-station en een ploeg van het culturele programma ZIGGURAT van de BRTN.

faciliteiten voor de pers

De persbalie, bemand door zes vrijwilligers met elk een specialisatie m.b.t. een onderdeel van het programma, functioneerde soepel en efficiënt. De buitenlanders verbaasden zich vooral over de uitvoerige documentatie die snel beschikbaar is. Voor de eerste keer was er voor de pers een foto-service voor de reproductie van filmstills, die elke dag konden worden besteld en binnen 12 uur beschikbaar waren. Een goede voorziening was ook het computersysteem, waarmee de afspraken voor de pers en gasten werden bijgehouden. Het communicatiecentrum, met telefoon en fax voor de pers en gasten, was een ander novum voor het festival en bewees zich meteen als onmisbaar.

De pers-werkruimte had dit jaar alle noodzakelijke faciliteiten, inclusief modem, maar was af en toe overbezet. Onmisbaar was de interviewruimte. Door de toenemende drukte blijkt dat er steeds mee behoefte is aan 'stilte'-plekken voor interviews en gesprekken. Het volgend jaar zullen meer van dergelijke ruimten gecreëerd moeten worden en hopelijk met iets meer cachet dan we dit jaar konden bieden.

Door een matige planning voldeden de persvoorstellingen tijdens het festival niet aan de behoefte. Het slecht functioneren van de mobiele vertaalinstallatie wekte soms irritaties. De organisatie van de persvoorstellingen zal met een grotere zorgvuldigheid moeten worden voorbereid.

persconferenties

Aan dagelijkse nieuwsbriefings bleek in 1993 weinig behoefte te bestaan bij de pers. Rotterdam is een overzichtelijk festival waar over het algemeen iedereen snel geïnformeerd is als er nieuws is en men elkaar ook gemakkelijk weet te vinden. Daarom werden dit jaar alleen persbijeekkomsten georganiseerd wanneer de actualiteit die opportuun zou maken of als er overdadig veel belangstelling zou bestaan voor een prominente gast. Het laatste betrof Marianne Faithfull, hoofdrolspeelster in *WHEN PIGS FLY*, die professioneel schitterde in een goedbezochte en geanimeerde persconferentie. Achteraf gezien was het handiger geweest als ook voor de Chinese problematiek en het FIPRESCI protest tegen Berlijn persbriefings waren georganiseerd. Een persconferentie als afsluiting van de CineMart is ook het overwegen waard.

Afgezien daarvan is het festival wat betreft service, faciliteiten en informatie hard op weg zijn internationale status waar te maken.

5. SPONSORING

Het International Film Festival Rotterdam werd in 1994 gesponsord door *de Volkskrant*, Javaanse Jongens, Heineken, Mediamax, Holland Casino, VPRO, MGM, Agfa, China Airlines, VVV, Stichting Fonds voor de Film en Stichting Aids Fonds.

Javaanse Jongens, *de Volkskrant* en Heineken traden op als hoofdsponsor. Het meerjaren contract met *de Volkskrant* liep dit jaar af. Er wordt onderhandeld over een nieuw contract. Het contract met Javaanse Jongens was voor één jaar en wordt nog een jaar verlengd. Het meerjaren contract met Heineken loopt tot 1996.

De Stichting VSB Fonds heeft dit jaar de financiering van de catalogus voor zijn rekening genomen ter waarde van een bedrag van f 130.000,-. Het Ministerie van Ontwikkelingswerk verleende een bijdrage van f 150.000,- voor de organisatie van de CineMart.

spontane naamsbekendheid

Uit de publieksenquête van Wemar blijkt dat de bekendheid van de festivalbezoekers met de hoofdsponsors zeer hoog is. *De Volkskrant* werd door 61% van de respondenten spontaan genoemd en geholpen door nog eens 26%, Javaanse Jongens scoorde 49% spontaan en 26% geholpen, Heineken werd door 49% spontaan genoemd en 22% geholpen. Daarnaast werd de VPRO opvallend vaak als sponsor genoemd, 30% spontaan en 44% geholpen.

werving en begeleiding

Het sponsorbureau PFC&S onder leiding van Phoebe Feelen had opdracht de contacten te onderhouden en de gemaakte afspraken met bovenstaande (hoofd)sponsors te coördineren. De praktische afhandeling van de tegenprestaties werd op het festivalkantoor gedaan. Evenals de werving en coördinatie van de kleine - en facilitaire sponsors, de ambassades en de diverse fondsen (zie de bijlage voor een overzicht).

Voorafgaand aan de opening bood het festival de vertegenwoordigers en gasten van de sponsorende bedrijven een diner aan. In het Hilton Hotel was een speciale ontmoetingsruimte voor de sponsors ingericht. De sponsors en hun relaties werden hier opgevangen bij bezoeken aan het festival en konden er tevens hun gereserveerde kaarten voor de voorstellingen ophalen. Veel sponsors zijn dit jaar, al dan niet vergezeld van hun relaties, naar de film geweest.

inkomsten

De totale inkomsten uit sponsoring bedroegen in 1994 f 916.319,-. Daarvan werd f 301.276,- (van Heineken, Javaanse Jongens, Holland Casino en VSB Fonds) door het bureau PFC&S geworven.

De overige sponsor-inkomsten zijn door de organisatie zelf gerealiseerd. Een bedrag van f 207.389,- was afkomstig van kleinere sponsors en fondsen. De project-gerelateerde inkomsten bedroegen in totaal f 203.096,- en het festival ontving f 54.558,- als inkomsten uit advertenties en doorberekeningen.

Verschillende bedrijven betuigden hun sympathie aan het festival met een materiële of financiële ondersteuning, die eerder als donatie dan als sponsoring kunnen worden aangemerkt.

coördinatie

Voor het festival van 1995 heeft sponsorbureau PFC&S de opdracht gekregen nog een hoofdsponsor te vinden. Daarnaast wordt een verdieping van samenwerking nagestreefd met de bestaande (hoofd)sponsors.

De werving van de B-sponsors en fondsen blijft in handen van het festival. Ook zal de uitvoering van de afspraken en tegenprestaties en de communicatie met de sponsors door het festivalkantoor gecoördineerd blijven. In het komend jaar zal voor deze taken extra assistentie worden aangetrokken.

6. PERSONEEL

De organisatie van het festival verloopt steeds soepeler en professioneler. De vaste ploeg raakt nu goed op elkaar ingespeeld.

Vorig jaar werd besloten om meer tijd en arbeidskracht vrij te maken om de professionele activiteiten van het festival (CineMart en Hubert Bals Fonds) uit te bouwen. In de zomer van '93 werd een vacature geplaatst voor een zakelijk leider, zodat de adjunct-directeur meer tijd zou hebben om zich te kunnen wijden aan de organisatie van de CineMart en het Hubert Bals Fonds. Het festival ontving meer dan 70 reacties, waaronder zich volgens bestuur en directie helaas niet de geschikte kandidaat bevond. De procedure werd zonder resultaat afgesloten en besloten werd enige interne wijzigingen door te voeren.

De financieel medewerker werd benoemd tot produktieleider en werd daarmee, naast zijn financiële werkzaamheden verantwoordelijk voor de organisatie en productie van het festival.

Voor het eerst in de geschiedenis van het festival werd de publiciteitsafdeling permanent bezet met een stafmedewerker Publiciteit en Promotie. Deze afdeling kon daardoor haar voorlichtings-activiteiten uitbreiden en een begin maken met de uitvoering van een marketing-communicatie beleid.

Bij het samenstellen van het programma werd de festivaldirecteur bijgestaan door een redactie van 4 personen, die ieder werkzaam waren op een speciaal deelgebied, zoals Azië, Europa, Oost-Europa en het GOS.

Een fulltime programma-coördinator leidde de programma-afdeling die in de laatste maanden ondersteund werd met enkele parttime medewerkers.

Voor de fondsen- en sponsorwerving maakt het festival gebruik van de diensten van een extern bureau, dat de werving en begeleiding van hoofdsponsors verzorgt.

Het werven van facilitaire sponsors en de fondsenwerving geschiedt door de festivalstaf zelf.

Kort na het festival 1994 werd ter ondersteuning van de directie een directie-assistent aangetrokken. Zij beheert de agenda van beide directeuren en zorgt voor de noodzakelijke *follow-up* van directie-werkzaamheden. Daarnaast is zij verantwoordelijk voor fondsen- en sponsorwerving en begeleidt zij nevenactiviteiten zoals een werkgroep die zich bezighoudt met de Nieuwe Media.

parttime medewerkers

De organisatie wordt in de maanden oktober tot en met februari uitgebreid met ruim 50 parttime betaalde medewerkers, o.a. werkzaam op de volgende afdelingen:

- programma-coördinatie
- filmtransport
- filmcontrole
- filmtechniek
- productie (vrijwilligers, aankleding, techniek)
- publiciteit (marketing, pershandling, promotie, publieksinformatie)
- CineMart
- talkshows/inleidingen
- gastenservice
- car-service
- secretariaat

Tijdens en vlak voor het festival wordt de organisatie bijgestaan door een uitgebreid en enthousiast vrijwilligerslegioen, totaal zo'n 300 mensen.

Een volledige lijst van medewerkers vindt u in de bijlagen.

7. FINANCIËN

Het festival 1994 overtrof wat betreft recette-inkomsten de records van de afgelopen jaren. In totaal werd circa *f* 210.000,- meer ontvangen dan begroot.

De fondswerving, sponsoring, eigen inkomsten en overige baten waren, mede door de rechtstreekse financiering van individuele projecten *f* 125.000,- hoger dan begroot. De subsidie van de Rotterdamse Kunststichting viel door de ABK-korting *f* 17.000,- lager uit dan begroot. De subsidie van het Ministerie van WVC was *f* 38.000,- hoger.

De kosten overschreden de begroting met ongeveer *f* 367.000,-. Dit werd in belangrijke mate veroorzaakt door de uitvoering van projecten waarvoor het festival additionele financiering had verkregen.

uitgaven

De totale uitgaven van de stichting bedroegen dit jaar *f* 3.675.972,- (in 1993: *f* 3.451.527,-). De oorspronkelijke begroting ging uit van *f* 3.309.000,- (in 1993: *f* 3.295.590,-).

Tot de uitgaven behoort ook een bijdrage van *f* 75.000,- aan het Hubert Bals Fonds voor verdere professionalisering van de organisatie.

inkomsten

De totale inkomsten bedroegen *f* 3.740.706,- (in 1993: *f* 3.587.987,-). De begrote inkomsten waren *f* 3.384.000 (in 1993: *f* 3.370.590,-).

Het batig saldo over 1994 is daarmee *f* 64.734,-. Op aanwijzing van het Ministerie van WVC is dit bedrag in het opgerichte Sociaal Fonds gestort. Aan de jaarlijkse verplichte aflossing van *f* 75.000,- aan de Rotterdamse Kunststichting is voldaan.

BIJLAGEN

- I Filmtitels
- II Gasten
- III Evenementen
- IV Publieks-enquête
- V Bestuur, staf en parttime medewerkers
- VI Sponsors
- VII CineMart projecten

I FILMTITELS

FILMLIJST OP ONDERDEEL. D.D. 13-04-1994 14:54 UUR

MAINPROGRAMME

Stat.	Prem	Onderd	Filmtitel	Regisseur	Land	Jaar	Soort	Lengte	Form.	Taal	O.t.
B		MP	Avlos	Alik Asatryan	Armenia	1992	sh	10 min.	35 mm	n.d.	
B	A	MP	Bad boy bubby	Rolf de Heer	Australia	1993	fea	112 min.	35 mm	eng	
BV		MP	Excursion to the bridge of friendship	Christina Andreef	Australia	1993	sh	12 min.	35 mm	n.d.	e.s.
BV		MP	Memories and dreams	Lyn-Maree Milburn	Australia	1993	sh	58 min.	35 mm	eng	
BV R		MP	Passage à l'acte	Martin Arnold	Austria	1993	sh	12 min.	16 mm	eng	
BV R	IP	MP	Prince of peace	Hans Scheugl	Austria	1993	sh	7 min.	16 mm	n.d.	
BV R	IP	MP	Rutt deen	Hans Scheugl	Austria	1993	fea	60 min.	16 mm	eng	
BV R	IP	MP	Lipstick	Robert-Adrian Pejo	Austria/Hung	1993	fea	90 min.	35 mm	ger/	g.s.
BV R	IP	MP	Augenzeugen der Fremde	Gustav Deutsch/ Nostafa Tabbou	Austria/Maro	1992	sh	33 min.	16 mm	ger	
BV		MP	The wheel	Morshedul Islam	Bangladesh	1993	fea	65 min.	35 mm	ben	e.s.
BV		MP	Pêcheurs à cheval	Marc-Antoine Roudil	Belgium	1993	sh	11 min.	35 mm	n.d.	
BV R		MP	Citadel	Vladimir Andrejev	Bulgaria	1993	doc	27 min.	35 mm	bul	e.s.
B		MP	Love and human remains	Denys Arcand	Canada	1993	fea	99 min.	35 mm	eng	d.s.
B		MP	Pearl's diner	Lynn Smith	Canada	1993	sh	15 min.	16 mm	eng	
B	WP	MP	Picture of light	Peter Mettler	Canada	1994	fea	93 min.	35 mm	eng	
U	IP	MP	I love you and I'll take you to the movies	Ricardo Vega	Cuba	1993	fea	65 min.	35 mm	n.d.	
BV	IP	MP	The cow	Karel Kachyna	Czech rep.	1993	fea	86 min.	35 mm	che	lk
BV R		MP	Darkness in Tallinn	Ilkka Järvilaturi	Finland	1993	fea	99 min.	35 mm	est	e.s.
B	R	MP	Ripa hits the skids	Christian Lindblad	Finland	1993	fea	80 min.	35 mm	fin	e.s.
B		MP	L' arbre, le maire et la médiathèque	Eric Rohmer	France	1992	fea	105 min.	35 mm	fre	e.s.
BV R		MP	Conversation nord sud	Simone Biton/ Catherine Poitevin	France	1991	sh	48 min.	video	fre	
BV	IP	MP	Damned Daney	Bernard Mantelli	France	1993	sh	55 min.	video	fre	
BV R		MP	Le fils du requin	Agnès Merlet	France	1993	fea	90 min.	35 mm	fre	e.s.
B	R	MP	Les gens normaux n'ont rien d'exceptionnel	Laurence Ferreira Barbosa	France	1993	fea	103 min.	35 mm	fre	d.s.
B		MP	Hélas pour moi	Jean-Luc Godard	France	1993	fea	84 min.	35 mm	fre	e.s.
BV		MP	José Jeanette	Bruno Nicolini	France	1993	sh	7 min.	35 mm	fre	
BV		MP	L'ombre du doute	Aline Isserman	France	1993	fea	107 min.	35 mm	fre	e.s.
B		MP	The last bolshevik	Chris Marker	France	1993	doc	120 min.	video	fre	e.s.
BV R		MP	Libera me	Alain Cavalier	France	1993	fea	75 min.	35 mm	n.d.	
B		MP	Loin des barbares	Liria Bégéja	France	1993	fea	95 min.	35 mm	fre	
BV R		MP	Low voices	Claudio Papienza	France	1993	fea	101 min.	35 mm	ita	e.s.
B	IP	MP	Marguerite Duras - La mort du jeune aviateur anglais	Benoît Jacquot/ Yann Andrea	France	1993	sh	36 min.	35 mm	fre	
B		MP	La naissance de l'amour	Philippe Garrel	France	1993	fea	94 min.	35 mm	fre	
B	R	MP	A new life	Olivier Assayas	France	1993	fea	122 min.	35 mm	fre	e.s.
B	IP	MP	Propos d'un passeur	Philippe Roger	France	1993	sh	56 min.	video	fre	
B	IP	MP	Propos d'un passeur (*)	Philippe Roger	France	1993	sh	56 min.	video	fre	
B	IP	MP	Rives	Erick Zonca	France	1993	sh	23 min.	35 mm	fre	e.s.
B		MP	Should we love Mathilde?	Edwin Baily	France	1993	fea	95 min.	35 mm	fre	e.s.
BV R		MP	Starting place	Robert Kramer	France	1993	doc	90 min.	35 mm	eng/	d.s.
BV R		MP	Travolta and me	Patricia Mazuy	France	1993	fea	70 min.	35 mm	fre	e.s.
BV		MP	Vibroboy	Jan Kounen	France	1993	sh	28 min.	35 mm	fre	e.s.
B		MP	La vis	Didier Flamand	France	1993	sh	18 min.	35 mm	esp	
B	R	WP	Surprise film	Otar Iosseliani	Georgia	1994	fea	90 min.	video	sla	
B	IP	MP	Deadly Maria	Tom Tykwer	Germany	1993	fea	106 min.	35 mm	ger	e.s.
B		MP	Domenica	Peter Kern	Germany	1993	fea	92 min.	35 mm	ger	e.s.
U	WP	MP	Imaginäre architektuur	Hartmut Bitomsky	Germany	1993	fea	65 min.	video	ger	
U	WP	MP	Imaginäre Architektur (*)	Hartmut Bitomsky	Germany	1993	fea	65 min.	video	ger	
BV		MP	Neues Deutschland	Dani Levy/ Maris Pfeifer a.o.	Germany	1992	fea	110 min.	35 mm	ger	e.s.
BV R	IP	MP	Schramm - into the mind of a serial killer	Jörg Buttgerit	Germany	1993	fea	75 min.	16 mm	ger	e.s.
BV		MP	Sleepy haven	Matthias Müller	Germany	1993	sh	15 min.	16 mm	eng	
BV	IP	MP	UFA	Hartmut Bitomsky	Germany	1993	fea	80 min.	video	ger	
BV R		MP	The wonderful horrible life of Leni Riefenstahl	Ray Müller	Germany	1993	doc	192 min.	35 mm	ger	e.s.
B	PR	MP	The Actor	Mohsen Makhmalbaf	Iran	1993	fea	90 min.	35 mm	ira	e.s.
BV		MP	Jerusalem - Rythms of a distant city	Dan Geva	Israel	1993	sh	13 min.	16 mm	heb	e.s.
B		MP	Un' Anima divisa in due	Silvio Soldini	Italy	1993	fea	127 min.	35 mm	ita	d.s.
U		MP	The ashes of Pasolini	Pasquale Misuraca	Italy	1993	fea	90 min.	video	ita	e.s.

BV R		MP	Love undefeated; conversations with Derek Jarman	Roberto Nanni	Italy	1993 sh	30 min.	video eng	
BV		MP	Poison	Bruno Bigoni	Italy	1993 fea	70 min.	35 mm ita	e.s.
B		MP	The rebel	Aurelio Grimaldi	Italy	1993 fea	96 min.	35 mm ita	e.s.
BV		MP	Uccelli che vanno	Tonino de Bernardi	Italy	1993 fea	110 min.	16 mm ita	
B	IP	MP	Uccelli mendichi	Tonino de Bernardi	Italy	1993 sh	50 min.	16 mm ita	
B	IP	MP	Family ketchup	Kudo Yoshihiro	Japan	1993 sh	35 min.	16 mm jap	l.k.
BV R	IP	MP	Image in a rain	Ito Nobuyuki	Japan	1993 fea	80 min.	16 mm jap	e.s.
B	IP	MP	The letter	Yokoyama Kenji	Japan	1992 sh	59 min.	16 mm jap	e.s.
B	IP	MP	Many happy returns	Terma Toshihiro	Japan	1993 fea	94 min.	35 mm jap	e.s.
BV R		MP	Monkeys in paradise	Kenchi Iwamoto	Japan	1993 fea	82 min.	35 mm jap	e.s.
BV		MP	Moving	Somai Shinji	Japan	1992 fea	123 min.	35 mm jap	e.s.
B		MP	The room	Sion Sono	Japan	1993 fea	92 min.	35 mm jap	e.s.
BV		MP	Sonatine	Kitano Takeshi	Japan	1993 fea	94 min.	35 mm jap	d.s.
BV R	EP	MP	Work on the grass	Shinohara Tetsuo	Japan	1993 sh	42 min.	16 mm jap	e.s.
B R		MP	A shadow of a boy	Timur Suleimenov	Kazakhstan	1993 sh	18 min.	35 mm rus	
B		MP	My place on the tricorne	Ernek Shinarbaev	Kazakhstan	1993 fea	82 min.	35 mm rus	e.s.
BV R	WP	MP	Stranger	Timur Suleimenov	Kazakhstan	1993 fea	80 min.	35 mm rus	e.s.
B		MP	Like water for chocolate	Alfonso Arau	Mexico	1991 fea	113 min.	35 mm spa	e.s.
PLAY	Y ME	MP	A day at the beach	Simon Hesera	MORYUSA	0 SPLA	82 min.	35 mm eng	
B	WP	MP	Brief gardens	Nora Hoppe	Netherl/Russ	1993 sh	15 min.	35 mm rus	e.s.
B	WP	MP	Anna	Carina Ellemers	Netherlands	1994 sh	22 min.	16 mm n.d.	
B R	WP	MP	Dachkammer	Elsbeth Dijkstra	Netherlands	1994 sh	28 min.	16 mm ger	
B R		MP	Een dagje naar het strand	Theo van Gogh	Netherlands	1984 fea	85 min.	35 mm dut	e.s.
B R	WP	MP	Eclat	Frank Scheffer	Netherlands	1993 sh	40 min.	16 mm dut	
B	WP	MP	Five orchestral pieces	Frank Scheffer	Netherlands	1994 sh	50 min.	16 mm dut	
B	WP	MP	Een held van onze tijd	Ramón Gieling	Netherlands	1994 sh	16 min.	35 mm dut	e.s.
B	WP	MP	Hunt down	René Hazekamp	Netherlands	1994 sh	10 min.	35 mm n.d.	
B R	WP	MP	Kladboekscènes	Frans van de Staak	Netherlands	1994 fea	90 min.	16 mm dut	
B	WP	MP	Laura	Barbara Meter	Netherlands	1994	60 min.	16 mm dut	e.s.
B R	WP	MP	Onder de bomen	BarBara Hanlo/ Mark Fekkes	Netherlands	1994 sh	55 min.	16 mm n.d.	
B	WP	MP	Oude tongen	Gerard Jan Rijnders	Netherlands	1993 fea	90 min.	35 mm dut	
B	WP	MP	Het rode visje	Amir Razi	Netherlands	1993 sh	13 min.	35 mm dut	e.s.
B R	WP	MP	Scenes from Rotterdam	Mijke de Jong	Netherlands	1993 doc	17 min.	16 mm vari	e.s.
B	WP	MP	A seaborne opera	Sander Snoep	Netherlands	1994 sh	45 min.	16 mm	
U R		MP	Sirko	Ineke Smits	Netherlands	1993 sh	39 min.	16 mm dut/	
B R	WP	MP	Ten monologues from the lives of the serial killers	Ian Kerkhof	Netherlands	1993 sh	58 min.	35 mm eng	
BV	WP	MP	Venus in furs	Maartje Seyferth/ Victor Nieuwenhuijs	Netherlands	1994 fea	70 min.	35 mm eng	
B	WP	MP	Zicht op zee	Andras Hamelberg	Netherlands	1994 sh	45 min.	16 mm dut	e.s.
B	WP	MP	De zwijgende reiziger	Ibrahim Selman	Netherlands	1993 fea	92 min.	16 mm kur	e.s.
B		MP	Desperate remedies	Stewart Main/ Peter Wells	New Zealand	1993 fea	93 min.	35 mm eng	d.s.
BV	EP	MP	You only live once	Marianne Eyde	Peru	1992 fea	84 min.	35 mm spa	e.s.
B R		MP	Het einde van de wereld	Joao Mário Grilo	Portugal	1993 fea	64 min.	35 mm por	d.s.
B R		MP	The end of the world	Joao Mário Grilo	Portugal	1993 fea	64 min.	35 mm por	e.s.
B R		MP	Le fil de l'horizon	Fernando Lopes	Portugal	1993 fea	85 min.	35 mm por	d.s.
BV R		MP	O fio do horizonte (*)	Fernando Lopes	Portugal	1993 fea	85 min.	35 mm por	e.s.
B R		MP	Vale Abraao	Manoel de Oliveira	Portugal	1993 fea	187 min.	35 mm por	d.s.
B		MP	Le recien nacida sangre	Juan Carlos Garcia Padilla	Puerto Rico	1993	18 min.	35 mm spa	e.s.
BV R	IP	MP	Happy new year Moscow	Natalia Piankova	Russia	1993 fea	84 min.	35 mm rus	e.s.
B R		MP	Living with an idiot	Aleksandr Rogoschkin	Russia	1993 fea	67 min.	35 mm rus	e.s.
BV R	IP	MP	Nicotin	Evgheny Ivanov	Russia	1993 fea	67 min.	35 mm rus	e.s.
BV R	IP	MP	Presence	Andrej Dobrovolsky	Russia	1992 fea	95 min.	35 mm rus	e.s.
B PR		MP	Two captains II	Sergey Debizhev	Russia	1992 fea	70 min.	35 mm rus	e.s.
B	IP	MP	Twiste a Poponguine	Moussa Sene Absa	Senegal	1994 fea	85 min.	video fre	e.s.
B		MP	Cesta do raja	Palo Korec	Slovakia	1993 sh	20 min.	16 mm slo	lk
BV R		MP	Everything I like	Martin Sulik	Slovakia	1992 fea	92 min.	35 mm slo/	e.s.
BV		MP	Friends	Elaine Proctor	South Africa	1993 fea	111 min.	35 mm eng	d.s.
B		MP	La ardilla roja	Julio Medem	Spain	1993 fea	110 min.	35 mm spa	d.s.
B R	IP	MP	Betraktelse	Gunnel Lindblum	Sweden	1993 sh	9 min.	35 mm swe	e.s.
B		MP	A day on the beach	Björn Runge	Sweden	1993 sh	12 min.	35 mm swe	e.s.
B		MP	See you in Krakow	Agneta Fagerström-Olsson	Sweden	1992 sh	12 min.	35 mm swe	e.s.
B		MP	World of glory	Roy Andersson	Sweden	1991 sh	14 min.	35 mm swe	e.s.
B		MP	Kosh ba kosh	Bakhtiyar	Tadjikistan	1993 fea	94 min.	35 mm rus	e.s.

FILMS FROM CHINA, HONG KONG, TAIWAN

Stat.	Prem	Onderd	Filmtitel	Regisseur	Land	Jaar	Soort	Lengte	Form.	Taal	O.t.
BV		CF	1966, my time in the red guards	Wu Wen Guang	China	1993	fea	165 min.	video	chi	e.s.
B P	IP	CF	After separation	Xia Gang	China	1993	fea	94 min.	35 mm	chi	e.s.
BV R		CF	The days	Wang Xiaoshuai	China	1993	fea	75 min.	35 mm	chi	e.s.
B R	WP	CF	Discussions caused by a film's filming being stopped	Ning Dai	China	1994	doc	65 min.	video	chi	e.s.
U	WP	CF	Grandpa Ge	Han Gang	China	1993	fea	90 min.	35 mm	chi	e.s.
B	IP	CF	I have graduated	SWYC	China	1992	fea	64 min.	video	chi	e.s.
B	IP	CF	No more applause	Xia Gang	China	1993	fea	90 min.	35 mm	chi	e.s.
BV R		CF	Red beads	He Yi	China	1993	fea	90 min.	35 mm	chi	e.s.
BV R	EP	CF	Self portrait	He Yi	China	1993	fea	20 min.	video	chi	e.s.
B		CF	Stand up, don't grovel!	Huang Jianxin	China	1993	fea	115 min.	35 mm	chi	e.s.
B R	IP	CF	The story of Xinghua	Yin Li	China	1993	fea	90 min.	35 mm	chi	e.s.
BV R		CF	Beijing bastards	Zhang Yuan	China/HongKo	1993	fea	95 min.	35 mm	chi	e.s.
B RA		CF	The blue kite	Tian Zhuangzhuang	China/HongKo	1993	fea	138 min.	35 mm	chi	d.s.
BV R		CF	For fun	Ning Ying	China/HongKo	1993	fea	97 min.	35 mm	chi	e.s.
B R		CF	Temptation of a monk	Clara Law	Hong Kong	1993	fea	118 min.	35 mm	chi	e.s.
B		CF	King Chau and Lady Yu	Alex Law	Hong Kong/Ch	1992	fea	90 min.	video	can	e.s.
BV	EP	CF	All corners of the world	Tsai Ming-Liang	Taiwan	1989	sh	75 min.	video	chi	e.s.
B R	EP	CF	Bodo	Huang Mingchuan	Taiwan	1993	fea	82 min.	35 mm	tai/	e.s.
BV	EP	CF	Boys	Tsai Ming-Liang	Taiwan	1991	sh	50 min.	video	chi	e.s.
BV R	EP	CF	Eighteen	Ho P'ing	Taiwan	1993	fea	106 min.	35 mm	tai/	e.s.
B		CF	The puppetmaster	Hou Hsiao Hsien	Taiwan	1993	fea	142 min.	35 mm		d.s.
B		CF	Rebels of the neon god	Tsai Ming-Liang	Taiwan	1992	fea	106 min.	35 mm	chi	d.s.
BV		CF	Treasure island	Chen Kuo-Fu	Taiwan	1993	fea	105 min.	35 mm	chi	e.s.
B	WP	CF	The wooden man's bride	Huang Jianxin	Taiwan	1993	fea	105 min.	35 mm	man	e.s.
BV		CF	Moonlight boy	Yu Wei Yen	Taiwan/China	1993	fea	95 min.	35 mm	chi	e.s.
U		CF	The peach blossom land	Stan Lai	Taiwan/China	1992	fea	107 min.	35 mm	chi	e.s.

Totaal aantal titels in dit onderdeel: 33 Totale lengte van deze titels: 3044 minuten.

DAS KLEINE FERNSEHSPIEL

Stat.	Prem	Onderd	Filmtitel	Regisseur	Land	Jaar	Soort	Lengte	Form.	Taal	O.t.
BV		KF	Bleu marine	Jean-Claude Riga	Belgium	1990	fea	70 min.	video	fre	g.s.
BV		KF	Geel	Vincent Blanchet/ André van In	Belgium	1978	fea	93 min.	16 mm	dut	
B	R	WP	Signes de vie	Miel van Hoogenbemt	Belgium	1993	doc	78 min.	16 mm	dut/	e.s.
V		KF	Iracema	Jorge Bodanzky/ Wolf R. Gauer	Brasil	1976	fea	86 min.	video	por	g.s.
BV		KF	Mit brennender Geduld	Antonio Skarmeta	Chili	1983	fea	76 min.	video	spa	e.s.
BV	IP	KF	A touch of blue	Claude-Timon	France	1988	fea	95 min.	35 mm	fre	
BV		KF	Bierkampf	Gaignaire Herbert	Germany	1977	fea	85 min.	16 mm	ger	
BV		KF	Der Erfolgsbericht	Achternbusch Stephan Köster	Germany	1983	fea	60 min.	video	ger	
BV		KF	Das Glück beim Händewaschen	Werner Masten	Germany	1982	fea	119 min.	video	ger	
BV		KF	In Gefahr und größter Not bringt der Mittelweg den Tod	Alexander Kluge/ Edgar Reitz	Germany	1974	fea	90 min.	35 mm	ger	e.s.
BV		KF	Das Kreuz des Südens	Stephan Köster	Germany	1986	sh	46 min.	video	ger	e.s.
BV		KF	Reifezeit	Sohrab S. Saless	Germany	1976	fea	106 min.	video	ger	
B		KF	Der Riese	Michael Klier	Germany	1983	fea	81 min.	video	n.d.	
BV		KF	Sehnsucht nach Sodom	Kurt Raab	Germany	1989	sh	47 min.	video	ger	e.s.
B		KF	Tue Recht und scheue Niemand	Jutta Brückner	Germany	1975	doc	60 min.	16 mm	ger	
BV		KF	Die Vorstandssitzung	Sven Severin	Germany	1972	sh	16 min.	16 mm	ger	
BV	R	IP	Weltmeister	Zoran Solomon	Germany	1993	fea	71 min.	16 mm	ger	e.s.
B		KF	Willow springs	Werner Schroeter	Germany	1973	fea	78 min.	video	eng	
B		KF	The huntsmen	Theo Angelopoulos	Greece	1977	fea	163 min.	video	gre	g.s.
BV		KF	Ein ganz gewöhnliches Leben	Imre Gyöngössy/ Barna Kabay	Hungary	1977	fea	76 min.	35 mm	hun	e.s.
BV		KF	Diamanten im Gemusemarkt	Nilita Vachani	India	1992	fea	68 min.	16 mm	ind	e.s.
B	WP	KF	Rit over de grens	Rosemarie Blank	Netherlands	1994	fea	96 min.	35 mm	dut/	
BV	R	IP	Babylon II	Samir	Switzerland	1993	fea	91 min.	35 mm	swi	e.s.
BV	R	KF	Tranes	Clemens Klopfenstein	Switzerland	1982	fea	88 min.	16 mm	n.d.	
BV		KF	Children	Terence Davies	UK	1978	sh	44 min.	16 mm	eng	
BV	R	KF	Hindered	Stephen Dwoskin	UK	1974	fea	93 min.	16 mm	eng	
BV		KF	66 Was a good year for tourism	Amit Goren	USA	1992	doc	70 min.	16 mm	heb/	e.s.
B		KF	Anger	Maxi Cohen	USA	1987	sh	15 min.	video	eng	g.s.
BV		KF	Ellis island	Meredith Monk/ Bob Rosen	USA	1982	sh	28 min.	35 mm	eng	
BV	R	IP	Virtual love-A love story for the 90's	Lynn Hershman Leeson	USA	1993	fea	75 min.	16 mm	eng	
BV	R	KF	Two small bodies	Beth B./ Ida Appelbroog	USA/Germany	1993	fea	85 min.	35 mm	eng	

Totaal aantal titels in dit onderdeel: 34 Totale lengte van deze titels: 2557 minuten.

MASTER HOME MOVIES

Stat.	Prem	Onderd	Filmtitel	Regisseur	Land	Jaar	Soort	Lengte	Form.	Taal	O.t.
		MH	Smart Alek			0		18 min.	video		
B	R	IP	MH (Calcutta) go	Hans Scheugl	Austria	1993	doc	9 min.	16 mm	n.d.	
B		MH	MH 3-kronen	Oietmar Brehm	Austria	1987	sh	3 min.	bijz.	n.d.	
B		MH	MH 5 Kurzfilme 1989	Oietmar Brehm	Austria	1989	sh	3 min.	bijz.	n.d.	
B	R		MH Arctic circle	Gustav Deutsch	Austria	1990	sh	3 min.	16 mm	ger	
B		MH	MH Badezimmer	Dietmar Brehm	Austria	1988	sh	6 min.	bijz.	n.d.	
BV	R	IP	MH Film-school of seeing 1-Adria	Gustav Deutsch	Austria	1990	sh	35 min.	16 mm	ger	
B		MH	MH Insch (2)	Oietmar Brehm	Austria	1989	sh	2 min.	bijz.	n.d.	
B		MH	MH Perfect day	Dietmar Brehm	Austria	1988	sh	5 min.	bijz.	n.d.	
B		MH	MH Pool	Dietmar Brehm	Austria	1990	sh	4 min.	16 mm	n.d.	
B		MH	MH Private eyes	Michael Pilz	Austria	0		0 min.	video		
B		MH	MH Unsere Afrikareise	Peter Kubelka	Austria	1966	sh	13 min.	16 mm	eng	
B	R		MH Babel	Boris Lehman	Belgium	1991	fea	380 min.	16 mm	fre	e.s.
BV	R		MH Prince Albert - passes by	Gustav Deutsch	Belgium/Aust	1984	sh	1 min.	16 mm	ger	
BV	R		MH MH Seams	Karim Aïnouz	Brazil/USA	1993	sh	30 min.	16 mm	por	e.s.
B		IP	MH MH The ant and the volcano	Céline Baril	Canada	1992	sh	52 min.	16 mm	can	e.s.
B		WP	MH MH Armenia home movie	Atom Egoyan	Canada	1993	fea	10 min.	video	eng	
BV	R	IP	MH MH Eastern avenue	Peter Mettler	Canada	1985	sh	55 min.	16 mm	eng	
B		IP	MH MH Passing by	Randy Guest	Canada	1993	sh	9 min.	16 mm	eng	
B		IP	MH MH Land of dreams	Dawoud abdel Syyed	Egypt	1993	fea	120 min.	35 mm	ara	e.s.
B	R		MH MH De force avec d'autres	Simon Reggiani	France	1992	fea	95 min.	35 mm	fre	d.s.
B		MH	MH The Embassy	Chris Marker	France	1975	doc	21 min.	video	fre	e.s.
B		MH	MH Gott sei dank	Richard Leacock	France	0		30 min.	video		
B		MH	MH Hooray we're fifty	Richard Leacock	France	0		30 min.	video		
B		MH	MH Kren-parking	Richard Leacock	France	0		3 min.	video		
S		MH	MH Les vacances de monsieur Leacock	Richard Leacock	France	0		20 min.	video		
BV		MH	MH Lettre pour L...	Romain Goupil	France	1993	fea	100 min.	35 mm	fre	e.s.
BV	R		MH MH Non, je ne regrette rien	Gustav Deutsch	France	1989		2 min.	16 mm	fre	
B		MH	MH The father	Noll Brinckmann	Germany	1986	doc	25 min.	16 mm	ger	
B		IP	MH MH Fensterputzer	Veit Helmer	Germany	1993	sh	8 min.	35 mm	n.d.	
BV	R		MH MH Hot love	Jörg Buttgereit	Germany	1986	sh	30 min.	16 mm	ger	
BV		MH	MH My private war	Harriet Eder/Thomas Kufus	Germany	1989	doc	90 min.	16 mm	ger	
B		MH	MH Private history	Gabor von Body	Hungary	1978	doc	25 min.	35 mm	hun	e.s.
B		MH	MH Videoblues	Arpad Sopsits	Hungary	1993	fea	100 min.	35 mm	hun	e.s.
BV		IP	MH MH Picnic!	Werther Germondari	Italy	1986	sh	11 min.	bijz.	ita	
B	R	EP	MH MH Color eyes	Oki Hiroyuki	Japan	1993	sh	8 min.	16 mm	n.d.	
B	R	EP	MH MH The lips of June	Oki Hiroyuki	Japan	1993	sh	17 min.	16 mm	n.d.	
B		EP	MH MH Mohatsu kagheki (*)	Obitani Yuri	Japan	1993	fea	64 min.	video	jap	e.s.
B	R	EP	MH MH Swimming prohibited	Oki Hiroyuki	Japan	1993	fea	89 min.	bijz.	jap	sim
B		MH	MH Tarch Trip	Oki Hiroyuki	Japan	1993	fea	64 min.	16 mm	n.d.	
B		WP	MH MH City limits	Carla Mulder	Netherlands	1994	sh	7 min.	16 mm	dut	
B	R	WP	MH MH Hembrug	Edward Luyken	Netherlands	1983	sh	14 min.	16 mm	dut	
B	R	WP	MH MH Homemolens	Bob Visser	Netherlands	1994	sh	10 min.	video	dut	
BV	RR		MH MH March ritt - for the falling	Sluik/Kurpershoek	Netherlands	1993	sh	19 min.	video	dut	
B	R	WP	MH MH Martin go home	Paul Cohen	Netherlands	1983	sh	15 min.	16 mm	dut	
BV	R	WP	MH MH No title home video	Herbert Curiël jr.	Netherlands	1993	sh	7 min.	video	n.d.	
B	R	WP	MH MH Robinson Crusoe	Kees Hin	Netherlands	1993	sh	12 min.	16 mm	dut	
B		MH	MH Thea's meerderjarigheid	Joris Ivens	Netherlands	1927	sh	2 min.	35 mm	dut	
B		WP	MH MH Tony's birthday	Johan van der Keuken/ Noshka van der Lely	Netherlands	1975	sh	10 min.	16 mm	dut	e.s.
B	R		MH MH Untitled, made in the USA	Frederieke Jochems	Netherlands	1980	doc	10 min.	16 mm	n.d.	
B		MH	MH 't Zonhuis '22	Joris Ivens	Netherlands	1922	sh	4 min.	35 mm	n.d.	
B		MH	MH 't Zonhuis '25	Joris Ivens	Netherlands	1925	sh	1 min.	35 mm	n.d.	
B		MH	MH 't Zonhuis '27	Joris Ivens	Netherlands	1927	sh	2 min.	35 mm	n.d.	
B		MH	MH Zonneland	Joris Ivens	Netherlands	1930	sh	1 min.	16 mm	n.d.	
BV		MH	MH The snip	Martin Strba	Slovakia	1992	sh	11 min.	16 mm	slo	
BV		MH	MH Esthers world	Matthias Aebli	Switzerland	1992	sh	30 min.	16 mm	swi	f.s.
B		MH	MH Lachen, Liebe, Nächte	Clemens Klopfenstein	Switzerland	0		0 min.	16 mm		
B		MH	MH Mao	Clemens Klopfenstein	Switzerland	0		0 min.	video		
B		MH	MH Originale aus Lyss	Clemens Klopfenstein	Switzerland	0		0 min.	bijz.		
B		MH	MH Pausenfilm	Clemens Klopfenstein	Switzerland	0		0 min.			
B		MH	MH Umleitung	Clemens Klopfenstein	Switzerland	0		0 min.			
BV	R	WP	MH MH Border crossing	Stewart Mackinnon	UK	1993	fea	128 min.	16 mm	eng/	e.s.

BV		MH	Breathing	Guy Sherwin	UK	1976 sh	3 min.	16 mm	n.d.	
B		MH	EETC	David Larcher	UK	0	69 min.	video		
B		MH	Good morning Mr. Hitler	Paul Yule/ Luke Holland	UK	1993 sh	53 min.	video	eng	
B		MH	Granny's is	David Larcher	UK	0	78 min.	video		
B		MH	Here in the real world	Richard Philpott	UK	1992 sh	33 min.	16 mm	eng	
B	R	WP	Homemovies	Stephen Dwoskin	UK	1993 sh	15 min.	video	eng	
B	R	WP	Labourde party	Stephen Dwoskin	UK	1975 sh	20 min.	16 mm	eng	
B	P	MH	Machine of Eden	Stan Brakhage	UK	1970 sh	13 min.	16 mm	n.d.	
B		MH	Mare's tail	David Larcher	UK	0	160 min.	16 mm		
BV		MH	Maya	Guy Sherwin	UK	1976 sh	3 min.	16 mm	n.d.	
BV		MH	Portrait with parents	Guy Sherwin	UK	1976 sh	3 min.	16 mm	n.d.	
B		MH	Scenes from underchildhood part 1	Stan Brakhage	UK	1967 sh	25 min.	16 mm	n.d.	
U		MH	Songs 1-14	Stan Brakhage	UK	1964 sh	42 min.	bijz.	n.d.	
BV		MH	Stones off Holland	Richard Philpott	UK	1988 sh	9 min.	16 mm	dut	
B		MH	Window water baby moving	Stan Brakhage	UK	1959 sh	12 min.	16 mm	n.d.	
B		MH	For Tara	Breda Beban/ Hrvoje Horvatic	UK/ex-Yugo	1992 sh	6 min.	video	n.d.	
B	R	MH	Backyard	Ross McElwee	USA	1982 sh	40 min.	16 mm	eng	
BV		MH	Both	Vic De la Rosa	USA	1993 doc	8 min.	16 mm	eng	
B		MH	Colo	George Kuchar	USA	1984 sh	0 min.	video	eng	
BV		MH	Elegy	Joe Gibbons	USA	1991 sh	11 min.	video	eng	
B		MH	The family album	Alan Berliner	USA	1986	60 min.	16 mm	eng	
BV	EP	MH	Father's daze	Mark Pellington	USA	1993 sh	26 min.	16 mm	eng	
B		MH	Fill thy crack with whiteness	George Kuchar	USA	1989	0 min.	video	eng	
B	IP	MH	Glacier park video views	George Kuchar	USA	1993 sh	68 min.	video	eng	
B		MH	He travels. In search of...	Jonas Mekas	USA	0	120 min.	video		
B	R	WP	I don't hate Las Vegas anymore	Caveh Zahedi	USA	1993 fea	83 min.	16 mm	eng	
B	IP	MH	Indian summer	George Kuchar	USA	1991	0 min.	video	eng	
BV	WP	MH	Me with her movie camera	Nino Rodriguez	USA	1991 doc	6 min.	video	eng	e.s.
B		MH	Migration of the Blubberoids	George Kuchar	USA	1989	0 min.	video	eng	
B		MH	Mob of angels	Jonas Mekas	USA	0	75 min.	video		
B		MH	Mom	George Kuchar	USA	1985	0 min.	video	eng	
B		MH	Reminiscences of a journey to Lithuania	Jonas Mekas	USA	0 fea	82 min.	16 mm	eng	
B	IP	MH	Road movie	Daniel Kazimiersky	USA	1993 sh	6 min.	16 mm	eng	
BE		MH	Rules of the road	Su Friedrich	USA	1993 sh	31 min.	16 mm	eng	
B	R	MH	Sherman's march	Ross McElwee	USA	1986 fea	155 min.	16 mm	eng	
BV		MH	Spying	Joe Gibbons	USA	1978 sh	40 min.	bijz.	n.d.	
BV	R	EP	Time indefenite	Ross McElwee	USA	1993 doc	117 min.	35 mm	eng	
BV	EP	MH	Tomboychik	Sandi Dubowski	USA	1993 sh	15 min.	video	eng	
B	R	IP	Totally f****ed up	Gregg Araki	USA	1993 fea	85 min.	16 mm	eng	
B		MH	Video album 2	George Kuchar	USA	0 sh	55 min.	video	eng	
BV	R	MH	Silverlake life the view from here	Peter Friedman/ Tom Joslin	USA/UK/Fran	1992 fea	99 min.	16 mm	eng.	

Totaal aantal titels in dit onderdeel: 105 Totale lengte van deze titels: 3747 minuten.

HONG KONG BOX-OFFICE

Stat.	Prem	Onderd	Filmtitel	Regisseur	Land	Jaar	Soort	Lengte	Form.	Taal	O.t.
B	A	HB	'92 the legendary la rose noire	Joe Chan/ Jeffrey Lau	Hong Kong	1992	fea	100 min.	35 mm	chi	e.s.
B		IP	HB	C'est la vie mon chéri	Yee Tung-shing	Hong Kong	1993	fea	100 min.	35 mm	can e.s.
B	A	IP	HB	Fang shiyu I	Yuen Kwai	Hong Kong	1993	fea	100 min.	35 mm	can e.s.
B	A	IP	HB	Fong sai yuk II	Yuen Kwai	Hong Kong	1993	fea	100 min.	35 mm	can e.s.
B		IP	HB	Heroic trio	Johnny To	Hong Kong	1993	fea	105 min.	35 mm	can e.s.
BV		IP	HB	A moment of romance II	Benny Chan	Hong Kong	1993	fea	95 min.	35 mm	can e.s.
B		EP	HB	The wicked city	Mak Tai Kit	Hong Kong	1993	fea	90 min.	35 mm	chi e.s.

Totaal aantal titels in dit onderdeel: 7 Totale lengte van deze titels: 690 minuten.

CRITICS CHOICE

Stat.	Prem	Onderd	Filmtitel	Regisseur	Land	Jaar	Soort	Lengte	Form.	Taal	O.t.
B	RR	CC	François Truffaut, stolen portraits	Serge Toubiana/ Michel Pascal	France	1992	doc	93 min.	35 mm	fre	e.s.
B		CC	Le jeune Werther	Jacques Doillon	France	1993	fea	100 min.	35 mm	fre	d.s.
B		CC	Gorilla bathes at noon	Dusan Makavejev	Germany	1993	fea	83 min.	35 mm		e.s.
BV		CC	Ludwig 1881	Donatello Dubini/ Fosco Dubini	Germany	1993	fea	90 min.	35 mm	ger	e.s.
B	R	CC	Child murderers	Ildikó Szabó	Hungary	1993	fea	85 min.	35 mm	hun	e.s.
B		CC	Fusa	Ichikawa Kon	Japan	1992	fea	92 min.	35 mm	jap	e.s.
B	R	CC	Smart Alek	Andrew Kötting	UK	1993	sh	18 min.	16 mm	eng	
B		CC	The wrong trousers	Nick Park	UK	1993	sh	29 min.	35 mm	eng	
B		CC	El mariachi	Robert Rodriguez	USA	1992	fea	80 min.	35 mm	eng	

Totaal aantal titels in dit onderdeel: 9 Totale lengte van deze titels: 670 minuten.

FILM FREE

Stat.	Prem	Onderd	Filmtitel	Regisseur	Land	Jaar	Soort	Lengte	Form.	Taal	O.t.
B		IP	FF	Decline of the century - testament of Lordan Zafranovic	Lordan Zafranovic	Croat/Czech	1993	doc	201 min.	video	cro e.s.
B			FF	Beruf: neo nazi	Winfried Bonengel	Germany	1993	fea	80 min.	16 mm	ger e.s.
U			FF	Forgive me	Luu trong Ninh	Vietnam	1992	fea	75 min.	35 mm	vie e.s.

Totaal aantal titels in dit onderdeel: 3 Totale lengte van deze titels: 356 minuten.

DUTCH PERSPECTIVE

Stat.	Prem	Onderd	Filmtitel	Regisseur	Land	Jaar	Soort	Lengte	Form.	Taal	O.t.
B	R	DP	4tokens - Courzand	Clara van Gool/ Angelika Oei	Netherlands	1993	sh	7 min.	35 mm	n.d.	
B	R	DP	4tokens - e pur si muove	Peter Delpeut	Netherlands	1993	sh	7 min.	35 mm	n.d.	
B	R	DP	4tokens Eurinome	Paolo Pistoletti	Netherlands	1993	sh	7 min.	35 mm	n.d.	
B	R	DP	4tokens Still You	Mijke de Jong	Netherlands	1993	sh	7 min.	35 mm	n.d.	
B	R	DP	The act in question	Alejandro Agresti	Netherlands	1993	fea	114 min.	35 mm		e.s.
B	R	DP	Amadeu, Amadeu!	Karin Junger	Netherlands	1993		42 min.	16 mm	ger	e.s.
B	R	DP	Belle van Zuylen - madame de Charrière	Digna Sinke	Netherlands	1993	fea	110 min.	35 mm	dut	e.s.
B		DP	Bon appétit	Maarten Koopman	Netherlands	1993	sh	10 min.	35 mm	dut	e.s.
B		DP	Book	Chris Mitchell	Netherlands	1993	sh	14 min.	35 mm	eng	d.s.
B	R	DP	En route	Paul Ruven	Netherlands	1993	fea	60 min.	16 mm	dut	
B		DP	De enge knijperman en de onderstebovenvrouw	Ian Kerkhof	Netherlands	1993	sh	14 min.	16 mm	dut	
B	IP	DP	Girl tv girls	Erik de Bruyn	Netherlands	1993	sh	10 min.	16 mm	dut	e.s.
BV	R	DP	Hartverscheurend	Mijke de Jong	Netherlands	1993	fea	85 min.	35 mm	dut	e.s.
B		DP	Horror vacui	Boris Paval Conen	Netherlands	1993	sh	20 min.	16 mm	dut	e.s.
B		DP	The international singing star: Leo Fuld	Netty van Hoorn	Netherlands	1993	fea	65 min.	16 mm	dut	e.s.
B	R	DP	Het is een schone dag geweest	Jos de Putter	Netherlands	1993	fea	70 min.	16 mm	dut	e.s.
BV		DP	Jaar 1, Alan Reeve na 30 jaar opsluiting	Joost Seelen	Netherlands	1993	fea	91 min.	35 mm	du	e.s.
B		DP	Johnny Meijer	John Appel	Netherlands	1993	sh	50 min.	16 mm	dut	e.s.
BV	R	DP	Metal and melancholy	Heddy Honigmann	Netherlands	1993	doc	80 min.	16 mm	spa	e.s.
B	R	DP	Romance de Valentia - only the brave	Sonia Herman Dolz	Netherlands	1993	fea	89 min.	35 mm	spa	e.s.
B	R	DP	Sarajevo film festival film	Johan van der Keuken	Netherlands	1993	doc	14 min.	35 mm	eng	
B	R	DP	Shocking blue	Paul Ruven	Netherlands	1993	sh	17 min.	16 mm	eng	
B		DP	Stop action faces	Paul de Nooijer/ Menno de Nooijer	Netherlands	1993	sh	1 min.	16 mm	eng	
B		DP	La séquence des barres parallèles	Ian Kerkhof	Netherlands	1993	sh	7 min.	16 mm	dut	e.s.

Totaal aantal titels in dit onderdeel: 24 Totale lengte van deze titels: 991 minuten.

II GASTEN

GASTENLIJST INTERNATIONAL FILMFESTIVAL ROTTERDAM 1994

Ac = Actor/Actress
 Ca = Camera-man
 D = Distributor
 Di = Director
 Ex = Exhibitor
 F = Festival
 St = Student

DG = Delegate
 PR = Press
 Fin = Funding/Financing
 Sps = Sponsor
 Sc = Screenplay Writer
 PC = Project CineMart
 Co = Composer

LL = Limits of Liberty
 Ta = Television Acquisition
 P = Producer
 MON = Mondial
 Sps = Sponsor
 Mo = Moderator

NAME	Company Name/Title	COUNTRY
CM	Aalbaek Jensen, Peter	P Zentropa Entertainment Denmark
FF	Aalst, Willemien van	F Int. Documentary Festival Amsterdam Netherlands
CM	Abakirova, Maria	P Maek Company Kyrgyzstan
CM	Abell, Tom	P/S/D Dangerous to Know UK
FF	Absa, Moussa Sene	Di Senegal
FF	Adams, Mark	M British Film Institute UK
FF	Aebli, Mattias	Di Switzerland
CM	Agresti, Alejandro	Di/Sp ROSAURA Netherlands
CM	Aihara, Hiromi	P F2 Co.Ltd. Japan
FF	Ainouz, Karim	Di SEAMS USA
FF	Alemann, Claudia von	P Alemann Filmproduktion Germany
PR	Almeida, Marcia de	PR Internews Czech Rep
FF	Almér, Gunnar	Ex Swedish Film Institute Sweden
CM	Amigo Quinones, Angel	P Igeldo Zine Produksioak Spain
CM	Andersson, Willmar	Ta Willmar Andersson Film Sweden
FF	Andrejev, Wladimir	Di ZITTADELATA Bulgaria
CM	Anink, Bastiaan	P/SP Spellbound: STORY OF A JOURNEY Netherlands
FF	PRa, Adriano	F Pesaro Film Festival Italy
CM	Arcanado, Raphael	D Outsider Diffusion France
FF	Armatage, Kay	F Toronto Festival of Festivals Canada
FF	Arnold, Martin	Di PASSAGE A L'ACTE Austria
FF	Asatrian, Alik	Di AVLOS Netherlands
FF	Assayas, Olivier	Di UNE NOUVELLE VIE France
FF	Assche, Christine van	P Centre Georges Pompidou France
PR	Asselberghs, Herman	PR Andere Sinema Belgium
PR	Atkinson, Vicky	Screen International UK
HBF	Attia, Ahmed	P/Sp Cinéteféfilms: BENT FAMILA Tunisia
FF	AuYeung, PoChu	F Vancouver International Film Festival Canada
CM	Azriely, Smadar	D SHB Films Israel
CM	B, Beth	Di/Sp TWO SMALL BODIES / VISIONS OF EXCESS USA
CM	Badecker, Peter	AB Filmdistributors Italy
CM	Bak, Frank	P Theorema Films Netherlands
CM	Balian, Haig	P/D Movies Film Productions Netherlands
FF	Barbera, Alberto	F Festival Int. Cinema Giovani Turin Italy
FF	Barbosa, Laurence Ferreira	Di LES GENS NORMAUX N'ONT RIEN EXCEPTIONNEL France
PR	Barsoles, Leila D'	PR Free lance Germany
PR	Basutcu, Mehmet	PR Cumhuriyet Fran/Turkey
CM	Becker, Lars	P/Di Wuste Produktion Germany
PR	Beerekamp, Hans	PR NRC/Handelsblad Netherlands
FF	Bégéja, Liria	Di LOIN DE BARBARES France
FF	Bek, Bakhtybekor	DG Assoc. Filmmakers of Kazachstan Kazachstan
FF	Berckmans	D LOIN DE BARBARES France
PR	Bekmakhonov, Ermukhan	PR TV Cinema International Russia
CM	Bempt, Greta van den	P Morgane Films Belgium
FF	Benayoun, Georges	P TRAVOLTA ET MOI France
FF	Bennet, J.C.	Di CHINA ON MY MIND USA
CM	Bennett, André	S/D Cinema Esperança International Canada
CM	Berg Ganschow, Uta	Va Nipkow Programm Germany
PR	Bergson, Phillip	PR UK
CM	Bergh, Lily van den	P/Di Open Studio Producties Netherlands
FF	Berlin, Jason	Di GON USA
FF	Bernardi, Tonino de	Di UCCELLI CHE VANNO\MENDICHI Italy
CM	Bernheim, Chantal	P Leap Frog Productions France
FF	Bertolucci, Bernardo	Di Freelance Italy
FF	Bettens, Ludo	M Royal Film Archive Belgium
MON	Bidou, Jacques	P JBA Productions France
FF	Bigoni, Bruno	Di VELENO Italy
CM	Bijlholt, Piet	KRO-Television Netherlands
FF	Bitone, Simone	Di CONVERSATION NORD SUD France
CM	Bjerkem, Brynjar	F Films from the South Norway
FF	Blackaby, Linda	F Philadelphia Film Festival USA
CM	Frey	F Videothèque de Paris France
CM	Blok, Marina	Tp NOS Television Netherlands
HBF	Bloomgarden, John	P Bloomgarden Productions USA
MON	Blum, Sylvie	P Institut National de l'Audiovisuel France
CM	Bober, Philippe	P/S/Ta The Coproduction Office Germany
CM	Boeken, Ludi	P Belbo Films France
CM	Boesiger, Johannes	P/F Panorama Films Switzerland
PR	Bogaert, Pieter van	PR Andere Sinema Belgium
CM	Bois, Eliane du	D/Ex Cinélibre Belgium
LL	Bonengel, Winfried	Di BERUF: NEO NAZI Germany
PR	Borisova, Irina	PR TV Cinema International Russia
CM	Borst, Karin	Media SOURCES Netherlands

FF	Bosch, Rosa	F	London Film Festival	UK
FF	Bosman, Hetty	Ex	Filmtheater Louis	Netherlands
HBF	Bouchoucha, Dora	P/Sp	CinéTéléfilms: BENT FAMILA	Tunisia
HBF	Boughédir, Ferid	F/Di	Carthage Film Festival	Tunisia
CM	Bouma, Ger	Fund	Dutch Film Fund	Netherlands
MED	Braitman, Wendy	P	EBS Productions	USA
FF	Bral, Tinne	F	Brussels Film Festival	Belgium
CM	Branco, Paolo	P/D	Gemini Films / Atalanta Filmes	Portugal
PR	Bredskhneyder, Fred	PR		
FF	Breejen, Nicolaine den	D	Cinemien	Netherlands
CM	Brew, Kathy	P		USA
FF	Bristow, Roy	F	Tyneside European Filmfestival	UK
PR	Brun, Miha	PR	Stop magazine	Slovenia
CM	Brundig, Reinhard	P/D	Pandora Film	Germany
FF	Bruni Tedeschi, Valeria		LES GENS NORMAUX N'ONT RIEN EXCEPTIONEL	France
CM	Brüning, Jürgen	P	TARCH TRIP	Germany
CM	Brunkhort			Germany
PR	Bueren, Peter van	PR	De Volkskrant	Netherlands
FF	Bulcke,...van der			Belgium?
CM	Burgan, John	Va	Nipkow Program	Germany
FF	Burger-Utzer, Brigitta	P	Sixpack Film	Austria
*LL	Burres, Bruni	F	Human Rights Watch	USA
CM	Buscemi, Steve	Di/Sp	TREES LOUNGE	USA
CM	Busurca, Emil	P	Marking Productions	Netherlands
FF	Buttari, Ciro	Co	UCCELI CHE VANNO	Italy
FF	Buttgereit, Jörg	Di	SCHRAMM-INTO THE MIND OF A SERIALKILLER	Germany
CM	Byerley, Jim	Ta	HBO	USA
FF	Byrnes, Paul	F	Sydney Film Festival	Australia
CM	Byrnes, Tom	P/Sp	Irish Eyes Productions: Checkman	USA
FF	FF, Leon	F	Mostra Int. De Cinema de São Paolo	Brazil
FF	Camping, Henk	Ex	't Hoogt	Netherlands
MED	Canosa, Fabiano	Ex	Public Theater	USA
PR	Carels, Edwin		BRT-Radio 3	Belgium
PR	Cargin, Peter	M	British Film Institute	UK
FF	Carlsson, Gunnar	F	Göteborg Film Festival	Sweden
FF	Cartello, Massimo	Mus	UCCELLI CHE VANNO/MENDICHI	Italy
FF	Casa, Stefano della	F	Festival Int.Cinema Giovani Turin	Italy
CM	Cassady, John	D/Ex	Flamex Distribution	Hungary
FF	Cavalier, Alain	Di	LIBERA ME	France
FF	Chang, Shih			Taiwan
FF	Chenzira, Ayoka	Di	MOTV	USA
PR	Chepelev, Alekander	PR	Tv Cinema International	Russia
PR	Chiao Hsiung-Ping, Peggy	PR	China Times Express	Taiwan
PR	Chlumsky, Jiri	PR	JMB Filmopolis	Czech Rep
CM	Christensen, Bo	Media	European Script Fund	UK
PR	Ciel, Martin	DG	Association Of Filmmakers Zvaz	Slovakia
CM	Cielova, Hana	P	JMB Film/TV Productions	Czech Rep.
CM	Clark-Hall, Steve	P	Skyline Films	UK
PR	Claus, Frans	PR	De Andere Film	Belgium
CM	Cleary, Stephen	Media	Sources European Co-production Fund	UK
FF	Clerq, Jan de	F/D	Cinélibre/Cinema Novo	Belgium
FF	Cloe, Eddie de	So	SCENES FROM ROTTERDAM	Netherlands
CM	Colli, Matthias	D	Medienagentur	Germany
CM	Collins, Darryl	P	Cathal Black Film & TV Productions	N.Ireland
FF	Collins, David	P/F	Radius Television Productions	Ireland
FF	Coninck, Flavieke de	Ex	't Hoogt	Netherlands
PP	Corvers, Georges	?	Visitor	Belgium
PP	Costa e Silva, Manuel	F	Lisbon Festival	Portugal
FF	Cousins, Mark	F	Edinburgh Int. Film Festival	UK
CM	Curiël, Herbert	P/Di	Black Tulip Films	Netherlands
CM	Curling, Jonathan	P	Mondial Channel 4	UK
CM	Curry, Adrian	D	Zeitgeist Films	USA
SP	Daalhuizen, G.	PR	Volkskrant	Netherlands
SP	Daalhuizen, G.	PR	Volkskrant	Netherlands
CM	Dahms, Heinrich	Di/P	Desert Pictures	Netherlands
CM	Dauman, Pascale	P	DD Productions	France
FF	Davies, Lindsay	D	BBC-Television	UK
CM	Davis, Dee		ITVS	USA
CM	Debizhev, Sergey	Di/Sp	DVA KAPITANA II / SAINTS AND SINNERS	Russia
CM	Degas, André	P/Sp	BEYOND THE LAW	USA
PP	Delpeut, Peter	Di	Nederlands Filmmuseum	Netherlands
FF	Demopoulos, Michel	F	Festival Int. De Thessaloniki	Greece
FF	Deniel, Jacques	F	Rencontres Cinématographiques	France
HBF	Deocampo, Nick	Di/Sp	Mowel Fund Film Institute: THREE DESTINI	Philippines
FF	Deutsch, Gustav	Di	Master Home Movies	Austria
CM	Dicillo, Tom	Di/Sp	BOX OF MOONLIGHT	USA
PP	Dob, Jacques		Free Lance	Netherlands
FF	Dobrovolsky, Andrey	Di	PRISUTSTVIE	Russia
CM	Dolfing, Ronald	Va	Mediaport Minist. Affaires Etrangères	Luxembourg
PR	Dondurey, Daniil	PR	Iskusstro kino	Russia
PR	Downey, Mike	PR	Moving Picutres International	UK
CM	Driessen, Ellis	P/S	Panorama Films	Switzerland
CM	Driessen, Nelleke	D	Cinemien Homescreen	Netherlands
FF	Driver, Sara	Di	WHEN PIGS FLY	USA
FF	Douyere, Olivier	Sc	LOIN DE BARBARES	France
FF	Dubini, Donatello & Fosco	Di	LUDWIG 1881	Switzerland/Germ
FF	DuBowski, Sandy	Di	TOMBOYCHICK	USA

PR	Dukic, Nenad	PR	Fipresci	Serbia
PP	Dumont, Ariel			Italy
CM	Dütsch, Werner	Ta	WDR Filmredaktion	Germany
PR	Duursma, Mark	PR	Trouw/Filmkrant	Netherlands
FF	Dwoskin, Steve	Di	HINDERED/LABOURED PARTY/HOME MOVIE	UK
CM	Dziecioe, Piotr	P	Opus Film	Poland
CM	Dziedzic, Stanislaw	P/SP	Filmcontract Ltd.: METASTASIS	Poland
PR	Dzurikova, Eva	PR	Sme	Slovakia
CM	Eben, Pascale	Va	Wallonie Bruxelles Images	Belgium
FF	Eckelkamp, Monica	P	International Art Film	Netherlands
CM	Eckelt, Michael	Fin	Film Fonds Hamburg	Germany
CM	Ehrenzweig, Michael	P	EBS productions	USA
FF	Eipides, Dimitri	F	MONTreal Festival Int. du Nouveau Cinéma	Greece
CM	Eksteen, Hans	Ta	NOS Television	Netherlands
CM	Eliferenko, Petr		Maek Company	Kyrgyzstan
CM	Ellis-Jones, Barrie	Fin	Eurimages	France
CM	Enahoro, Carol	P	Mondial Channel	UK
CM	Engel, Andi	D	Artificial Eye Film Company	UK
FF	Evans, Marc	F	Chicago Int. Film Festival	USA
CM	Even, Anne	Ta	ZDF German Television	Germany
FF	Exoo, Ini	Ex	Filmhuis Concordia	Netherlands
FF	Faithful, Marianne	Ac	WHEN PIGS FLY	USA
MED	Fallaux, Tara			Netherlands
PR	Farassino, Alberto	PR	La Repubblica	Italy
MED	Feinstein, Howard	PR	Freelance	USA
FF	Fernandez Perera, Jesus	P	Producciones "Rancho Grande"	Mexico
FF	Fernandez, Nicole	F	Fest. Int. De Film De Femmes Créteil	France
CM	Ferrara, Minnie	P/S	Minnie Ferrara & Associati	Italy
CM	Ferrari, Gualberto	Di/P	Gualberto Ferrari Films	France
CM	Festre, Marina	D	Progrès Films	Belgium
MED	Field, Simon	DG	ICA Projects	UK
HBFB	Fila, David Pierre		Margo Films	Congo/France
CM	Finch, Mark	F	Frameline/San Francisco Lesbian & Gay F.	USA
CM	Fleischer, Jan	Media	SOURCES / NFTS	UK
CM	Flügger, Michael	P	Connexion Film	Germany
CM	Flynn, James	Fin	Irish Film Board	Ireland
CM	Fonseca, Cecillia	P	Arco Iris	Guinea Bissau
MON	Fountain, Alain	P	Channel Four Television	UK
FF	Francia, Stefano	Mus	UCCELLI CHE VANNO/MENDICHI	Italy
PR	Franck, Stefan	PR	Andere Sinema	Belgium
FF	Franey, Alan	F	Vancouver International Film Festival	Canada
CM	Frankenberg, Pia	P	Next Film Production	Germany
MON	Freyd, Denis	P	Archipel 33	France
CM	Friberg, Camelia		Fire Dog Films	Canada
FF	Friedman, Peter	Di	SILVERLAKE LIFE: THE VIEW FROM HERE	USA
CM	Fuentes-Chao, René	P/D	Cinevista Inc.	USA
FF	Fulvi, Giovanna		FREELANCE	Italy
FF	Furusawa, Binbun	P	IMAGE IN A RAIN	Japan
FF	Gaignaire, Claude	Di	TOUCHE DE BLEU	France
CM	Gallou, Claude le	P	Atria Films	France
FF	Gangous, Masha	Ac	HAPPY NEW YEAR MOSCOW	Russia
FF	Garcia, Jean Pierre	PR	Amiens Film Festival	France
FF	Garrison, Andrew	Di	NIGHT RIDER	USA
FF	Gavin, Madeleine	Ac	BAD APPLES	USA
FF	Geldof, Eugène	DG	Europese Stichting Joris Ivens	Netherlands
CM	Genini, Izza	P/S/Di	Ohra	France
CM	Gerke, Klaus	P/D/S	K.Films	France
CM	Gerard, Michel	F	Festival Video Liège	Belgium
FF	Gerritsma, Annemieke	Fin	Stimuleringsfonds	Netherlands
PR	Geyter, Herman de	PR	BRTN Television	Belgium
FF	Giacomini, Manuela	Sing	UCCELLI CHE VANNO/MENDICHI	Italy
PR	Giatsios, Thrassyvoulos	PR	Freelance	Greece
FF	Gibbons, Joe	Di	SPINE/ELEGY	USA
FF	Gieling, Ramon			Netherlands
FF	Gill, Alexandra	P	PICTURES OF LIGHT/EASTERN AVENUE	Switzerland
CM	Gillion, Chantal	P	Cinéscripts	Belgium
CM	Girbau Massana, Josep	P/Di	Azeldama	Spain
FF	Gittens, Anthony	F	Washington DC Intern. Film Festival	USA
CM	Glou, Jacques le	S	Mercure Distribution	France
CM	Goldenstern, Georges		La Sept Cinéma	France
FF	Gorai, Tom	P	FATHERS DAZE	USA
PP	Gostelie, Emmy	PR	Free Lance	Netherlands
FF	Goupil, Romain	Di	LETTRE POUR L.	France
CM	Graaf, Frans Joris de	P	Orthel/DNU Film	Netherlands
PP	Gregori, Paolo	Di	niet geselecteerde films	Germany
FF	Gressmann, Martin	Ca	RIT OVER DE GRENS	Germany
CM	Green, Dominique	P	Ateliers du Cinéma Européen	France
CM	Greyson, John			
FF	Grilo, Joao Mario	Di	O FIM DO MUNDO	Portugal
FF	Grimaldi, Aurelio	Di	LA RIBELLE	Italy
SP	Groenen, Claire	PR	Volkskrant	Netherlands
FF	Groeneveld, Peter	?		Netherlands
FF	Guest, Randy	Di	PASSING BY	Canada
HBFB	Guimenes, Alberto	St		Cuba
CM	Guiney, Ed	P	Temple Film & TV Productions	Ireland
CM	Gutowski, Gene		Cabana Productions	UK
CM	Gyürey, Vera	D/M	Hungarian Film Institute	Hungary

FF	Haardt, Angela	F	Intern. Kurzfilmtage Oberhausen	Germany
FF	Hadders, Rieks	D	NFM/IAF Filmdistribution	Netherlands
CM	Haerberle, Thomas	P/Ta/D/EK	inowelt Filmverleih	Germany
CM	Hage, Jeanine	Va	COBO Fonds	Netherlands
CM	Halberstadt, Michèle	D/P	ARP	France
FF	Hayashi, Kanako	DG	Japan Film Library Council	Japan
FF	Hemayet, Hasan			Neth/Bangladesh
PP	Hendricks, Charlie	Sc/Ac	Free Lance	Germany
CM	Henny, Leonard	P/D	Mediaresearch	Netherlands
CM	Henschke, Frank		Die Hauskunst	Germany
CM	Hepp, Doris	P/Ta	ZDF/Das Kleine Fernsehspiel/Arte	Germany
FF	Herbout-Quénau, Annabel	P/Fin		France
CM	Hershman, Lynn	Di/Sp	VIRTUAL LOVE	USA
CM	Hershman, Lynn	Di/Sp	VIRTUAL LOVE / GAZE	USA
FF	Hesera, Simon	Di	A DAY AT THE BEACH	USA
FF	Hills, Henry	Di	LITTLE LIEUTENANT	USA
CM	Hocevar, Danijel	P/SP	Emotion Film: CARMEN	Slovenia
CM	Hoffart, Age	D	Europa Film	Norway
CM	Hofland, Bob	Fin	ING Bank, Film Finance Group	Netherlands
FF	Hogenbent, Miel van	Di	SIGNES DE VIE	Netherlands
CM	Höhn, Gigi	P/Ta/D	Omega Film Gmbh	Germany
CM	Holtrust, Tonny	Media	Media Desk Nederland	Netherlands
CM	Honigmann, Heddy	Di/Sp	METAL Y MELANCHOLIA	Netherlands
FF	Hope, Nicolas	Ac	BAD BOY BUBBY	Australia
CM	Hope, Ted	P	Good Machine, Inc	USA
FF	Horwath, Alex	F	Viennale	Austria
CM	Hosman, Harry	Ta	PRO-Television	Netherlands
CM	Hsiao Wang, Wendy	P/S	Anthex Filmcompany	Germany
CM	Hu, Marcus	Di	Strand Releasing	USA
FF	Huang, Mingchuan	Di	BODO	Taiwan
CM	Hübner, Frank	Fin	Filmstiftung Nordrhein Westfalen	Germany
HBF	Hughan, Ilse	S	Fortuna Films	Netherlands
CM	Hyklova, Jana	Ta	Ceska Televize	Czech
CM	Ing, Phillip	P/Sp	Daruma Pictures: SADNESS OF THE MOON	Canada
CM	Iseki, Satoru	Fin	Nippon Development Finance	Japan
PR	Iskyandarov, Timur	PR	Petersburg TV5, Lenfilm	Russia
CM	Ivanceanu, Alexander	D	Filmhaus Stöbergasse Filmverleih	Austria
FF	Iwamoto, Kenchi	Di	MONKEYS IN PARADISE	Japan
PR	Jamnikov, Boris		TV Cinema International	Russia
FF	Jahan, Olivier	F	Quinzaine des Réalisateurs	France
CM	Jarvilaturi, Ilkka	Di/Sp	DARKNESS IN TALLINN / HORSEPLAY	Finland
FF	Jenkins, Bruce	DG	Walker Art Center	USA
FF	Jenkins, Tamara	Di	FAMILY REMAINS	USA
CM	Jezeq, Jiri	P/F/S/Ta	Space Films Ltd.	Czech Rep.
CM	Jira, Jan	Di	Lucernafilm	Czech
CM	Jochems, Frederieke	Di/Sp/P	Franjo Filmproducties	Netherlands
PP	Jong, Leendert de	Ex	Haags Filmhuis	Netherlands
PR	Jonghe, Eric de	PR	De Andere Film-Brussel	Belgium
PP	Jonynas, Ignas	St	Music Academy, Film Faculty	Lithuania
CM	Joo, Kiyo	P/S/Sp	F2 Co.: THE BOXER / THE BOXMAN	Japan
CM	Jorg, Christoph	Ta	La Sept/ Arte	Germany
MON	Josten, Claus	Tp	ZDF	Germany
FF	Kalenov, Igor	P	DVA KAPITANA II	Russia
CM	Kalin, Tom	P/Sp	I SHOT ANDY WARHOL	USA
PR	Kam, Rob de	PR	Nieuwsblad van het Noorden	Netherlands
CM	Karpinski, Maciej	P/Sc	Perspektywa Film Prodktions	Poland
HBF	Kaspar, Stefan	P/SP	Casablanca Film: various projects	Peru
CM	Kaurismäki, Mika	D/Sp	Marianna Films: BEYOND THE LAW	Finland
CM	Kedzierski, Julek	Ta/D	VBF/FHG	Germany
HBF	Kelly, David	P/SP	First City: ATLANTIDA	UK
FF	Kerkhof, Ian	Di	a.o.TEN MOMOLOGUES FROM THE LIVES OF SERN	Netherlands
CM	Kennedy, Julia	P/S/SP	PROPOS DE NICE	UK
FF	Kern, Peter	Di	DOMENICA	Germany
FF	Keuken, Johan van der	Di		Netherlands
FF	Khalife, Antoine	I	Unifrance	France
FF	Klahr, Lewis	Di	THE PHARAOH'S BELT	USA
FF	Khudojnazarov, Bakhtiyar	Di	KOSH BA KOSH	Tadjikistan
PP	Kiefel, Thorwald	?		
FF	Kinderen, Frank van der	F	Int. Flanders Film Festival	Belgium
FF	Kirby, Lynne	PP	A PSYCHIC MOM	USA
PR	Klady, Len		Variety	USA
FF	Klopfenstein, Clemens	Di	TRANSES	Switzerland
CM	Knochenhauer, Irina	F	Potsdam Film Festival	Germany
HBF	Kogan, Marcio	Di/Sp/P	WKW Films: PALACE HOTEL	Brazil
CM	Koll, Björn	D	Edition Salzgeber	Germany
CM	Kondo, Noëlle	D/P	MAT Films	France
CM	Koning, Lydia de	P	Marking Productions	Netherlands
FF	Koppies, Cor	D	Koppies Filmdistribution	Netherlands
FF	Korec, Palo	Di	CESTA DO RAJA	Slovakia
CM	Koryncka-Gruz, Natalia	P	Eureka Films	Poland
CM	Kosslick, Dieter	Fin	Filmstiftung Nordrhein Westfalen	Germany
FF	Kötting, Andrew	Di	SMART ALEK	UK
FF	Kötz, Michael	F	Intern. Film Festival Mannheim	Germany
FF	Kounen, Jan	Di	VIBROBOY	France
FF	Kruse, Anna	Ex	Colosseum Kino	Germany
PR	Kubala, Martin	PR	JMB Filmopolis	Czech Rep.
FF	Kuhn, Peter	F	ATV Filmproduktion	Germany

CM	Kurutsch, Andreas	P	ATV Filmproduktion	Germany
CM	Lacourt, Didier	D	Diaphana Distribution	France
CM	Lajoumard, Christian	P/D	Les Films de la Lune Vague	France
CM	Lajoumard, Claire-Agnès	P/D	Les films de la lune vague	France
FF	Lalonde, Valérie	Di	HOME MOVIE MASTER	France
CM	Langbroek, Jannie	Ta	VPRO-Television	Netherlands
CM	Lange, Brigitta		ZDF German Television	Germany
FF	Larcher, David	Di	MERES TALE/GRANNY'S IS/EETC	UK
CM	Laudyn, Stefan	P/F	TL 7 Filmdistr./Warsaw Film Festival	Poland
CM	Law, Clara	Di/Sp	MONK / FLOATING LIFE	Hong Kong
HBF	Le, Hong Chuong	Di		Vietnam
FF	Leacock, Richard	Di	MASTER HOME MOVIES	France
CM	Lee, Ton van der	P/SP	Delta Film: ROSAURA/WAITING FOR FATMA	Netherlands
FF	Leer, Lia van	F	Jerusalem Film Festival	Israel
CM	Leeuwen, Gé van	S/D	NIS Film Distribution Holland	Netherlands
FF	Lehman, Boris	Di		Belgium
FF	Leigh, Mike	Di	NAKED	UK
FF	Leijen, van	PP	VPRO-Preview	Netherlands
FF	Lein, Ray	Di	BAD APPLES	USA
PR	Leitao Ramos, Jorge		Expresso	Portugal
CM	Lentin, Mehernaz	P/Sp	Daruma Pictures: SADNESS OF THE MOON	Canada
HBF	Leon, Francisco		ICAIC	Cuba
FF	Leparc, Christophe	F	Fest. Int. De Film Des Femmes Créteil	France
CM	Levine, Sydney	S/P	Film Finders	USA
CM	Lewis, Claudia	P	Addis Wechsler and Ass./TREES LOUNGE	USA
CM	Licht, Monique	Tp	RTL-Television	Belgium
CM	Lidell, Wendy	D	Int. Film Circuit	USA
FF	Limperis, Constantine	Di	ROBERT MAMHOLECOVERMAN	USA
FF	Lindblum, Gunnel	Di	90 MINUTES OF THE 90'S	Sweden
CM	Linden, Phil van der	P/D	Cinemien	Netherlands
PR	Linthorst, Gerdin	PR	Volkskrant	Netherlands
FF	Loon, Karen van	Ex	Ver. Brabantse Filmtheaters	Netherlands
FF	Lopes, Fernando	Di	A LINHA DO HORIZONTE	Portugal
CM	Loridan-Ivens, Marceline	Di	Cinemart-Project	France
CM	Loveridge, Helen		Fortissimo Film Sales	Netherlands
FF	Lu, Liping	Ac	THE BLUE KITE LAN FENGZHENG	China
CM	Luke, Ashley	D	Dendy Films Australia	UK
CM	Lund, Anna-Maria	P	Picturesq	Germany
CM	Lutz, Trudi	Di	Filmcooperative Zürich	Switzerland
CM	Maccaulay, Scott	P	Trickster: VISIONS OF EXCESS	USA
FF	MacDonald, Becky	F	Mill Valley Film Festival	USA
CM	Mackay, James	P/Sp	BLUE / TICKET TO ANYWHERE	UK
CM	Mackinnon, Stewart	Di/Sp	BORDER CROSSING / CENTRAL HOTEL	UK
CM	Magnien, Richard	P/D	Mat Films/ Amores Diffusion	France
	Mahan, Charles			
FF	Maia, Rui	F	Intern. de Curtas Metragens	Portugal
PR	Mak, Geert	PR	VPRO Televisie	Netherlands
FF	Makhmalbaf, Mohsem	Di	THE ACTOR	Iran
PR	Makusinskaya, Irina	PR	Lenfilm-Independent tv company	Russia
PR	Makusinsky, Yuri	PR	Lenfilm-Independent tv company	Russia
PR	Malcolm, Derek		The Guardian	UK
FF	Maltha, San Fu	D	Meteor Film	Netherlands
FF	Mamontov, Alexandr	DG	Lenfilm	Russia
PP	Mampaey, Els	D	Argos Distribution	Belgium
FF	Mancia, Adrienne	M	Museum of Modern Art/Film Dept.	USA
CM	Mangold, James	Di/Sp	HEAVY	USA
FF	Marabello, Carmello	F	Festival Taormina	Italy
FF	Marboe, Golli	P	LIPSTICK	Austria
CM	Margolin, François	P/Sp	PROPOS DE NICE	France
FF	Mariouw Smit, Peter	Ca	SCENES FROM ROTTERDAM	Netherlands
CM	Martine, Jacques		Outsider Diffusion	France
FF	Martiradonna, Sabine	P	L'AMORE VINCITORE	Italy
FF	Masone, Marian	F	Film Society of Lincoln Center	USA
CM	Matern, Linda	P	Trigon Film	Germany
CM	Mattera, Don	Sp	KING OF THE CAPE	South Africa
FF	Mazuy, Patricia	Di	TRAVOLTA ET MOI	France
CM	Mc Adam, Trish	Va	Nipkow Programm	Germany
CM	McCarthy, Brendan	P	Blue Light Productions	Ireland
CM	McClellan, Béatrice		Cabinet Bitoum et Associés	France
FF	McElwee, Ross	Di	TIME INDEFINITE	USA
FF	McKittrick III, Charles E.	P	SECRET LIFE OF HOUSES	USA
FF	McVey	F	Mannheim Festival	Germany
CM	Meerburg, Krijn	D	Hungry Eye Pictures	Netherlands
FF	Meisel, Fiona	DG	Austrian Film Commission	Austria
FF	Mekas, Jonas	Di	REMINICENCES OF A JOURNEY TO LITHUANIA	USA
FF	Melani, Marco		Taormina Festival/Raitre	Italy
FF	Melis, Roland	F	Filmfestival Zeeland	Netherlands
CM	Mengershausen, Joachim v.	Tp	WDR German Television	Germany
CM	Mercadini, Paula	P	Compact s.r.l.	Italy
CM	Mercier, Christoph	P/Fin	Ass. Financement Television et Cinema	France
FF	Merlet, Agnès	Di	LE FILS DU REQUIN	France
FF	Meter, Barbara	Di	LAURA	Netherlands
FF	Mettler, Peter	Di	PICTURES OF LIGHT	Canada
CM	Meuleman, Eelco	Ta	VPRO-Television	Netherlands
MED	Meulen, Helena van der	PR		Netherlands
CM	Meyer-Wiel, Christoph	P	Schlemmer Film	Germany
CM	Meyers, Tim	P	Sultan-Driver Films	USA

FF	Michotte, Karin	F	Cinema Novo	Belgium
FF	Mikhaleva, Valentina	F	Zosi	Russia
FF	Milanesi, Marzia	PR	Cineforum	Italy
CM	Miller, Richard	Di/Sp	HEAVY	USA
MED	Mingrone, Leo	P	Freelance	Switzerland
PP	Miniotas, Darius	St	Music Academy, Film Faculty	Lithuania
FF	Misuraka, Pasquale	Di	CENERE DI PASOLINI	Italy
CM	Mitropoulos, Pandelis	D	PROOPTIKI	Greece
HBF	Mohanty, Kabir	Di		India
CM	Molenaar, Hillie	P	Molenwiek Film	Netherlands
CM	Moll, Ruud	Ta	IKON Television	Netherlands
FF	Möller, Sirkha	F	Filmburo Augsburg	Germany
CM	Moni, Steve	Di/P/SP	KING OF THE CAPE	Italy
FF	Monster, Ruud		Jura Film	Netherlands
FF	Moravioff	D	Fils sans Frontieres	France
FF	Moritsugu, Jon	Di	TERMINAL USA	USA
PR	Moriyama, Kyoko	PR	Freelance	Japan
CM	Mosca, Vincenzo	S	SACIS	Italy
PR	Muggia, Dan	PR		Israel
FF	Müller, Ray	Di	MACHT DER BILDER: LENI RIEFENSTAHL	Germany
FF	Muller, Robbie	Ca	WHEN PIGS FLY	Netherlands
PR	Musetto, Vincent	PR	New York Post	USA
MON	Nadermann, Peter	Tp	ZDF Television	Germany
PR	Nakajima, Takashi	PR	Image Forum magazine	Japan
FF	Nanni, Roberto	Di	L'AMORE VINCITORE	Italy
MED	Nanninga, Erik	Di	LEADER	Netherlands
PR	Nash, Mark	P/D	Normal Films / B.F.I. Distribution	UK
CM	Nathan, Jeremy	P	Afravision	South Africa
FF	Netif, Ilana		Stimuleringsfonds	Netherlands
CM	Nielsen, Borge	D/Ex	Husets Biograf	Denmark
CM	Nieser, Egon		Arsenal Filmverleih	Germany
FF	Nieuwenhuis, Victor	D	VENUS IN FURS	Netherlands
PP	Nieuwenhuyzen, Adrieke v.	F	Int. Documentary Festival Amsterdam	Netherlands
FF	Nimmermann, Michael	F/D	Van dielen	Germany
FF	Ning, Dai	Di	A FILM'S FILMING BEING STOPPED	China
HBF	Ning, Ying	Di	FOR FUN ZHAO LE	China
CM	Noe, Gaspar	Di	Project	France
CM	Nishimura, Takashi	P/Sp	Firstwood: FUYO NO KAPPA	Japan
CM	Nolli, Piercarlo	D/F	LAB 80	Italy
CM	Nouari, Akli	P	Banfilm	France
CM	Nouchi, Claude	S	World Marketing Film	France
FF	Novkovich, Oleg	Di	WHY HAVE YOU LEFT ME	Serbia
FF	Nurmukhanova, Dina	P	MESTO NA SEDOI TREUGOLKE	Kazakhstan
CM	O'Connell, Susan	Di	Erish Eye Productions: Checkman	USA
CM	O'Hara, Robin	P	Trickster	USA
FF	Obitani, Yuri	Di	THE HAIR OPERA	Japan
FF	Okazaki, Steven	Di	THE LISA THEORY	USA
FF	Oki, Hiroyuki	Di	TARCH TRIP / MASTER HOME MOVIES	Japan
PR	Okubo, Ken	PR	Freelance	Japan
FF	Oliveira, Dario Azevedo Silva	F	International Short Film Festival	Portugal
MED	Oliver, Bill	Di	THE WRONG SON	USA
PR	Ostrouska, Irena	PR	Slovenec d.o.o	Slovenia
FF	Ostrovsky, Vivian	F	Jerusalem Film Festival	France
CM	Ottinger, Ulrike	Di/P/SP	MOND DANCE	Germany
FF	Overbey, David	F	Toronto Film Festival	Canada
FF	Ovsyannikov, Sergey	DG	STRANGER	Kazakhstan
PR	Pak, Anatoly	PR	Tv Cinema International	Russia
CM	Panzer, Andreas	Va	Panzer PR Office	Switzerland
CM	Paolis, Valerio de		BIM Distribuzione	Italy
FF	Pas, Dorien van de	D	Meteor	Netherlands
FF	Pascal, Michel	Di	Truffaut: Portraits Voles	France
FF	Pazienza, Claudio	Di	SOTTOVOCE	Belgium
FF	Pejo, Robert Adrian	Di	LIPSTICK	Austria
FF	Pellington, Mark	Di	FATHERS DAZE	USA
CM	Pelster, Franca	Media	Franca Pelster Films/Euro Aim	Netherlands
CM	Penha, Humberto Jimenez	P	Escuela Int.de Cine y Television	Cuba
CM	Pereths, Joy	P	Montana Productions	USA
FF	Persson, Marianne	P	Marianne Person Filmprod.	Sweden
CM	Petin, Laurent	D/P	ARP	France
PR	Petrosjan, Dmitri	PR	Tv Cinema International	Russia
CM	Peyrot, Pierre	P	Red Hot Organisation	UK
FF	Pezzuti, Marco	Mus	UCCELLI CHE VANNO/MENDICHI	Italy
FF	Pfaffli, Andres	Di/P	DIE ORDNUNG DER SYMMETRIE	Switzerland
CM	Pfeiffer, Udo	Media	Euro Aim	Belgium
CM	Philippe, Christiane	P/Ta	RTBF/Carré Noir	Belgium
FF	Philpott, Richard	Di	HERE IN THE REAL WORLD	UK
CM	Phiri, Joel	P	The Black and White Film Company	UK
FF	Piankov, Vadim	Ac	S NOVYM GODOM MOSKVA	Russia
FF	Piankova, Natalia	Di	S NOVYM GODOM MOSKVA	Russia
CM	Pickering, Mimi		ITVS	USA
MED	Pierre, Sylvie	PR	Traffic	France
FF	Pilz, Michael	P	Michael Pilz Film Production	Austria
CM	Pinter, George	P/Sp	Nomad Films/ Channel Zero / BITCHES	USA
CM	Pinto, Joaquim	P/Di/SP	G.E.R.: LIFELINE	Portugal
MED	Pitruka, Ieva	F	Arsenal Film Forum	Latvia
MED	Plakhov, Andrej	PR	Free Lance	Russia
MED	Plakhova, Elena	Sc		Russia

CM	Playford-Derman, Heather		Film Four International	UK
FF	Pollé, Wallie	D	Meteor Film	Netherlands
FF	Prado Garcia, José	F	Filmoteca Espanola	Spain
PP	Praetere, Frie De	D	Argos Distribution	Belgium
CM	Price, Dagan	P	Amazing Grace Films Ltd.	Israel
FF	Prouveur, Jean-Marc	Di	DANCE MACABRE	France
FF	Provo, Walter	F	Flanders Int. Film Festival	Belgium
FF	Putter, Jos de	Di	HET IS EEN SCHONE DAG GEWEEST	Netherlands
CM	Rabarts, Marten	P	Red Hot Organisation	UK
PR	RABOTNIK	PR		Netherlands
PR	RABOTNIK	PR		Netherlands
PR	RABOTNIK	PR		Netherlands
PR	RABOTNIK	PR		Netherlands
PR	RABOTNIK	PR		Netherlands
PR	RABOTNIK	PR		Netherlands
PR	Radzievsky, Vladimir	PR	Tv Cinema International	Russia
PR	Rais, Alessandro	PR	La Sicilia	Italy
PR	Ramos, Jorge Leitao	PR	Free Lance	Portugal
FF	Ranjbari, Abbas	P	THE ACTOR	Iran
CM	Ranvaud, Don			UK
CM	Rastimo, Kaisa		BITTERSWEET	Finland
MED	Rayns, Tony	PR	Time Out et al	UK
FF	Regiani, Simon	Di	DE FORCE AVEC D'AUTRES	France
CM	Reilhac, Michel	F	Videothèque de Paris	France
PR	Reiter, Otto	PR	ORF "Synchron"	Germany?
FF	Reznik, Alexandr	DG	Kinokomitet Russia	Russia
PP	Rieken, Dieter	F	Filmburo Augsburg	Germany
CM	Rienstra, Rieclef	Fin	Dutch Film Fund	Netherlands
CM	Rietmuller, Pit	P	Media Res Berlin Film Prod.	Germany
CM	Rijneke, Dick	P	Rotterdam Films	Netherlands
PR	Robinson, David	PR	London Times	UK
MED	Roelofs, Joes	PR	VPRO	Netherlands
CM	Röfekamp, Jan	S/SP	Films Transit: SADNESS OF THE MOON	Canada
FF	Rogozhkin, Aleksandr	Di	ZHIZN S IDIOTOM	Russia
CM	Rommel, Peter	P/S/D	Ex Picturis Filmdistribution	Germany
PR	Rondou, Peter	PR	BRTN televisie	Belgium
PR	Roodnat, Joyce	PR	NRC/Handelsblad	Netherlands
PR	Rooney, David	PR	Variety	Italy
CM	Rosen, Rachel	Ex	Film Forum	USA
PR	Rossi, Umberto	PR	Telecita	Italy
FF	Roudil, Marc-Antoine	Di	PECHEURS A CHEVAL	Belgium
PR	Roy, Jean	PR	L'Humanité	France
CM	Rozenbaum, Marek	P	PRoduction	Israel
PR	Rubanova, Irina	PR	Free Lance	Russia
FF	Rudinstein, Mark	F	Festival Sochi	Russia
HBF	Ruiz, Laura		Latina	Mexico
CM	Ruocco, Yvonne	P/S/D	Sur Films	Germany
PP	Rupp, Katja	P	Media Res Film Prod.	Germany
PR	Rust, Roland	PR	Taz	Germany
PP	Rybarev, Pavel			Russia
PP	Rybarev, Valery		FilmFree	Russia
CM	Saarinen, Lasse	P/SP	Filmzolfo: BITTERSWEET	Finland
FF	Sachs, Ira	Di	LADY	USA
CM	Saint-Jean, Michel	D	Diaphana Distribution	France
PR	Salvany, Joan	PR	Fipresci	Spain
CM	Samardzic, Ljubisa		WHY HAVE YOU LEFT ME/Cinema Design	Serbia
CM	Samir	Di/SP	BABYLON II/Sp: A COLD WAR	Switzerland
CM	Saredi, Christa	S	World Sales Christa Saredi	Switzerland
HBF	Sarmiento, Valeria	Di/SP	Arion Productions: Of How Many Deaths	France
PR	Sartor, Freddy	PR	Film & TV & Video	Belgium
FF	Scarlet, Peter	F	San Francisco Film Festival	USA
CM	Schamus, James	Di	Good Machine: WATER MELON WOMAN	USA
CM	Schantz, Alfred	D	NIL Film	Germany
CM	Scheinman, Catherine	P	Belbo Films	France
CM	Scheld, Gabriele	P/S	Next Produktion	Germany
FF	Sher, Eyal	F	Jerusalem Film Festival	Israel
FF	Scheugl, Hans	Di	PRINCE OF PEACE	Austria
CM	Schiller, Greta		Jezebel Productions: TICKET TO ANYWHERE	UK
FF	Schimpf, Sibylle	F	ATV Film Production	Germany
FF	Schlattman, Craig	Di	AT GROUND ZERO	USA
FF	Schmeitz, Jan		Ikon	Netherlands
CM	Schmid, Regine	D	Time Medienvertriebs	Germany
FF	Scholten, Rene	P	BELLE VAN ZUYLEN	Netherlands
CM	Schubert, Stefan	P	Wuste Filmprod.	Germany
CM	Schuchardt, Hans J.	P/D	Omnipix Film/TV/Video-prod.	Germany
CM	Schulberg, Sandra		American Playhouse Abroad	USA
CM	Schulz-Keil, Wieland	P	Schulz-Keil Films	France
PR	Schutter, Christian de	PR	Moving Pictures	Belgium
CM	Schwenker, Kenneth	P	BEYOND THE LAW	USA
FF	Schwindenhammer, Martina	TP	ZDF/Das kleine Fernsehspiel	Germany
CM	Scotta, Carole	P	Haut et Court	France
PR	Seabra, Augusto	PR	Publico	Portugal
CM	Serret, Tomas	P	ATV Filmproduction	Germany
FF	Settele, Christoph	F	Viper Festival	Switzerland
PP	Shadyro, Olga		FilmFree	Russia
MON	Shang, Anthony	P	South / Channel Four	UK
MON	Shang, Anthony	P	SOUTH / Channel Four	UK

PR	Shapiro, Michele	PR	The Independent Film&Video Monthly	USA
CM	Shapiro, Rachel	Ex	IFP	USA
FF	Shilkina, Elena		TV Cinema International	Russia
FF	Shinohara, Tetsuo	Di	WORK ON THE GRASS	Japan
CM	Shu, Kei	P/S/Sp	Creative Workshop/Fortissimo	Hong Kong
CM	Sievernich, Chris		Gray City Films	USA
CM	Siltala, Mika	D/F/Ex	Cinema Mondo	Finland
PR	Silvestri, Roberto	PR	Il Manifesto	Italy
CM	Simova, Marta	D/M	KF a.s.	Czech
FF	Sinke, Oigna	Di	BELLE VAN ZUYLEN	Netherlands
CM	Skalon, Ana de	P	South Productions	UK
FF	Skorpik, Karel	P	Czech Television	Czech Republic
CM	Skowronnek-Schaer, Wolfram	P/S/Ta/DCinepool		Germany
CM	Skowronnek-Schaer, H.	P/S/Ta/DCinepool		Germany
CM	Sluizer, George	Di/P	M.G.S. Films	Netherlands
FF	Smatlak, Martin	F	Filmfestival Forum	Slovakia
MED	Smit, Frans de	Va	Filmfestival Rotterdam	Netherlands
PR	Snauwaert, Paul	PR	BRTN televisie	Belgium
CM	Snyder, Kim	Di	BOX OF MOONLIGHT	USA
FF	Solomun, Zoran	Di	WELTMEISTER	Germany
CM	Sombetzki, Michael	P	Trigon Film	Germany
CM	Spanbock, Betsy	D	Samuel Goldwyn Company	UK
FF	Spigland, Ethan	Di	THE STRANGE CASE OF BALTHASAR HYPOLITE	USA
CM	Staak, Frans van de	P/Sp	Van de Staak Prod	Netherlands
PR	Stam, Huib	PR	Fipresci	Netherlands
FF	Stappers, M.	Ex	Filmtheater Plaza Futura	Netherlands
FF	Steege, Johanna ter	Ac	LA NAISSANCE DE L'AMOUR	Netherlands
SP	Steenbergen, R.	PR	Volkskrant	Netherlands
CM	Stehr, Manuela	Fin	Filmstiftung Nordrhein Westfalen	Germany
FF	Stein, Eckart	TP	ZDF/Das Kleine Fernsehspiel	Germany
FF	Sterre, Frenk van der		Haghe Film	Netherlands
MON	Stevens, Sylvia	P	Faction Films	UK
CM	Stoneman, Rod	Fin	Irish Film Board	UK
CM	Straub, Laurens	P	Next Film Produktion	Germany
FF	Strba, Martin	Di	Slovak Television	Slovakia
CM	Stroink, Frans	P	Black Tulip Films	Netherlands
CM	Stubbs, Derek	P/Sp	Trade Films: CENTRAL HOTEL	UK
CM	Stutterheim, Eliane	P	Scarabée/Parnasse Films	France
FF	Sulik, Martin	Di	VSETKO CO MAM RAD	Slovakia
CM	Sultan, Susan	P	Sultan-Driver Films	USA
CM	Suskin, James	Va	Free lance	France
CM	Suzuki, Akihiro	F/D	Stance Company/Tokyo Lesbian & Gay Fest.	Japan
FF	Sverdlov, Leonid	P	Producer of Ivanov	Russia
FF	Sykorova, Helena	P	Czech Television	Czech Republic
CM	Szigeti, Suzanne	S/D	Cinemagyar Ltd.	Hungary
PR	Tanaka, Chiseko	PR	The Shakai Shimpo	Japan
CM	Teichert, Torsten	Fin	Hamburger Filmburo	Germany
PR	Temmerman, Jan	PR	De Morgen	Belgium
FF	Teton, Charles	Di	DARK SUMMER	UK
FF	Thomson, Penny	F	Edinburgh Int'l Film Festival	UK
FF	Tian, Zhuangzhuang	Di	THE BLUE KITE LAN FENGZHENG	China
CM	Tjio, Rudy	D	Prokino Plus Filmdistributor	Germany
FF	Tol, Ingrid van	DG	Rotterdam Art Foundation	Netherlands
FF	Tomas, Yves	P	TRAVOLTA ET MOI	France
CM	Tomiyama, Katsue	P/S	Image Forum	Japan
FF	Torres, José Artemio	F	San Juan Cinemafest	Puerto Rico
FF	Torri, Bruni	P	Cinecitta	Italy
FF	Toubiana, Serge	Di	PORTRETS VOLES/Daney Lecture	France
HBF	Touré, Drissa	Di/Sp/P	HARAMUYA	Burkina Faso/France
CM	Traidia, Karim	Di/Sp	WAITING FOR FATMA	Netherlands
CM	Treut, Monika	Di/SP	THE VIRILITY FACTOR	Germany
PR	Trnka, Jaroslav	PR	JMB Filmopolis	Czech Rep.
*LL	Trong Ninh, Luu	Di	Film Free	Vietnam
FF	Tseng Wei-chen, Christine	F	Taipei Golden Horse Film Festival	Taiwan
CM	Tuomola, Olli	Ta	Yleisradio Finnish Television	Finland
CM	Tuovinen, Timo	Ta	YLE TV 2/Finnish Broadcasting Comp.	Finland
CM	Tusk, Mark	P	Miramax	USA
FF	Tykwer, Tom	Di	DIE TÖDLICHE MARIA	Germany
FF	Tykwer, Tom	Di	DIE TODLICHE MARIA	Germany
HBF	Ugalde, Flavia	P	OF HOW MANY DEATHS CAN ONE DIE?	France
CM	Uhrik, Stefan	F/D	Int. Film Festival Karlovy Vary	Czech Rep.
CM	Urban, Marian	P/S/M	Alef Studio Ltd.	Slovakia
MED	Uzbakhanova, Gulnara	DG	Katarsis Film Studio	Kazakhstan
CM	Vandar, Patrick	Sc	-----	France
FF	Vasova, Anna	P	Czech Television	Czech Republic
PR	Vatrican, Vincent	PR	Cahiers du Cinéma	France
FF	Veldhoen, Jaap	Ca.ass.	SCENES FROM ROTTERDAM	Netherlands
FF	Velicescu, Adrian	Di	THE SECRET LIFE OF HOUSES	USA
CM	Velzen, Tonnie van		NOS Television	Netherlands
FF	Ven, Iduna van de	Ex	Ver. van Brabantse Filmtheaters	Netherlands
CM	Verdel, Carolien	Ta	NCRV-Television	Netherlands
PP	Vilius Turas, Jokubas	St	Music Academy, Film Faculty	Lithuania
CM	Viscidi, Marcus	P/Sp	Lemon Sky Prod.	USA
PP	Vito, Pauline Voortman de	P	Mediadesk	Italy
PR	Voester, Conny	PR	Cinegraph	Germany
CM	Voorst, Suzanne van	P/SP	Ariel Film: GOODBYE / WINTER, 1989	Netherlands
CM	Vorjans, Bernd	Va	St. Kulturelle Weiterbildung und KulturbGermany	Germany

FF	Vries, Marietta de			Netherlands
FF	Vroom, Annick		Bos Bros	Netherlands
FF	Vuckovic, Mirosljub	PR	TV Cinema International	Serbia
MED	Vugt, Ewald			Netherlands
PR	Waintrop, Edouard	PR	La Libération	France
FF	Walitza, Martin	F	Viennale	Austria
FF	Wang, Xiaoshuai	Di	THE DAYS DONGCHUN DE RIZI	China
CM	Weiner, Jane	P	J.P. Weiner Productions Inc.	USA
HBF	Weinfeld, Isay	Di/Sp/P	WKW Films: PALACE HOTEL	Brazil
CM	Weis, André		Cine Vog Films	Belgium
CM	Weis, Marie-Rose	D	Cine Vog Films	Belgium
CM	Weiss, Andrea	Di/Sp	Jezebel Productions: TICKET TO ANYWHERE	UK
FF	Wessels, D.	Ex	Filmtheater Futura Plaza	Netherlands
PP	Westenberg			Netherlands
PR	Wilde, Kris de	PR	BRTN televisie	Belgium
MED	Willemen, Paul	DG	British Film Institute	UK
CM	Willemsen, Dick	Media	Sources	Netherlands
CM	Winkler, Gerard	D	Filmhaus Stöbergasse Filmverleih	Austria
CM	Winter, Grace	D	Progrès Film	Belgium
CM	Wit, Dirk de	P/Ex	Stuc kunstencentrum	Belgium
FF	Wolfe, Alex	Ac	BAD APPLES	USA
CM	Wolpert, Bernd		Evang.Zentrum Entw.bezogenene Filmarbeit	Germany
CM	Wrenn, Liz	D	Electric Pictures	UK
FF	Wu, Jimmy	P	AFTER SEPARATION / NO MORE APPLAUSE	China
CM	Yee, James		ITVS	USA
FF	Yoshikawa, Mashiro	P	MONKEYS IN PARADISE	Japan
PP	Zag, Roland	P	Media Res Produktion	Germany
PR	Zagt, Ab	PR	Algemeen Dagblad	Netherlands
FF	Zahedi, Caveh	Di/Sp	I DON'T HATE LAS VEGAS.../SEX ADDICT	USA
FF	Zamba, Alexandra	P	CENERE DI PASOLINI	Italy
PR	Zanden, H. van der	PR	Volkskrant	Netherlands
FF	Zhang, Yuan	Di	BEIJING BASTARDS BEIJING ZAZHONG	China
CM	Ziegert, Detlef	P/D	Con Film	Germany
CM	Zimmermann, Klaus	P	For Film	Germany
FF	Zorge, Lucelle	Ex	Holland Film Promotion	Netherlands
FF	Zust, Andreas	P	PICTURES OF LIGHT/EASTERN AVENUE	Switzerland
PR	Zuyderhof, Erik	PR	VPRO Televisie	Netherlands
PR	Zwaan, Dineke de	PR	De Gelderlander	Netherlands

III EVENEMENTEN

WOENSDAG 26 JANUARI

- 17.00 uur   sponsorbuffet in Hilton
- 19.00 uur   voorontvangst Hilton, Le Jardin voor VIP's
aangeboden door Rotterdam Festivals
- 20.00 uur   openingsavond in het Luxor Theater
bekendmaking Hubert Bals Fund bijdragen door Emile
vertoning FOR FUN van Ning Ying
Gasten: regisseur Ning Ying, Tian Zhuangzhuang, Mike Leigh,
Lu Liping
- 22.00   receptie in het Rotterdam Hilton, Casino
voor alle gasten van de openingsavond
aangeboden door NFM/IAF en IFFR

DONDERDAG 27 JANUARI

- 09.30 uur   VPRO dag in THALIA
- 12.00 uur   Press - Newsround, Oscar
- 12.00 uur   Grand Café Hilton, Festivaljournaal o.l.v. Hans Beerekamp
- 15.30   Opening Kleine Fernsehspiel programma in Venster 2
EF , korte inleiding
- 17.00-18.00   Meeting point ZDF in Lantaren/Venster
- Opening Boulez festival in ZAAL DE UNIE
- 20.30 uur   Dérives van Pierre Boulez door het Nieuw Ensemble
o.l.v. Ed Spanjaard
- Opening Master Home Movies programma
- 22.00   Talkshow in Jardin zaal
Paul Willemen met ALAIN CAVALIER
- 24.00   Talkshow in Jardin zaal
Theo van Gogh met MIKE LEIGH

VRIJDAG 28 JANUARI

- 12.00 uur   Grand Café Hilton, Festivaljournaal o.l.v. Hans Beerekamp
- 17.00-18.00   Meeting point ZDF in Lantaren/Venster
- 22.00   Talkshow in Jardin zaal
Mart Dominicus met NEDERLANDSE FILMERS:
MIJKE DE JONG, IAN KERKHOF, RENE HAZEKAMP
- 24.00   Talkshow in Jardin zaal
Theo van Gogh met ROSS McELWEE

(vrijdag 28 en zaterdag 29 januari De Doelen RPHO - Filmmuziek 20.15 uur)

ZATERDAG 29 JANUARI

- 12.00 uur   Grand Café Hilton, Festivaljournaal o.l.v. Hans Beerekamp
- 17.00-18.00   Meeting point ZDF in Lantaren/Venster
- 18.00 - 19.00   Regisseurs borrel in Club room presentatie ZDF-boek
- 22.00   Talkshow in Jardin zaal
Tony Rayns met CHINESE FILM EN CENSUUR:
ZHANG YUAN, NING DAI, WANG XIAOSHUAI, TIAN ZHU-
ANGZHUANG, LU LIPING, (Shu Kei)
- 23.00   Talkshow in Jardin zaal
Theo van Gogh met Olivier Assayas

Chinese avond in Hilton...

ZONDAG 30 JANUARI

- 12.00 uur   Grand Café Hilton, Festivaljournaal o.l.v. Hans Beerekamp
- 15.00 uur   Witte de With: Lezing Bruce Jenkins:
THE MACHINE IN THE MUSEUM OF THE SEVENTH ART IN
SEARCH OF AUTHORIZATION.
- 16:00   Serge Daney Lecture (E)(L), UNI
verzamelprogramma. Bestaat uit:
16:00 Conversation nord sud (*) MP (E)(L)
Simone Biton/Catherine Poitevin, France, 1991, video, 48 min, f r e
daarna de lezing. Zie Serge Daney Lezing.

na afloop receptie Franse Ambassade.

- 17.00-18.00 Meeting point ZDF in Lantaren/Venster
- 21.30 Talkshow in Jardin zaal
Paul Willemen - BIOGRAFIEEN : ROBERTO NANNI, SERGE TOUBIANA, RAY MULLER
- 22.15 Talkshow in Jardinzaal
Theo van Gogh met (Olivier Assayas was al zaterdag)
- 23.15 Talkshow in Jardin zaal
Theo van Gogh met VICTOR NIEUWENHUIJS en MAARTJE SEY-FERTH

MAANDAG 31 JANUARI

- 12.00 uur Press - Newsround, Oscar
- 12.00 uur Grand Café Hilton - Festival journal Hans Beerekamp meets Caveh Zahedi, Pasquale Misuraca, Kay Armatage, Eckart Stein.
- 13.00 uur Cinemart lunch
- 15.00 - 17.00 Cinemart Briefing met Sandra Schulberg en Chris Sievernich
FILM AND TELEVISION met o.a. Georges Goldenstern (La Sept) Alain Fountain, Timo Tuovinen (YLE).
FUNDING IN EUROPE: met Dieter Kosslick (Filmstiftung NRW), Bo Christensen (European Script Fund), Dick Willemsen (SOURCES)
- 17.00-18.00 Meeting point ZDF in Lantaren/Venster
- 22.00 uur Cinemart Party in Hotel New York
aangeboden door Filmstiftung Nordrhein Westfalen
- 21.45 Talkshow in Jardin zaal
Denisa: LENFILM NA DE DOOD VAN LENFILM:
SERGEY DEBIZHEV, ALEXANDR ROGOZHKIN, ALEXANDR MAMONTOV
- 24.00 Talkshow in Jardin zaal
Theo van Gogh met Clara Law

DINSDAG 1 FEBRUARI

- 12.00 uur Press - Newsround, Oscar
- 12.00 uur meeting MONDIAL
- 12.00 uur Grand Café Hilton, Festivaljournaal o.l.v. Hans Beerekamp
- 13.00 uur Cinemart lunch
- 16.45 De Doelen, Zaal 5:
Mediadesk Nederland: Discussie over Promotie van Europese Film in Nederland o.l.v. Ryclef Rienstra met Henk Camping (EUROPA CINEMAS/'t Hoogt), Jac Goderie (MGM), Phil van der Linden (Cinemien/EFDO), San Fu Maltha (Meteor), J.Ph. Wolff (Media Salles, Wolff BV)
- 16.30 - 17.30 Studium Generale TONY RAYNS
Erasmus Universiteit Woudestein zaal A1
- 17.00-18.00 Meeting point ZDF in Lantaren/Venster
- 15.00 - 17.00 Cinemart Briefing met Sandra Schulberg en Chris Sievernich
PROGRAMMING POLICIES ON EUROPEAN TELEVISION met Hans Eksteen (NOS) Enrico Ghezzi (Rai 3)
Co-producing with television stations
Participants: Monika Treut, Julia Kennedy, Dora Bouchoucha, Ferid Boughedir, James Mackay.
- 18.00 uur HAL 4 Receptie aangeboden door RKS/Hal 4
- 22.00 Talkshow in Jardin zaal
Jan Heijs KF: ECKART STEIN, ZORAN SOLOMUN, BETH B., LYNN HERSHMAN, SAMIR
- 23.00 Talkshow in Jardin zaal
Theo van Gogh en SIMON HESERA
- na middernacht Gay Soiree in discotheek THE EYE

WOENSDAG 2 FEBRUARI

- 10.00 - 13.00 Cinemart: AMERICAN INDIES IN ROTTERDAM
Cinemart Case-study: WHEN PIGS FLY

met o.a.: Sara Driver (director), Susan Sultan (producer), Michael Eckelt (Filmfonds Hamburg), Reinhard Brundig (Pandora Saturo Iseki (Nippon Film Development and Finance) and Tsutomu Nagasaka (Sumitomo Corporation)
moderator: Len Klady (Variety).

- 12.00 uur Press - Newsround, Oscar
- 12.00 uur Lu 3 start Dutch Perspective
- 12.00 uur Grand Café Hilton, Festivaljournaal o.l.v. Hans Beerekamp
- 13.00 uur Cinemart lunch
- 15.00 - 17.00 Cinemart Briefing met Sandra Schulberg en Chris Sievernich
gasten:
THE AMERICAN ILLUSION OR HOW TO GET INTO THE US-MARKET met:
Jim Byerly (HBO), Rene Fuentes-Chao (Cinevista), Rachel Rosen (FilmForum), Joy Pereths (Montana Productions), Betsy Spanbock (Goldwyn), Marcus Hu (Strand).
- 17.00 uur Receptie Finse ambassade in de With
- 17.00-18.00 Meeting point ZDF in Lantaren/Venster
- 18.00 uur Hilton: ontvangst Mediamax
- 18.00 Agfa cocktail Jardin
- 19.00 HBF DINER in Hotel Central**
- 21.15 Mediamax-diner in Vista zaal, Hilton
- 21.00 uur Vergadering KNF over Nacht van de Pers, aansluitend borrel in de Clubroom
- 22.00 Talkshow in Jardin zaal
Howard Feinstein met AMERIKAANSE FILMERS:
CAVEH ZAHEDI, JON MORITSUGU, STEVEN OKAZAKI, ADRIAN VELICESCU, GREGG ARAKI
Talkshow in Jardin zaal
- 23.30 Theo met NICHOLAS HOPE
- 24.00 Theo met MARIANNE FAITHFUL
- 23.00 Clubroom Hilton: KNF-borrel

DONDERDAG 3 FEBRUARI

- 10.00 uur Independent Television Services Special
Besloten Screening (gasten/pers/Cinemart) in OSCAR:
DOTTY GETS SPANKED (Todd Haynes), FAMILY REMAINS (Tamara Jenkins), NIGHT RIDE (Andy Garrison)
aansluitend:
- 12.30 uur Jardin Hilton: Press/Industry Conference:
met James Yee (ITVS), Dee Davis (ITVS), Mimi Pickering (ITVS),
James Schamus (Good Machine), Tamara Jenkins, Andy Garrison
moderator: Howard Feinstein
- 12.00 uur Press - Newsround, Oscar
- 12.00 uur Grand Café Hilton, Festivaljournaal o.l.v. Hans Beerekamp
- 13.00 uur Cinemart lunch aangeboden door Haghe Film
- 15.00 - 17.00 Cinemart Briefing met Sandra Schulberg en Chris Sievernich
THE EUROPEAN DREAM OR THE DECLINE OF THE EUROPEAN MARKET met (ovb): Wolfram Skworonnek-Schaer (Cinepool),
Wieland Schulz-Keil (Producer), James Schamus (Good Machine), Jan Rofekamp (Films Transit), Age Hoffart (europa Film), Michael Eckelt
(Filmfonds Hamburg), Jaques Bidou (JBA), San Fu Maltha (Meteor), Barrie Ellis-Jones (Eurimages).
- 17.00-18.00 Meeting point ZDF in Lantaren/Venster
- 19.00 uur Forum ZDF/ARTE in Lantaren 2
- 20.40 uur via satelliet ARTE/Lantaren 2
Programma Architectuur 3 films
- 22.00 Talkshow in Jardin zaal
Jan Eilander met Gerard Jan Rijnders

VRIJDAG 4 FEBRUARI

- 12.00 uur Press - Newsround, Oscar
- 12.00 uur Grand Café Hilton, Festivaljournaal o.l.v. Hans Beerekamp
- 17.00-18.00 Meeting point ZDF in Lantaren/Venster
- 22.00 Talkshow in Jardin zaal
Jan Eilander AIDS and GAY FILMS:

PETER FRIEDMAN, GREGG ARAKI, BILL OLIVER, TOM KALIN

23.00   Talkshow in Jardin zaal
Ian Kerkhof met Jorg Buttgerit

23.00 uur   start Nacht van de Pers

ZATERDAG 5 FEBRUARI

06.30 - 08.00   Ontbijt in het Hilton

12.00 UUR   GRAND CAFÉ HILTON - FESTIVAL JOURNAAL: HANS BEERE-
KAMP

12.00 uur   Press - Newsround, Oscar

12.00 uur   start Volkskrantarrangement

Volkskrant-diner in Hilton.

23.00 uur   Slotavond Lantaren/Venster,
uitreiking KNF en FIPRESCI-prijs

24.00   Grand Café Hilton - festival journaal door Mart Dominicus

24.00 uur   Filmdance in Hilton

ZONDAG 7 FEBRUARI

10.00 uur   Start Volkskrantdag

talkshows in Hilton, o.a. o.l.v. Peter van Bueren

22.00 uur   Medewerkersfeest, Hilton

IV PUBLIEKS-ENQUÊTE

PUBLIEKSENQUETE

International Film Festival Rotterdam 1994

Nr	Titel	Totaal Resp.	Score
====	-----	=====	=====
1	Ein ganz gewonl. Leben	127	4,75
2	La ardilla roja	686	4,47
3	The blue kite	570	4,47
4	The...Leni Riefenstahl	381	4,44
5	Bad boy bubby	726	4,42
6	Naked	596	4,33
7	Friends	268	4,32
8	Le fil de l'horizon	69	4,26
9	El mariachi	360	4,24
10	Love and h. remains	533	4,23
11	The last bolshevik	97	4,23
12	Silverlake life the.....	213	4,23
13	Like water for choc.	220	4,22
14	Deadly Maria	420	4,22
15	The abyss	370	4,22
16	The wooden man's bride	359	4,21
17	For fun	264	4,18
18	Fang shiyu II	288	4,17
19	Fang shiyu I	359	4,17
20	The cow	201	4,16
21	Why have you left me	194	4,15
22	Heroic trio	401	4,14
23	Les gens normaux n'ont	334	4,13
24	Tue Recht.....Niemand	8	4,13
25	Het einde v. de wereld	171	4,12
26	Blue	177	4,11
27	Geel	54	4,11
28	Time indefenite	96	4,10
29	Everything I like	312	4,10
30	Jose Jeanette	174	4,09
31	C'est la vie mon.....286	4,09	
32	Grandpa Ge	536	4,09
33	Signes de vie	153	4,08
34	Should we love Math.	338	4,08
35	Child murders	292	4,07
36	Mit brennender Geduld	36	4,06
37	Videoblues	40	4,05
38	Eclat	66	4,03
39	Darkness in Tallinn	256	4,01
40	De zwijgende reiziger	368	3,99
41	De f. avec d'autres	169	3,99
42	This boy's life	246	3,99
43	Loin des barbares	242	3,99
44	Le jeune Werther	278	3,99
45	Desperate remedies	73	3,99
46	Le fils du requin	239	3,98
47	Fusa	443	3,97
48	Un' Anima div. in due	211	3,97
49	Kosh ba kosh	306	3,96
50	Libera me	109	3,95
51	Beruf: neo nazi	413	3,95
52	L'ombre du doute	192	3,94
53	Kalifornia	419	3,94
54	Sirko	72	3,89
55	Decl. ...L. Zafranovic	8	3,88
56	Totally f***ed up	137	3,87
57	You only live once	189	3,86
58	The sec. live of hous.	140	3,86
59	Twiste a Poponguine	45	3,84
60	Romeo is bleeding	652	3,84
61	F. Truffaut, stolen p.	101	3,83
62	Vale Abraao	208	3,83
63	Sehnsucht nach Sodom	57	3,82

64	Gorilla bathes at noon	520	3,82
65	Lettre pour L.....92	3,82	
66	Living with an idiot	605	3,81
67	Hindered	27	3,81
68	Stand up, don't grovel	351	3,80
69	Temptations of a monk	702	3,79
70	Der Erfolgsbericht	39	3,79
71	A seaborne opera	67	3,79
72	Sonatine	136	3,78
73	Damned Daney	58	3,78
74	Ludwig 1881	152	3,77
75	I don't hate Las Vegas	133	3,77
76	Presence	107	3,77
77	Travolta and me	180	3,76
78	Babylon II	20	3,75
79	The puppetmaster	543	3,74
80	Poison	242	3,74
81	A day at the beach	194	3,72
82	Five orch. pieces	76	3,71
83	Kladboekscenes	72	3,71
84	Weltmeister	115	3,70
85	The peach blossom land	189	3,69
86	Vibroboy	246	3,69
87	No more applause	343	3,68
88	The pos. ..cheerleader	390	3,68
89	The days	576	3,68
90	The story of Xinghua	752	3,68
91	Ripa hits the skids	358	3,67
92	M. Duras-la mort du.....15	3,67	
93	Die Vorstandssitzung	9	3,67
94	Moving	110	3,66
95	Land of dreams	261	3,66
96	Memories and dreams	72	3,65
97	The rebel	419	3,65
98	Bleu marine	37	3,65
99	The wicked city	236	3,64
100	Rebels of the n. god	480	3,64
101	The ashes of Pasolini	126	3,63
102	Starting place	132	3,63
103	Picture of light	167	3,62
104	Shadow of a boy	166	3,61
105	The Lisa theory	191	3,60
106	Stranger	168	3,60
107	Diamanten im Gemusem.	109	3,59
108	L'arbre, le maire et.....137	3,58	
109	Border crossing	102	3,56
110	92 the legendary la.....111	3,56	
111	Image in a rain	232	3,56
112	After separation	446	3,54
113	Monkeys in paradise	227	3,54
114	A moment of romance II	252	3,54
115	Two small bodies	243	3,54
116	Exc. to the bridge of.....84	3,54	
117	Lipstick	132	3,52
118	Bierkampf	50	3,52
119	Work on the grass	60	3,52
120	The wheel	135	3,50
121	Trances	102	3,50
122	The Pharaoh's belt	30	3,50
123	Propos d'un passeur	2	3,50
124	Rit over de grens	202	3,48
125	Bodysnatchers	477	3,48
126	Neues Deutschland	106	3,47
127	When pigs fly	534	3,47
128	The huntsmen	11	3,45
129	Ah pook is here	11	3,45
130	The Actor	188	3,44
131	My place on the tric.	312	3,44
132	Low voices	46	3,43
133	Das Gluck beim Handew.	12	3,42
134	Venus in furs	205	3,41
135	Nicotin	145	3,41

136	66 Was a ....tourism	47	3,40
137	Ellis island	47	3,40
138	Many happy returns	318	3,40
139	Oude tongen	387	3,39
140	Bad apples	259	3,39
141	UFA	27	3,37
142	Rutt deen	34	3,35
143	In Gefahr....den Tod	23	3,35
144	Children	72	3,35
145	Ten monol. ....killers	173	3,35
146	Bodo	275	3,33
147	Das Kreuz des Sudens	37	3,32
148	Anger	41	3,32
149	Domenica	105	3,31
150	Brief gardens	127	3,31
151	Forgive me	108	3,31
152	The room	207	3,30
153	At ground zero	375	3,29
154	Dachkammer	39	3,28
155	Snake eyes	329	3,27
156	Een held v. onze tijd	143	3,27
157	Hunt down	331	3,25
158	Buffy the vamp. slayer	195	3,25
159	Cesta do raja	146	3,24
160	The legendary la rose	23	3,22
161	Helas pour moi	375	3,21
162	Red beads	389	3,20
163	Reifezeit	55	3,20
164	Conversation nord sud	5	3,20
165	Beijing bastards	554	3,19
166	Moonlight boy	292	3,19
167	Two captains II	250	3,18
168	La naissance de l'am.	97	3,16
169	Treasure island	210	3,14
170	Happy new year Moscow	288	3,13
171	A new live	383	3,11
172	Virtual love-A ...90's	160	3,04
173	Iracema	46	3,02
174	Schramm-into the m. of...	238	3,01
175	Anna	86	2,99
176	Prince of peace	15	2,93
177	Augenz. der Fremde	94	2,90
178	Love .....Derek Jarman	18	2,89
179	Wank stallions	56	2,88
180	A touch of blue	8	2,88
181	Poverties	27	2,85
182	Willow springs	62	2,84
183	Eighteen	92	2,77
184	Laura	135	2,72
185	Dark summer	150	2,71
186	Zicht op zee	85	2,64
187	I love you and..movies	183	2,52

V BESTUUR, STAF EN PERSONEEL

Bestuur, directie, staf en personeel FILM FESTIVAL ROTTERDAM

Bestuur: Felix Rottenberg, Hans van Beers, Kees Hin, Hugo Bongers, Han Bannink, Roberto Payer

Directeur: Emile Fallaux
Adjunct directeur: Sandra den Hamer

Programma coördinator: Marjan van der Haar
Programma redactie: Wouter Barendrecht, Gertjan Zuilhof, Mart Dominicus, Denisa Strbova, Marijke van Lubeck

Programma medewerkers: Simone Nibbeling, Marieke Brouwer, Mirjam Klootwijk

Pers & Publiciteit
- coördinatie: Paul Verstraeten
- medewerkers: Saskia van Laar, Anna van Praag, Anouk van der Jagt, Claudia de Boer

Bureau manager: Ank Steenbrugge
Bureau medewerkers: Caro van der Heide, Patricia Molegraaf, Ruud van der Noordt

Gastenservice
- coördinatie: Marijke van Lubeck
- medewerkers: Carlie Janszen, Odetta Ciancarelli, Neeltje van der Haak

Productie coördinatie: Geert Hoeven
Productie medewerkers: Gerrit Peters / Ilse van Huisstede, John Vane, Joan Morselt, David Baars, Joreen Klomp

CineMart coördinatie: Sandra den Hamer
CineMart medewerkers: Wouter Barendrecht / Janette Kolkema, Ido Abram, Irma Dulmers, Jolanda Klarenbeek, Hendrikje van de Ven

Catalogus coördinatie: Gertjan Zuilhof
Catalogus medewerkers: Erwin Houtenbrink, Bart Koetsenruijter, Martin Cleaver

Film techniek: Dick Moesker, Jan Leppink, Martin van Broekhoven, Tom van Velze, Niels Dekker
Film contrôle: John Stapper, Marian van den Berg, Marieke van der Pol, Arthur de Smet, Kathinka Verhoeven, Peter van Hoof, Baginda van der Hart, Judith Jansen

Talkshows coördinatie: Mart Dominicus
Talkshow medewerkers: Mieke Verhees, Margot Schweizer, Jan Eilander, Jan Heijs, Tony Rains, Bill Oliver

Dagkrant: Francisco van Jole, Paul Vink,
Jos van der Burg

Administratie: Geert Hoeven / Frank van Balen
Rob van Doggenaar

Chauffeurs coördinatie: Thijs van den Donk

Sponsoring: Phoebe Felen

Festival fotograaf: Pieter Vandermeer / Folkert Helmus
Tineke de Lange

The Limits of Liberty: Annemarie de Brauw / Richard van den
Brink

US correspondent: Bill Oliver

VI SPONSORS

23rd International Film Festival Rotterdam is supported by

Japan Foundation
 Embaixada de Portugal
 Swedish Embassy
 Finnish Film Foundation
 L'Ambassade de France
 Japanese Embassy
 Government Information Office
 Alliance Française
 Unifrance
 TAP-AIR Portugal
 Triple Office Products
 Taipei Information Centre
 Zas, Airline of Egypt

Action Freight
 Filmstiftung Nordrheinwestfalen
 Nederlands Fonds voor de Film
 Stichting Aids Fonds
 Goethe Instituut
 Haghefilm BV
 Holland Film Promotion
 Zadelvast Parking BV

Hotel Atlanta
 Hotel Central
 Hotel Inntel
 Holiday Inn
 Kriterion
 Lantaren/Venster
 Luxor Theater
 Zaal de Unie
 Beurs Rotterdam

Gemeentewerken Rotterdam
 Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam
 AHOY Rotterdam NV
 VVV Rotterdam
 PMSvW/Y&R
 Spirit
 Mazzo Video
 Capi Lux Vak
 Super Color Vak
 Rocka Repro Fotografie BV

The Festival leader has been made possible by:

Jaap Drupsteen .....Design and music
 Valkieser Sound & Images.....Animation
 Cineco .....Laboratory and prints
 Apix.....Image Transfer
 Meta Sound.....Sound Transfer
 Eric Nanninga.....Organisation and production

and the film scenes are by courtesy of Cinemien, Cor Koppies Film Distribution, IAF/NFM.

International Film Festival Rotterdam is subsidized by the Ministry of Welfare, Public Health and Culture (WVC), The Rotterdam Arts Foundation, The National Committee for Development Cooperation (NCO), The Ministry of Development Cooperation.

This catalogue has been made possible by the generous support of the VSB Fund.

de Volkskrant

JAVAANSE JONGENS

mediamax

KODAK COPIERS

We treasure each encounter

CHINA AIRLINES

TAIPEI TAIWAN ROC

HOLLAND CASINO ROTTERDAM

AGFA Agfa

ROTTERDAM

VII CINEMART PROJECTEN

CineMart-projecten 1994

Alejandro Agresti	:	Rosaura
Beth B	:	Visions Of Excess
Octavia Bezerra	:	Atlantida
Nouri Bouzid	:	Bent Famila
David Burton Morris	:	Checkman
Steve Buscemi	:	Trees Lounge
Casablanca Films	:	At The End Of The Street
Casablanca Films	:	Quimba
Daniel Daniel	:	Winter 1990
Sergei Debizhev	:	Saints And Sinners
Nick Deocampo	:	Tatlong Tadhana - Three Destinies
Tom DiCillo	:	Box Of Moonlight
Sara Driver	:	Two Serious Ladies
Cheryl Dunye	:	Watermelon Woman
Cine Electra	:	A Propos De Nice
Mary Harron	:	I Shot Andy Warhol
Hal Hartley	:	Flirt
He Yi	:	The Postman
Lynn Hershman	:	Gaze
Heddy Honigmann	:	Tot Ziens - Good Bye
Tommy Huie	:	Disoriented
Ilkka Jarvilaturi	:	Horseplay
Frederieke Jochems	:	Arabesque
Sergey Karnet	:	Story Of A Journey
Mika Kaurismäki	:	Beyond The Law
Kazama Shiori	:	Fuyu No Kappa - Water Imps In The River
Tadeusz Król	:	Metastasis
Clara Law	:	Floating Life
Stewart MacKinnon	:	Central Hotel
James Mangold	:	Heavy
Steven J. Moni	:	King Of The Cape
Ning Ying	:	Guan Pian Min Jing - On The Beat
Midi Onodera	:	Sadness Of The Moon
Ulrike Ottinger	:	Diamond Dance
Metod Pevec	:	Carmen
Kaisa Rastimo	:	Suolaista Ja Makeaa - Bittersweet
Samir	:	A Cold War
Valerie Sarmiento	:	Of How Many Deaths Can One Die?
Jorge Silva Melo	:	Lifeline
Sogo Ishii	:	Hakootoko - The Boxman
Timur Suleimenov	:	The Lake, The Three, Rain
Ildikó Szabó	:	Csajok - Bitches
Tian Zhuangzhuang	:	My Broken Indexfinger
Drissa Touré	:	Haramuya
Karim Traidia	:	Waiting For Fatma
Monika Treut	:	The Virility Factor
Shinya Tsukamoto	:	Gozen No Boxer - The Boxer
Isay Weinfeld & Marcio Kogan	:	Palace Hotel
Andrea Weiss	:	Ticket To Anywhere
Caveh Zahedi	:	I Am A Sex Addict
Zhang Yuan	:	Dong Gong, Xi Gong - East Palace, West Palace

International Film Festival Rotterdam
Postbus 21696
3001 AR Rotterdam
Tel. 010 4118080
Fax. 010 4135132